Poštnina plačana v gotovini.
Leto XI., št. 167
Ljubljana, torek 22. julija 1930
Cena 2 Din

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica 4. — Telefon št. 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842; Praha číslo 78.180; Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25.— Din, za inozemstvo 40.— Din.

Uredništvo:
Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje: Kocenova ul. 3. Telefon št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Atentat v Bukarešti

Skupina makedonskih dijakov iz Dobrudže je napadla državnega podtajnika v notranjem ministrstvu in ga nevarno ranila

Bukarešta, 21. julija. s. Danes ob 13. so prišli 4 dijaki macedonskega porekla k državnemu podtajniku v notranjem ministrstvu Angelescu pod pretvezo, da mu hočejo izročiti spomenico. V trenotku, ko je Angelescu pričel čitati spomenico, je dijak Pesa oddal na Angelesca 5 revolverskih strelov, ki so ga ranili na obrazu, na prsih, na ramenih in na roki. Čeprav je Angelescu močno krvavel, je imel vendarle toliko moči, da je vrgel napadalca na tla ter mu s tem preprečil, da bi oddal šesti strel, ki je bil še v revolverju. Angelesca so nato prepeljali v sanatorij. Projektili niso ranili važnega organa in zato upajo, da je žrtev atentata izven nevarnosti.

Napadalec Pesa in njegovi komplici so bili aretirani. Preiskava je dognala, da je vzrok atentata ta, da so napadalci smatrali Angelesca za inicijatorja novega zakona, ki ureja lastninski režim v provinciji Caliacria. Zakon, ki nikakor ne krši interesov v Dobrudži bivajočih macedonskih kolonistov, za katere je bila uvedena velika pomožna akcija, je bil od bolgarskega in turškega manjšinskega prebivalstva sprejet z zadovoljstvom.

Bukarešta, 21. julija. s. Atentator Pesa ki je oddal 5 strelov na državnega podtajnika Angelesca, je izjavil pri zaslišavanju, da je sotrudnik lista »Epoca« in da je izvršil atentat, ker je bil Angelescu sovražno razpoložen proti dijakom in je podpiral žide. Pesa je voditelj macedonskega komiteja rumunskih dijakov. Stanje Angelesca je resno, vendar pa ne smrtnonevarno.

Beograd, 21. julija. M. Rumunsko poslaništvo je danes objavilo službeni komunike, ki pravi, da je danes ob 1. popoldne dijak - medicinec Pesa streljal v notranjem ministrstvu v Bukarešti iz revolverja na državnega podtajnika Angelesca. Oddal je proti njemu pet strelov. Ranjenca so takoj prepeljali v sanatorij, kjer je bil operiran in so ugotovili, da njegovo stanje ni nevarno.

Atentator je pri zaslišanju priznal, da je izvršil atentat, ker se je hotel maščevati nad Angelescom, ki ga smatra za povzročitelja uveljavljenega zakona o lastninskem režimu v novi Dobrudži. Sodna preiskava se nadaljuje.

Zatem pravi komunike: Znano je, da je vlada Mania predložila parlamentu zakon s katerim se ureja lastninski položaj v novi Dobrudži, ki se je smatral od makedonskih kolonistov, ki so se nedavno tam naselili, za favoriziranje rumunskih kmetov v njihovo škodo. V času debate, ki se je vršila v parlamentu o tem zakonu, so zastopniki makedonskih kmetov povzročili velike manifestacije, naperjene predvsem proti Angelescu, ki je predsednik Kmetske nacijonalne stranke v Dobrudži in ki se je smatral kot glavni povzročitelj tega zakona. Po informacijah iz Bukarešte je bil izvršeni atentat posledica propagande makedonstvujuščih med zelo razburjenimi duhovi. Uvedena je preiskava za ugotovitev, ali je imel atentator pomagače.

Beograd, 21. julija p. Po vesteh iz Rumunije se zdi, da je bil atentat na državnega podtajnika Angelesca organiziran od makedonstvujuščih, istih oseb, ki vrše atentate tudi na našem ozemlju. Kakor se zatrjuje, se nahaja Angelescu že izven nevarnosti. Zanimivo je, da je ta atentat povsem sličen onemu, ki je bil pred dvema letoma izvršen v našem notranjem ministrstvu na tedanjega načelnika, sedanjega vardarskega bana g. Živka Laziča.

Barikade v Egiptu

Po egiptskih mestih je prišlo včeraj zopet do resnih uličnih bojev, ki so zahtevali mnogo žrtev

Kairo, 21. julija s. Med tukaj bivajočimi tujci je bilo danes opaziti veliko razburjenje. Mnogo evropskih in egiptskih trgovin je zaprtih. V resnici je prišlo do spopadov s policijo, na katero je množica metala kamenje. Policija je odgovorila s streli v zrak, nakar se je množica razpršila. Tudi v bližini notranjega ministrstva je bila policija prisiljena oddati na skupino mladih ljudi strele. Pri tem je bila ena oseba ubita.

Kairo, 21. julija s. Pri današnjih dopoldanskih spopadih je bila ena oseba ubita, 87 pa je ranjenih. Izgube policije še niso znane. V bližini palače Abdin je množica užgala vod plina ter je napravila s cestnimi svetiljkami in drugim materialom barikade. Končno pa je policija razpršila množico. Policija obvlada sedaj položaj.

Pariz, 21. julija s. Iz Port Saida prihaja še nepotrjena vest, da je množica tamkaj napadla evropski del mesta, dogodek, ki ga še ni bilo v zgodovini Egipta.

Kairo, 21. julija s. Pri današnjih demonstracijah je bilo aretiranih 223 oseb. Poslanci so predložili kralju prošnjo, naj skliče izredno zasedanje parlamenta za 26. julija.

London, 21. julija, g. Iz pozno zvečer dospelih vesti iz Kaire se razvidi, da so bili krvavi nemiri v Kairu resnejši nego se je prvotno mislilo. Pri spopadih med pristaši nacijonalne stranke ter egipčanskimi vladnimi četami in policijo je bilo veliko število demonstrantov ubitih, ali več ali manj ranjenih. Zaradi strogih cenzurnih ukrepov egipčanskih oblasti se ne morejo doznati nadaljnje podrobnosti. Pri divjih pocestnih bojih so bile postavljene barikade, za katerimi so se skrili demonstranti ter pričeli ometavati vojaštvo in policijo s kamenjem. Množica je uničila tračnice pocestne železnice, prevrgla vozove ter skušala vžgati plinske vode, da bi prišlo do eksplozij.

London, 21. julija, g. Z ozirom na dogodke v Egiptu je bila danes na zunanjega ministra Hendersona v spodnji zbornici vložena interpelacija, v kateri se vprašuje ali je angleška vlada še vedno pripravljena s pogajanjem z egipčansko vlado na podlagi angleško-egipčanskega pogodbenega načrta. Henderson je odgovoril, da je stališče angleške vlade proti temu načrtu ostalo neizpremenjeno, da se pa bo morala angleška vlada z ozirom na zadnje dogodke v Egiptu pri svojih odločitvah dati voditi od bodočega razvoja stvari.

Port Said, 21. julija s. Pri današnjih demonstracijah so egiptske čete streljale proti množici En demonstrant je bil ubit, 21 je bilo ranjenih. Čete so izgubile 16 mož, policija pa 59.

Hindenburg v bivšem okupiranem ozemlju

Ogromna množica ljudi v Mainzu — Odkritje »spomenika osvobojenja« — Parada »Stalhelma«

Mainz, 21. julija. d. Že v zgodnjih jutranjih urah je včeraj prišlo v Mainz iz bivših zasedenih pokrajin nad 250.000 ljudi, da se udeleže osvobodilnih svečanosti ob priliki poseta predsednika Hindenburga. Predsednik republike, ki se je nastanil v prejšnji nadvojvodski palači, se je odpeljal zjutraj najprej v Kristusovo cerkev, pred katero so ga množice burno pozdravljale.

Po službi božji se je vršilo svečano odkritje »spomenika osvobojenja«, nakar so se podali predsednik in častni gostje na slavnostno matinejo v mestno hišo. Po končanih svečanostih je predsednik pregledal častne čete štalhelmovcev, ki so bile postavljene pred mestno palačo, nad mestom pa je med tem krožil zrakoplov »Grof Zeppelin«. Tudi v Wiesbadenu, kjer se je predsednik sicer samo kratko mudil, mu je priredila množica burne ovacije. V zdraviliškem domu je izročil nadžupan Krücke predsedniku Hindenburgu dragocen kozarec, ki mu ga je podarila mestna občina. Predsednik se je nato vpisal v zlato knjigo mesta Wiesbaden.

Volilne priprave v Nemčiji

Berlin, 21. julija s. Sestavljanje blokov za bodoče volitve je v polnem teku. To velja zlasti za desničarske stranke, kakor za Westarpovo skupino, za ljudske konservativce in za druge desno usmerjene skupine. Te skupine danes demantirajo vesti, da so se izjalovila pogajanja med njimi. Ravno nasprotno se naznanja ustanovitev »Velike desnice«. Kot vodja take »Velike desnice« se imenujejo sedanji državni minister za prehrano dr. Schiele, grof Westarp in general Letow-Vorbeck, ki je tudi izstopil iz nemško-nacionalne stranke.

Nemško šolstvo v ČSR

Praga, 21. julija. AA. Po uradni statistiki je lani posečalo nemške ljudske šole na Češkoslovaškem 337.943 otrok, od teh 334.122 nemških otrok. Skupno število nemške dece v šolah je bilo 344.938, med njimi jih je 96% hodilo v nemške šole. V višjih nemških ljudskih šolah je bilo vpisanih 42.688 otrok, med njimi 40.530 nemških. Skupno je posečalo 43.815 nemških otrok višje ljudske šole, od njih 92% nemške nadaljevalne šole.

Boljševiški kurirji v Besarabiji

Bukarešta, 21. julija g. Včeraj sta bila ob Dnjestru aretirana dva sovjetsko-ruska kurirja, ki sta hotela priti preko reke v Rusijo. Tretjemu je uspelo pobegniti. Danes pa so našli še tega, ko je plaval popolnoma onemogel v reki, 50 km od mesta, kjer sta bila aretiran prva dva. Izkazalo se je, da gre za žensko, ki pa ni hotela povedati svojega imena. Prva aretiranca sta izjavila, da se jima je priključila, ne da bi povedala svoje ime. V nasprotju z njeno preprosto obleko so njena izredna lepota, inteligenca in dobro gojeni nohti. Ne daleč od mesta, kjer so se ukrcali aretirani kurirji, so našli municicjo, puške in bombe.

Grško-turška pogajanja

Beograd, 21. julija. M. Grški listi poročajo, da bosta v najkrajšem času prišla v Atene predsednik turške vlade in turški zunanji minister z namenom, da rešita z Venizelosom in ostalimi člani grške vlade vsa nerešena vprašanja med Grčijo in Turčijo.

SINAJSKE AGRARNE KONFERENCE POMEN IN NAMEN

Konferenca se je začela včeraj — Njene naloge in njen pomen so se v inozemstvu napačno slikali — Akcija za ublažitev agrarne krize v okviru Male antante

Beograd, 21. julija č. Danes se je pričela v Sinaji gospodarska konferenca Rumunije, Jugoslavije in Madžarske. Sestala se je na povabilo rumunske vlade, da se ugotovi stališče vseh treh držav glede na agrarna vprašanja. Na konferenci zastopata našo državo načelnik kmetijskega ministrstva dr. Stojković in načelnik trgovinskega ministrstva dr. Pilja.

Beograd, 21. julija M. Problem sodelovanja agrarnih držav z namenom, da bi se ublažila ali pa popolnoma odpravila gospodarska kriza, ki obstoja v državah za agrarno produkcijo, se je v gotovem delu inozemskega tiska v zadnjem času netočno komentiral. Pogrešno tolmačenje je povzročila zlasti konferenca tehničnih delegatov Rumunije, Jugoslavije in Madžarske, ki se je sestala v Sinaji. Dejansko nima ta konferenca ničesar skupnega z velikim pokretom za rešitev gospodarske krize agrarnih držav, ker predstavlja samo nedovršeno delo na polju poslovanja mednarodne komisije, ki je letos v juliju zasedala pod okriljem Društva narodov v Ženevi. Ta komisija ni mogla sprejeti definitivne resolucije za vsa postavljena vprašanja in je slučaj hotel, da Rumunija, Jugoslavija in Madžarska iz gotovih tehničnih in administrativnih razlogov niso podale takoj na mestu svojih odgovorov, ki so bili potrebni.

Da bi Društvo narodov ne sklicalo ponovno mednarodne komisije zaradi teh treh držav, so sklenile, da se sestanejo posebej in v določenem roku predlože svoje odgovore na postavljena vprašanja. Ker so Jugoslavija, Rumunija in Madžarska v enakem položaju glede na postavljena vprašanja, je bilo določeno, da bi ne bilo treba vsaki posebej odgovarjati, naj vse tri skupaj najdejo skupno formulo in jo kot skupen odgovor predlože omenjeni komisiji Društva narodov.

Med tem se je delo tehničnih delegatov hote ali nehote zamenjalo z velikim pokretom, ki se je započel na inicijativo ministra dr. Marinkovića na konferenci Male antante in s predlogom poljske vlade, kar je vse povzročilo neresnične komentarje, pogosto popolnoma netočne ali povsem tendenčne. Gre za naslednje. Obstoja namen rešitve gospodarske krize v obsegu Male antante. Tozadevna vprašanja naj bi se predvsem rešila med Jugoslavijo in Rumunijo, ki sta pretežno agrarni državi, nakar naj bi se njuna solucija predložila v razpravo Češkoslovaški, ki je pretežno industrijska država. Zatem bi se mogla ta organizacija polagoma razširiti na ostale države. Na drugi strani obstoja predlog, ki izvira iz Varšave in ki poziva vse pretežno agrarne države in celo one, ki imajo precej razvito industrijo, kakor Poljsko in in Češkoslovaško, k skupnemu sodelovanju. Po tem predlogu naj bi se osnoval mednarodni urad za proučevanje agrarnih problemov. Njegov namen naj bi bil proučevati natančno odnošaje med agrarnimi državami in državami z razvito industrijo. Glede na to je treba razlikovati posameznosti v tem pokretu, čigar glavni namen je rešiti agrarne države iz krize v kateri se nahajajo, in vzpostaviti normalno ravnotežje med agrarnimi državami Evrope na eni strani ter industrijskimi na drugi strani.

Varšava, 21. julija AA. Listi komentirajo predlog Poljske, da se skliče konferenca kmetijskih ministrov držav srednje Evrope ter pravijo, da se ta konferenca ne sme smatrati kot konferenca, ki bi bila proti komurkoli naperjena. Cilj konference je po pisanju listov ta, da se doseže racijonalizacija poljedelske proizvodnje in organizacija skupne prodaje, česar dozdaj ni. Listi smatrajo, da bi ta konferenca bila velikega pomena za bodočo evropsko gospodarsko konferenco. Na konferenci naj bi se spravili v sklad interesi poedinih kmečkih držav, v glavnem pa sprečilo padanje cen kmetijskim proizvodom ter rešila poleg mnogih drugih vprašanj tudi vprašanja tranzita.

Bolgarija na poljedelski konferenci na Poljskem

Sofija, 21. julija. AA. Ker se je Bolgarija odzvala vabilu na mednarodno poljedelsko konferenco, ki bo v Varšavi, je minister za kmetijstvo Grigor Vasiljev odgodil svoje potovanje na Grško. V Varšavo bo potoval kot zastopnik Bolgarije, v Grčijo pa odide meseca septembra.

Velike ovacije „Karadjordju"

Mesto v Kraljevico so odpeljali poškodovani parnik v Tivat — Navdušene ovacije po obrežnih mestih

Beograd, 21. julija. p. Iz Splita poročajo, da so parnik »Karadjordje«, ki ga vodi pomožna ladja vojne mornarice »Spasilac« v ladjedelnico v Tivatu na popravilo, pozdravljale povsod med potjo velike množice, ki so prirejale navdušene manifestacije. Iz Beograda na moru je došla k odhodu parnika »Karadjordje« velika množica občinstva z lokalnimi oblastmi na čelu ter je bil »Karadjordje« pozdravljen s sviranjem državne himne. Tudi v Trogiru, kamor je snoči dospel, je bil sprejet od velike množice ljudi, ki je prirejala ovacije zlasti kapetanu Prodanu. Nocoj bo »Karadjordje« prenočil v Korčuli, kjer so mu bile danes prirejene istotako manifestacije.

Split, 21. julija. č. Včeraj ob 6. popoldne je prispel v Saldun pri Trogiru parnik »Karadjordje«, ki ga je pripeljala velika pomožna ladja »Spasilac«. »Karadjordje« bi po programu moral prenočiti v splitski luki, kamor bi imel priti včeraj popoldne in kjer se je zbrala k sprejemu velika množica občinstva. V zadnjem času je dobil po radiju nalog, naj prenoči v Saldunu.

Snoči je došel v Split prvi častnik »Karadjordja«, kapitan Žujović, ki je bil v času, ko je »Morosini« zavozil v »Karadjordja«, na poveljniškem mostu. Iz njegovega opisa katastrofe je razvidno, da je le prisebnosti in zavesti dolžnosti posadke »Karadjordja« pripisati, da je nesreča zahtevala relativno le malo žrtev. Razen tega je tudi povedal, da so dela za začasno popravilo »Karadjordja« bila zelo naporna. Trajala so 9 dni. Posebno pohvalno se je izrazil o tehničnem inšpektorju Sakiću iz Splita, ki jih je vodil. Izvršili so jih delavci iz Splita in Sušaka. Nadalje je povedal, da je prebivalstvo v vseh krajih, mimo katerih je vozil, prirejalo »Karadjordju« navdušene manifestacije. Davi ob 8.30 sta »Spasilac« in »Karadjordje« dvignila sidra in odplula proti jugu. Ob 9. se je »Karadjordje« pojavil pri Solinu in je na Marjan odšlo mnogo ljudi, da so ga lahko videli.

Aretacije makedonstvujuščih

Sofija, 12. julija. AA. Skupina poslancev iz vrst makedonstvujuščih, med njimi Rumanov, Zozov, Indilizov in pop Pandov so posetili predsednika bolgarske vlade Ljapčeva in protestirali proti aretacijam makedonstvujuščih. Doznava se, da odgovor Ljapčeva o aretacijah makedonstvujuščih ni zadovoljil delegacije, ker je Ljapčev izjavil, da ostanejo aretiranci še nadalje v zaporu.

Težka avtomobilska pri Čabru

Karlovac, 21. julija, n. Včeraj se je pripetila neki karlovški družbi težka avtomobilska nesreča. Ravnatelj tvornice za usnje Stanko Kosten, trgovec Franc Jakičić in dve gospe so se peljale v Gorski kotor. Na poti med Čabrom in Brodom jih je dohitel neki avtomobil, ki se je zaletel v njihovega, ko jih je hotel prehiteti. Na mestu dogodka se nahaja ob cesti velika globina in avtomobil je odletl v potok 6 m globoko. Tovarnar Kosten je bil težko ranjen in mu je zlomilo 8 reber, trgovcu Jakičiču pa je zlomilo nogo. Avtomobil se je ves razbil. Potniki avtomobila, ki je povzročil nesrečo, so priskočili ranjencem na pomoč ter jih odpeljali v bližnjo hišo, kjer so jim nudili pomoč, nato pa pobegnili dalje z avtomobilom in se ne ve, kdo so bili. Zdi se, da so bil tujci iz Češkoslovaške. Orožniki so uvedli preiskavo. Ranjence so prepeljali v bolnico v Karlovcu.

Polet okrog Evrope

Beograd, 21 . julija AA. Snoči je prispelo v Calais 16 lahkih letal od 60, ki so nastopila na mednarodni tekmi za polet okoli Evrope. Drugih 34 letal je ostalo v Reimsu. V Calais je prispelo vseh 7 angleških letal. Tekme se udeležujeta le dve ženski, in sicer Angležinja lady Bailey in miss Spooner.

Kongres poljskih legionarjev

Varšava, 21. julija. AA. Včeraj se je v Varšavi začel kongres zastopnikov vseh organizacij Zveze poljskih legijonarjev. Seji je prisostvoval predsednik poljske vlade Slavek, ki je imel prigodni govor. Na konferenci so bila prečitana poročila o pripravljalnih delih za letni kongres legijonarjev, ki bo 10. avgusta v Radovi. Sprejeta je bila resolucija, ki poudarja edinstvo legijonarjev v ideologiji njihove organizacije. Razen tega poziva člane organizacij, naj nadaljujejo delo, ki so ga začeli legijonarji v korist države. a koncu konference sta bili poslani pozdravni brzojavki predsedniku poljske republike Mošickemu in maršalu Pilsudskemu.

Žrtve japonskega tajfuna

Tokio, 21. julija. s. Po oficijelnih vesteh je do sedaj ugotovljeno, da je strašna tajfunska katastrofa, ki je opustošila velike dele vzhodne Azije, zlasti Japonsko in Korejo, zahtevala 410 človeških žrtev. Vendar pa pogrešajo še 1200 oseb, tako da se bo število smrtnih žrtev zelo povečalo. Škvila ranjencev sploh ni mogoče ugotoviti. 16.000 hiš je bilo poškodovanih. Velika ozemlja so bila v par minutah izpremenjena v ruševine. Mnogo vasi sploh ne obstoja več. Vlada je uvedla velikopotezno pomožno akcijo.

Novi izgredi v Porenju

Berlin, 21. julija. g. V noči od nedelje na ponedeljek je prišlo v Olskirchnu v Porenju do težkih izgredov proti bivšim separatistom. Zbralo se je več sto ljudi, ki so korakali skozi mesto. Policija je oddala več strelov, vendar pa slučajno ni bil nihče ranjen. Razbitih je bilo več šip. Policija je aretirala 3 osebe.

Predsednik največje svetovne banke v Pragi

Praga, 21. julija. AA. Sem je dospel M. Wiggin, predsednik newyorške narodne banke, največje banke na svetu. Posetil je narodno banko in ostala važnejša finančna podjetja. Njegov poset ni v zvezi z nobeno finančno transakcijo.

Sprememba v pobiranju trošarine na pivo

Ljubljana, 21. julija. AA. V smislu dogovora s pivovarnami v dravski banovini, plačujejo izza dne 1. julija 1930 banovinsko trošarino na pivo, ki se konsumira v območju dravske banovine, pivovarne same. Zato odpade od strani gostilničarjev, točilcev piva in založnikov vsako prijavljanje po 1. juliju 1930 prejetega piva in plačevanje banovinske trošarine. To pa velja le za one množine piva, ki izhajajo iz pivovaren na ozemlju dravske banovine. Za prijavljanje in plačevanje trošarine od onega piva, ki se uvozi iz drugih banovin, veljajo še naprej sedanji predpisi.

Kmetijski sveti pri banskih upravah

Beograd, 21. julija. č. V predsedništvu vlade se izdeluje pravilnik, po katerem naj bi se pri banskih upravah osnovali kmetijski sveti, sestavljeni iz strokovnjakov iz vseh krajev posameznih banovin, ki naj bi na svojih rednih zborovanjih sklepali o pospeševanju kmetijstva.

Poset naših pridobitnikov v Grčiji

Solun, 21. julija. AA. Po obisku grških gospodarstvenikov jugoslovenskim gospodarskim krogom, ki je v vsakem pogledu sijajno uspel in ki je ustvaril in poglobil gospodarske zveze med obema sosednima državama, so gospodarstveniki in grško-jugoslovenske lige sklenili, da po prejšnjem dogovoru s solunskimi gospodarskimi organizacijami in grško-jugoslovenskimi ligami v Atenah povabijo jugoslovenske gospodarstvenike na poset Grške v času petega mednarodnega solunskega sejma. Jugoslovenski gospodarstveniki ostanejo v Solunu dva dni 26. in 27. septembra, 28. odidejo v Vodene in Njegov, da si ogledajo tamošnje industrije, 29. pa odpotujejo v Atene, kjer ostanejo 3 do 4 dni. Za bivanja na Grškem bodo jugoslovenski gospodarstveniki gostje grško-jugoslovenske lige.

Dve strašni rodbinski tragediji

Beograd, 21. julija, n. Iz Sente poročajo o strašni rodbinski tragediji. 59 letni Gabor Dudaš, znan pijanec, je skušal posiliti svojo 13 letno hčerko, ki pa je pobegnila in poklicala pomoč. Med tem je oče odšel k svoji ljubimki Veroniki in jo zaklal. Ko se je vrnil, je našel doma svojo ženo ter jo zabodel z nožem v srce. Ko je videl, kaj je storil, je zaklal še samega sebe.

Subotica, 21. julija, č. Danes ob 10. dopoldne je ključavničar Anton Hegedus v prepiru presekal z nožem svoji ženo vratno žilo, Ko je videl, kaj je storil, si je sam sebi prerezal grlo in obležal na mestu mrtev. Z ženo je živel že dolgo časa v prepiru, ker je vedno pijančeval.

Roparji napadli vlak

Bukarešta, 21. julija, s. V nedeljo je pri postaji Eforia naskočilo več maskiranih banditov osebni vlak ter odvzelo v oddeliku II. razreda nekemu trgovcu 25.000 lejev, nekemu umetniku njegove dragocene gosli, drugim pa razne dragulje. Nato so roparji potegnili zasilno zavoro ter skočili z vlaka. Vlakovodja je oddal več strelov proti njim. Banditi so odgovorili s streli ter ubili vlakovodjo. Nato so pobegnili.

Po Malejevem pogrebu

Nedeljske pogrebne svečanosti za bratom Malejem so globoko razmajale srca in duše slovenskega ljudstva in sprostile njegova najplemenitejša čustva. Trije momenti so dajali obeležje žalostni slavnosti in zgovorno dokazale, kako jak je v našem ljudstvu čut narodne solidarnosti, kako silno se je pojačil v teh letih, odkar uživamo blagodati narodne in državne svobode, in s kako silo se pojavi ob trenutku nesreče in bolesti.

Prvi izmed teh treh momentov je sokolsko-bratski moment. Trodnevno žalno slavje od prihoda dragega trupla iz tujine pa do njega položitve v ljubljeno domačo zemljo, je v prelepi luči pokazalo sokolsko bratsko čustvovanje, odkrilo čvrste vezi, ki spajajo sokolska srca v ogromno ljubečo se družino in javno manifestiralo globoko ljubezen, ki se v mladih srcih razvija na sokolskih tleh med borci, katerih geslo so svoboda, enakost in bratstvo.

Nihče izmed sokolskih bratov in sestra ni mogel sprva pojmiti, kako je mogoče, da poseže kruta roka usode v njih vrste ravno po miljencu vsega članstva, po krotkem in dobrem bratu Tončku. Več ko vse besede označuje kristalno čisti značaj in dobrosrčnost pokojnega mladeniča okliščina, da so mu v intimnem tovariškem in prijateljskem krogu vzdeli priimek »golobček«. Preko njegovih ust ni nikoli prišla trda in nelepa beseda, krotkost in skromnost sta bil odsev njegove lepe duše in čistega srca. Po svojem značaju in prirojeni srčni kulturi je bil ta mladenič svetal in bleščeč vzgled vsemu članstvu, osobito mlajšemu naraščaju, ki bo stopil v bodočnosti na mesta starejših.

Ni nikako čudo, da so se ob bridki izgubi v silni bolesti krčila srca članov, ki so stopali za krsto brata Tončka, oropani onega čistega veselja in dobrote, ki jih je odsevala ta plemenita mlada duša. Treba je bilo videti posamezne prizore na Taboru ob mrtvaškem odru brata Maleja, na kolodvoru, ko so položili krsto v voz, da jo odpeljejo v Tončkov planinski svet na večni odpočinek, in stopnjevano žalost ob odprtem grobu mladega junaka. Tu in tam se je izvil globok iz srca obupen vzdih staremu članu, osivelemu v življenski borbi, in vlil se je potok solza v olajšanje sočutnemu srcu. Naraščaj, deca, moško in žensko članstvo so oplakovali prebridko izgubo, njih oči so se pri vsaki misli na brata Tončka ovlažile in zasolzile.

Najtežji delež na tej obči žalosti pa je imela luxembourška vrsta. Sobojevniki pokojnega Tončka, ki so imeli v spominu še sveže, nedavne dojme tega jasnega in zornega mladeniča, si niso mogli predstavljati, da je ta žarek veselja za večno izginil iz njihovih vrst, iz njihovega družabnega življenja iz telovadne dvorane, ki je videla toliko skupnih naporov, toliko požrtvovalnosti in jeklene vztrajnosti. To nepojmovanje je vlivalo v njih srca teman obup in jih neizrečeno potrlo.

Drugi, širši moment, ki ga je izražalo nedeljsko žalno slavlje, je bil žlahtni narodno-potriotski moment. Pokojni brat Tonček v svoji skromnosti ni imel obširnega poznanstva in vendar so pohiteli tisoči, da mu izkažejo zadnjo čast, pohiteli v takih množicah, ki se običajno ne zbero niti ob pogrebu narodnih voditeljev. Tisoči so počastili pokojnika, ker je padel kot borec pod plapolajočimi narodnimi barvami, boreč se s silo svojega duha in jeklem svojih mišic za čast in slavo našega naroda. Velik pomen je v tem dejstvu: V našem ljudstvu raste zavest države in narodne skupnosti. Kadar pade eden, občutijo bol tisoči in dajo tej boli vidnega izraza v impozantnem številu. Srce vsega naroda se je skrčilo v bolesti in pokojniku bi bilo v silno zadoščenje, ako bi vedel, kak vsesplošen plemenit izliv čustvovanja je v našem narodu njegova trgična smrt. Bolest veže jačje in trajneje nego sreča in veselje.

Nič manj velepomemben ni tretji občečloveški moment. Naša javnost je pokazala toliko plemenitega obžalovanja nad nesrečno usodo brata Tončka in tako globoko občuteno sočutje s težko prizadeto materjo, kakor da je enako težak udarec zadel vsakega posameznika in množice. Ta zavest bo v znatni meri olajšala bolest bedne matere, nežno ljubeče sestre in razžaloščenih bratov. Na tisoče src razdeljena bolest naj zlasti nesrečni materi zmanjša gorje in olajša kruti udarec usode.

Brat Malej je s svojo žrtvijo in smrtjo sprostil najžlahtejša čuvstva v srcih našega naroda. Mirno naj spi junak večno spanje v senci gorskih velikanov v naši rodni zemlji! Njegovo počivališče je posvetila ljubezen vsega naroda

Jubilejna skupščina našega učiteljstva v Novem mestu

Velika udeležba – Nove naloge učiteljstva – Za zboljšanje učiteljskega gmotnega položaja

Ljubljana, 21. julija.

Kakor smo že poročali, si je naše učiteljstvo za sedež jubilejne skupščine svoje stanovske organizacije izbralo dolenjsko metropolo Novo mesto. Začetek skupščine je bil v soboto ob 9. dopoldne, a so že ob 8. pričeli prihajati mnogoštevilni delegati in člani UJU v lepo okrašeno telovadnico osnovne šole. Verifikacija mandatov je trajala dobro uro in ko so bili vsi mandati overovljeni, se je pričelo glavno zborovanje, katerega se je udeležilo poleg delegatov tudi mnogo učiteljev in učiteljic iz novomeškega in drugih srezov. Udeležencev je bilo nad 200. Učiteljsko skupščino so počastili zastopniki vseh novomeških oblastev in društev. Tako sreski poglavar Krajšek, višji sodni svetnik dr. Förster, višji državni tožilec Barle, novomeški podžupan Ogrič, prošt Čerin, za gimnazijo, direktor Maselj in vlad. svet. Seidel, orož. kapetan Grozdanič, za kmetijsko šolo na Grmu inž. Avsec in strokovni učitelj Plego, davčni upravitelj Novak, poštni upravnik Nadrah, notar in starosta novomeškega Sokola Marinšek, zastopnik frančiškanskega samostana p. Henrik in predstojnik bolnice usmiljenih bratov v Kandiji Danev.

Poverjenik UJU g. Andrej Skulj je ob otvoritvi skupščine poudarjal jubilej Udruženja jugoslovenskega učiteljstva, ker so si baš pred 10. leti srbski, hrvatski in slovenski učitelji podali roke v znak bratstva, zvestobe in stanovske zavesti. To jugoslovensko združenje je bilo prvi kažipot mnogim drugim organizacijam v cilju narodnega in državnega edinstva. Geslo stanovske organizacije je: En stan, ena duša, eno srce, ki naj živi in bije za napredek in razvoj narodne šole in po njem za srečo in blagostanje naroda, za veličino in moč države. Zakon od 3. oktobra lanskega leta, ki je dal kraljevino Jugoslavijo, je potrdil in uresničil to, kar je bilo v srcih našega učiteljstva že takrat, ko so še na bojiščih grmeli topovi. Govornik je markantno očrtal delo učiteljske stanovske organizacije in v koliko so se uresničila njena stremljenja. Potem je prešel na nove naloge učiteljstva. Pri tem poglavju se je še posebej bavil z odnošajem med Sokolom in učiteljstvom ter poudarjal: V skupni organizaciji strnjene vrste jugoslovenskega učiteljstva bodo vedno korakale pod praporom, ki ga je kralj poklonil Sokolu in ki bo vedno ponosno vihral v čast in slavo kralju in domovini. Kar se tiče stanovske zavesti je govornik poudarjal, da so se že takrat, ko se je učiteljska organizacija osvobodila političnih uplivov, vrste strnile, da pa je treba še več zavesti in stanovske vzajemnosti. Učiteljstvo se ni branilo dela in se ga tudi ne bo po želji naroda in po volji kralja in zakona. Učiteljstvo zaupa besedam prosvetnega ministra, da bodo učiteljske želje uresničene.

Z velikim odobravanjem je bil sprejet predlog, naj se pošlje udanostna brzojavka Nj. Vel. kralju, ministrskemu predsedniku g. Živkoviću prosvet. ministru Maksimoviću in predsedniku Udruženja jugoslovenskega učiteljstva Vladimiru Petroviću. Brzojavka Nj. Vel. kralju se glasi:

»Učiteljstvo, poverjeništvo Ljubljana, zbrano na pokrajinski skupščini, dne 19. julija 1930. v Novem mestu izreka Vašemu Veličanstvu svojo neomejeno zvestobo in udanost.«

Po imenovanju zapisnikarjev je pozdravil skupščino predsednik učiteljskega društva za novomeški okraj g. Viktor Pirnat, za njim pa je govoril podžupan g. Ogrič. S tem je bilo slavnostno zborovanje zaključeno in skupščina se je lotila posameznih točk dnevnega reda. Iz tajniškega poročila je razvidno, da šteje ljubljansko poverjeništvo UJU 33 okrajnih učiteljskih društev z 2896 člani. Od 3486 učiteljev in učiteljic dravske banovine je 590 neorganiziranih.

V debato o tajniškem poročilu je posegel g. Lapajne, ki je govoril tudi v imenu celjskega društva. Bistvo njegovih izvajanj je bilo naslednje:

Vodstvo poverjeništva mora biti odgovorno za vse izjave svojih članov, ki se tičejo organizacije. Vodstvo je zavrglo pravilnik, ki je osnova organizacije in edino jamstvo pravic organiziranega članstva. S tem so bili ovrženi sklepi delegacije najvišje instance organiziranega učiteljstva in onemogočena je bila kritika v stanovskih zadevah. Pri tem se je sklicevalo na sklepe širšega sosveta, ki pa si je prilastil pravico odločati preko delegacije. Urednika stanovskega glasila »Učiteljski tovariš« ni mogoče priznati, ker ni dobil pri delegaciji kvalificirane večine, kakor jo določa pravilnik. Vodstvo poverjeništva je zavrglo stališče celjske deklaracije in posledica tega je bil izstop celjskega društva.

S to spomenico so se bavili delegati Ribičič, Šestan, Baebler, Doljak, Hren in naposled urednik »Učiteljskega tovariša« Dimnik. Na predlog delegata Ivanekića je skupščina končno soglasno sklenila, da se vsi sedanji kakor tudi morebitni poznejši spori ne obravnavajo pred glavno skupščino, dokler jih ne presodi stanovsko razsodišče. Popoldne so razpravljali razni odseki, zvečer pa je prvi del zborovanja zaključil koncert učiteljskega pevskega zbora.

Nedeljska skupščina, ki je trajala od 8. do 11., je odobrila poročila odsekov ter sprejela naslednjo resolucijo:

Učiteljstvo, zbrano 30. julija 1930 na skupščini UJU — poverjeništvo Ljubljana v Novem mestu, enodušno manifestira za utrditev jugoslovenske misli v smeri edinstva naroda in države potom šole in javnega dela učiteljstva.

Odobravajoč vladni manifest od 1. julija t. l. s principom en narod — ena država, hoče zastaviti vse svoje moralne in intelektualne sile za dosego tega cilja.

Da bi se pa moglo popolnoma posvetiti svojemu težavnemu delu v šoli in zunaj nje za blagor domovine in naroda, je nujno potrebno, da se mu uredi njegov materijalni položaj in prosi kraljevsko vlado, naj takoj reši to žgoče vprašanje, s čimer ne bo koristila le učiteljskemu stanu, marveč v mnogo večji meri tudi narodu in domovini.

Centrala UJU v Beogradu naj ob vsaki dani priliki, a še prav posebno ob letošnjem jubilejnem kongresu poudarja neobhodno potrebo hitre rešitve našega materijalnega vprašanja in naj ob tem kongresu prosi za avdijenco pri gosp. ministrskemu predsedniku in gosp. ministru prosvete, katerima naj predoči naše aktivno delovanje v pravcu vladnega manifesta ter ju naprosi, da pospešita ureditev naših prejemkov. Centrala naj tudi skuša doseči, da bodo njeni zastopniki mogli v posebni avdijenci pri Nj. Vel. kralju razlomačiti naš težavni gmotni položaj. Na merodajnih mestih naj centrala poudari zlasti naslednje:

1.) Z zakonom o narodnih šolah se učiteljstvu materijalni položaj ni izboljšal, temveč se mu je celo poslabšal s tem, da so se dosedanji prejemki šolskim upravnikom bila ukinjena državna stanarina, dočim mu z zakonom določena občinska stanarina v pretežnih krajih še do danes ni bila izplačana.

Ker je z zakonom ustvarjen položaj, ki ga ni mogoče izpremeniti, apeliramo na merodajne činitelje občinskih uprav — uvidevši pri tem težak položaj občin in priznavajoč ga — naj nam ne otežkočajo že itak dovolj težkega položaja, marveč čim prej izvedejo zakonite določbe.

2.) Kot nujno potrebno smatramo, da izide pravilnik k zakonu o narodnih šolah, da nam bo izvajanje zakona potom šole in prosvetnih ustanov, v katerih sodelujemo v blagor naroda in države, omogočeno.

S pravilnikom pričakujemo ureditve vprašanja upraviteljskih doklad od enorazrednice dalje, do katerih smo imeli po dosedanjih šolskih zakonih pravico, pričakujemo pa tudi ugodne rešitve vprašanja učiteljskih stanarin in kuriva.

3.) Javni up pa stavi učiteljstvo na revizijo uradniškega zakona, katerega donošenje smatra za nujno potrebno že z ozirom na dejstvo, da je bil materijalni položaj izboljšan že vsem strokam I. kategorije in domalega vsem strokam tudi II. kategorije, katerih dobrin pa ono še ni deležno.

Od novega uradniškega zakona pričakujemo predvsem naslednje:

1.) Prejemki učiteljstva naj se zvišajo in izenačijo s poviški plač ostalemu državnemu uradništvu.

2.) Napredovanje v plačah bodi avtomatično in tako, da tudi učiteljstvo doseže I. a grupo, ki je uvedena pri vseh strokah II. kategorije, katerim je bilo materijalno stanje že izboljšano. Najvišja grupa bodi glede prejemkov izenačena v razmerju II. kat. do 5. grupe I. kategorije uradniškega zakona.

3.) Z državnimi uradniki poročene učiteljice naj se glede prejemkov izenačijo z onimi neporočenih učiteljic.

4.) Službena doba naj se za učiteljstvo zniža na 32 let, kakor je bilo to po zakonu iz leta 1904. in po dopolnilnem šolskem zakonu iz leta 1919.

Ob tej priliki se učiteljstvo obrača do merodajnih činiteljev, posebno še do predstavnikov prosvetnih ustanov in društev, pri katerih sodeluje, da podpro te naše težnje in zahteve in nam tako omogočijo, da se moremo v polni meri posvetiti tudi prosvetnemu delu v narodu, katero zahteva od nas tudi mnogo materijalnih žrtev.

Proslava poljske neodvisnosti

Beograd, 21. julija. AA. Povodom stoletnice ustanovitve kraljevine Belgije sta belgijski poslanik na našem dvoru Delcoine in njegova soproga priredila danes svečan sprejem v prostorih poslaništva. V imenu Nj. Vel. kralja je belgijskemu poslaniku čestital k proslavi in narodnemu prazniku ordonančni oficir Nj. Vel. kralja major Žarko Popović. Na čelu odličnih zastopnikov diplomatskega zbora, ki so pri tej priliki posetili Delcoina je bil papeški nuncij msgr. Pelegrinetti. V imenu ministrstva za zunanje zadeve je temu sprejemu prisostvoval Konstantin Fotić, pooblaščeni minister in izredni poslanik v inozemstvu, in Ivan Gerasimović, načelnik upravnega oddelka zunanjega ministrstva. Proslave se je udeležil tudi minister dvora Bogoljub Jeftić.

Obletnica smrti ministra Draškovića

Beograd, 21. julija. p. Danes se je v beograjski Saborni cerkvi in na beograjskem pokopališču vršila spominska svečanost povodom 9-letnice smrti bivšega ministra Milorada Draškovića.

Organizacija lastnikov kopališč

Beograd, 21. julija. p. V Beogradu se je osnovala organizacija lastnikov kopališč, ki se bo razširila na vso državo. Lastniki kopališč so predložili notranjemu ministrstvu spomenico, v kateri pravijo, da nameravajo preurediti naša kopališča po vzgledu najmodernejših svetovnih kopališč, zaradi česar so osnovali organizacijo, s katero bodo skušali ustvariti za to potrebne pogoje. Njihova organizacija ima namen ustvariti moderna rečna in morska kopališča, da bi se povečal tujski promet.

Velik požar

Beograd, 21. julija. p. Iz Novega Sada poročajo, da je v bližini Novega Futoka nastal na posestvu Jovana Sage velik požar, ki je popolnoma uničil imetje omenjenega novosadskega bogataša z vsemi poljedelskimi stroji. Ognjegasci iz Novega Sada in okolice skupno z vojaštvom niso mogli preprečiti razširjenja požara, ki še vedno traja.

Izvoz bolgarskega tobaka

Sofija, 21. julija. AA. Izvoz tobaka je v juniju padel. Dočim so v maju izvozili 1,770.513 kg tobaka, so ga v juniju izvozili samo 1,280.752 kg. Sploh izvoz tobaka letos stalno pada. Tako je bilo v aprilu, maju in juniju t. l. izvoženo 4 milj. kg tobaka manj kakor v januarju, februarju in marcu t. l.

Lepa kmetska manifestacija na Krškem polju

Ob številni navzočnosti ljudstva in v najlepšem vremenu je tudi letos izvrstno uspel tradicionalni kmetski praznik

Krško, 21. julija.

Krško polje! Sama beseda vzbudi v kmečkih dušah močan odmev. Kruti turški navali so šli preko njega. Vse je prepojeno krvi junakov Ljudevita Posavskega in neustrašenih borcev z žarečo krono kronanega prvega slovenskega kralja Matije Gubca v bojih za staro pravdo: svobodo naroda in rodne grude.

Kaj čuda, da tako rade pohitijo z naše zemlje in bratske hrvatske ravni pestre množice kmečkega naroda vsako leto na svoj praznik na Krškem polju. V par letih je dobil tabor na Krškem polju posebne slovesnosti, saj so taki zbori skupna proščenja kmečkega naroda, zemlje, dela in kipečega zdravja.

Muhasto vreme zadnjega tedna je malo plašilo boječneže, večina pa je trdno zaupala, da se bo sam sveti Peter uklonil splošni zahtevi po lepem vremenu. Že v soboto so se začele zgrinjati pisane množice v Krško in okolico. Nedeljsko jutro je zazorilo v prav pomladni lepoti. Zrak umit, kakor novorojeno dete in poživljajoč kakor živa voda starodavnih pravljic. Vse ceste so bile polne okrašenih voz, jezdecev, kolesarjev in peščev s popotnimi palicami. Narodna pesem in glas harmonike sta se zlivala s rezgetom iskrih konjev in ropotom vozil v prazniško himno kmečkemu delu in samozavesti. Vse je hitelo v Krško, ki je sprejemalo drage goste v veselju pisanih trobojnic. Raz savskega mostu je pozdravljal slavolok: »Dobrodošli in pozdravljeni sinovi in hčer naših kmečkih domov.«

Še pred slovesno otvoritvijo kmečkega tabora se je vršila običajna

razstava domačih konj.

Najlepše živali so bile odlikovane z nagradami do 100 Din in sta v ta namen darovali Krška občina in občinska hranilnica v Krškem 2000 Din. Najvišjo nagrado v prvi skupini 100 Din je dobila petletna kobila posestnika Josipa Strojina iz Ostroga. V drugi in tretji skupini sta dobila enako nagrado po 100 Din Alojzij Mencin za 3 letnega žrebca, Matija Škofljanc pa za 5 letnega žrebca, oba posestnika z Brega. Razstave se je udeležilo 43 posestnikov.

Ob 13. se je razvil

veličasten sprevod na Krško polje.

Na čelu sprevoda se je vozilo okoli sto kolesarjev, za njimi je korakala godba krškega ognjegasnega društva, nakar so sledili konjeniki z veliko državno zastavo na čelu, za njimi vozovi polni naših fantov in deklet v narodnih nošah. Na posameznih vozovih so predstavljali delo in prizore iz kmečkega življenja, snopi žita so predstavljali žetev, drugi voz je imel mlatiče, tretji dekleta s preslicami in terice, nadalje kosce, kovače itd. Največ voz je bilo iz okoliških vasi Leskovac, Drnove Velike vasi, Kostanjevice in drugod. Za njimi pa so se zgrnile v sprevod številne množice pešcev.

Na zborovališču

se je že prej zbrala velika množica ljudi, ki so prišli z avtobusi, vozovi in peš od vseh strani. Posebno navdušeno so pozdravljali vrle Gorenjce iz Lesc z županom Ažmanom na čelu.

Med tem sta prispela iz Zagreba tudi minister dr. Shvegel in vodja novega pokreta hrvatskih seljakov Karlo Kovačević. Zborovanje je otvoril ob 2,30 gosp. Grebnec iz Velike vasi, ki je pozdravil vse udeležence, predvsem min. dr. Shvegla in zastopnika hrvatskih seljakov Karla Kovačevića.

Nato je govoril minister dr. Shvegel, ki je uvodoma obžaloval, da ni došel na proslavo kmečkega praznika tudi stari zastavonoša slovenskih kmetov Pucelj, ki naj mu velja iskren prijateljski pozdrav. Spomnil se je tudi Sokola Toneta Maleja, ki je umrl za čast našega naroda. Nato je pozdravil zastopnika hrvatskih kmetov Karla Kovačevića in naglašal, da se vrši kmečki praznik na Krškem polju v času, ko nestalnost na ameriških borzah in naraščanje brezposelnosti v industrijskih državah dokazujeta, da še ni prenehala gospodarska kriza in da morajo kmetje še vedno računati z zmanjšanjem kupne moči, padcem cen sirovin in živil ter s poslabšanjem položaja kmečkega življa. Kot civilizirani Evropci pozdravljamo predlog za ustvaritev evropske unije, pri čemer pa ne smemo pozabiti naše Jugoslavije ali jo celo zapostaviti. Gospodarska Panevropa, kakršno bi radi videli industrijski krogi na Dunaju, ki bi hoteli dobiti nazaj svoja prodajna področja, bi vodila k našemu osiromašenju in izkoriščanju. Prav tako se naša lastna industrijalizacija ne sme vršiti na račun kmetijstva s podraževanjem potrebnih proizvodov in istotako ne smejo evropske industrijske države zahtevati svobodno trgovino na industrijskem polju, da bi pri sebi izvajale agrarni protekcionizem na škodo lastnih delavcev in na škodo izvoza naših kmetijskih pridelkov. Poljedelstvo v srednji Evropi se mora enako dvigati kakor industrijalizacija. Najboljši pot za to bi bil sporazum Češkoslovaške, Poljske itd., po katerem bi mogli doseči kmetijski proizvodi naše države v industrijskih državah primerne cene, ki bi bile sprejemljive za njihovo lastno gospodarstvo. V to svrho je treba ustvariti sporazum o ekonomskih preferencionalnih carinskih tarifah ter odstraniti brezpogojno klavzulo največjih olajšav, ki izvirajo še iz dobe svobodne trgovine v Angliji, ki se je že davno preživela in ki jo tudi mi izigravamo z raznimi sredstvi, prometnimi tarifami, izvoznimi premijami, kontingenti itd. Prvi korak k zboljšanju je v sporazumu agrarnih držav v Evropi, kakor to predlagata naša vlada in Poljska in o čemer se prav sedaj razpravlja v Sinaji. Svoj govor je minister zaključil s pozdravom Nj. Vel. kralju, ki so se mu pridružili vsi zborovalci.

Zatem je govoril hrvatski seljak Karlo Kovačević, ki je poudarjal važnost akta od 6. januarja, ko je Nj. Vel. kralj dejal, da med njim in narodom ne sme biti posrednikov. Njegov govor je bil sprejet z živahnim odobravanjem in ovacijami kralju ter vladi.

Nato je govoril dr. Igor Rosina v imenu kmetske mladine, ki jo je pozval k delu za probuditev kmetske zavesti. Govorila sta še dr. Novak iz Ljubljane in g. Ažman iz Gorenjskega, nakar se je zborovanje zaključilo in so se pričele običajne konjske dirke, ki se jih je udeležilo lepo število tekmovalcev z res izbranimi konji.

Dirke

so trajale do pol 19. in jih je s posebno pozornostjo zasledovalo lepo število častnikov z generalom Boškovićem na čelu. Vsi so se divili elanu naših kmečkih tekmovalcev in gibčnosti kolesarskih tekmovalcev.

Po dirkah in tekmah se je razvila prava

ljudska veselica,

naturni kmečki praznik zahvale za srečno košnjo in bogato žetev, kakor jih praznujejo v zenitu leta kmetje po vsem svetu.

Lepe prireditve so se med drugimi udeležili sreski načelnik dr. Janko Šiška, minister n. r. dr. Kukovec in še mnogo drugih odličnih borcev za kmečke pravice. Minister dr. Shvegel se je odpeljal zvečer na Bled, zastopnik hrvatskih seljakov Karlo Kovačević pa na svoj dom v Slavonijo. Pozno v noči so se razhajale kmečke množice, ki so se nabrale nove samozavesti za bodoče delo, ki bo mnogo lažje, kakor je bila borba dedov, saj imajo v svojem narodnem kralju Aleksandru najboljšega pobornika za svoje pravice.

Silna vročina v Ameriki

Newyork, 21. julija s. Izredna vročina v Zedinjenih državah traja dalje. V Newyorku je pri kopanju utonilo 15 oseb ali je izgubilo življenje zaradi vročine. V nadcestni železnici, ki je bila polna potnikov, ki so prišli z obale, je prišlo zaradi kratkega stika do panike. 20 oseb je bilo ranjenih.

Bitka z roparji na Kitajskem

Hongkong, 21. julija s. Kantonske nacionalistične čete so s pomočjo topovskih čolnov napadle dobro oboroženo roparsko bando, ki se je utrdila 40 mil južno od Kantona. Po celodnevni borbi so poglavje roparje v beg ter osvobodile veliko število oseb, ki so jih ujeli roparji. Več kot 100 banditov je bilo ubitih ali ranjenih.

Boj za Hunterjev rekord

Newyork, 21. julija g. Nedavno postavljeni vztrajnostni rekord bratov Hunterjev hočejo prekositi tri letala. V St. Louisu sta danes startala letalca Forest in O' Briand, ki sta že leta 1929. postavila svetovni rekord v vztrajnostnem poletu. V Long Islandu sta startala dva druga letalca k vztrajnostnemu poletu, na drugem ameriškem letališču pa tretje letalo, ki ga pilotira častnik Anding.

Odpovedani poleti »Zeppelina«

Friedrichshafen, 21. julija. Kakor se je zvedelo od oficelne strani, bodo nameravani veliki poleti »Grofa Zeppelina« na Azore, Kapverdske otoke, v Anglijo in na Balka nodpovedani. Prav tako »Grof Zeppelin« ne bo letel nad Sredozemsko morje, ker domnevajo, da se za vse te polete ne bo prijavilo dovolj potnikov.

Hmeljski trg

Žatec, 21. julija. (Tedensko poročilo.) V preteklem tednu je bila tendenca čvrsta. Prometa je bilo le na nekatere dni, čeprav je bilo povpraševanje neprekinjeno. Čvrste cene so se gibale v okvirju 650—750 Kč. Cene žatskega hmelja lanske letine se razvijajo sedaj popolnoma neodvisno od cen na svetovnem trgu in sicer zaradi malenkostnih zalog tega hmelja in neprestanega povpraševanja po njem. Javni markacijski urad v Žatcu je do petka registriral 188.000 metrskih stotov a 50 kg žatskega hmelja iz leta 1929. Rast hmeljskih nasadov v tem tednu je bila zaradi dežja v prvi polovici tedna dobra. V splošnem je rast neizenačena. En del je zelo slab, drugi srednji, ostali pa zelo dober. Cenitev o bodoči letini je bila preuranjena, vendar pa bo letina na enem hektarju letos manjša nego lani. Kvaliteta pa bo, ako ne nastopijo neugodni momenti, zelo visoka.

Dunajska vremenska napoved za torek: V južnih Alpah večinoma nejasno, od časa do časa dež, kasneje nagli preokret s padanjem temperature.

Naši kraji in ljudje

Tone Malej se je vrnil v rodno grudo

V soboto pozno v noč in v nedeljo že na vse zgodaj so romale na sokolski Tabor vedno nove skupine ljudi, da pokrope br. Maleja. Ob enem so se že ob 7. zjutraj začele zbirati množice na Taboru, da pričakajo začetek žalnega slavja. Vrsti kropilcev so napravili konec, ko je ob 9. uri zjutraj prišla v dvorano pokojnikova rodbina, da še enkrat obišče svojega ljubljenca, preden nastopi ta svojo zadnjo pot v svoj

Pred sokolskim domom na Taboru: Prvi podstarešina SKJ br. E. Gangl govori Tonetu Maleju v slovo. — Sokoli nesejo krsto med špalirjem praporov iz taborske dvorane na pogrebni voz.

rojstni kraj. Medtem pa je že bila nastopila žalostna ura ločitve. Sokoli so dvignili krsto in jo ponesli na ploščad pred glavnim vhodom.

Poslovilni govor saveznega podstarešine br. Gangla

Po molitvah, ki jih je opravil župnik sv. Petra g. Petrič, je prvi podstarešina SKJ **br. Gangl** povzel poslovilno besedo in med splošno pobožno tišino in pozornostjo dal izraza žalosti, ki preveva jugoslovensko Sokolstvo spričo nenadomestljive izgube z naslednjimi toplo občutenimi besedami:

Hoteli smo našo tekmovalno vrsto z veselimi srci pozdraviti ob povratku iz Luxembourga v domovino, da ji izrečemo zahvalo in priznanje za napor in uspeh, ki je z njim tudi sedaj visoko dvignila slavo našega naroda in naše zemlje in s sijajem češčenja obžarila čisto ime našega Sokolstva. A trda usoda je hotela drugače.

Bratje borci so se vrnili, v nemo žalost zatopljeni; najmlajšega v tem zmagovitem številu so pripeljali mrtvega s seboj: brat Anton Malej leži v poslednjem pretesnem svojem domku, kamor more Sokola borca in junaka položiti samo smrt! Sicer je Sokolu borcu in junaku dom vsa širna slovanska zemlja, koder ga nosijo smela krila naših idealov in koder se razgleduje njegovo bistro oko nad nepreglednimi legijami enako mislečih in enako čutečih bratov in sestrá. A kadar Sokol borec in junak na poziv svojega vzvišenega poslanstva stopi na neslovansko zemljo, tudi tedaj izpolni svojo dolžnost do najvišje mere: zmagovito razvije svoj državni prapor, ko si ideja, v njem, v Sokolu, utelešena in z njim postavljena v življenje, pribori lovorov venec, da z njim okiti čelo domovine!

Tako tudi sedaj! In v trenutku, ko so modro - belo - rdeči prameni — odznaki našega nacijonalnega čuvstva in naše državne zavesti — ponosno razviharjeni šinili pod nebo v prijateljski zemlji, je brat Malej kot maratonski junak iz globine duše iztisnil poslednji vzklik zmagoslavja, potem se je zgrudil, prelomljen v moči življenja, in je umrl!

Ta strašna lepota mladega sokolskega življenja: tako umira Sokol borec in junak! Vpričo vseh, ki ga ljubijo in ki ljubi on nje, in v pogumnem zaletu svojih silnih moči, ki hoče z njimi slavo domovine pognati do vrhunca, zajame v vrelec svojega življenja do dna in z bratsko roko razmeče ta sok in vir življenja na vse strani, kakor bi iz bogastva svoje duše sipal bisere, rekoč: »Umiram za sokolske ideale v službi domovine! Ostavljam vam, bratje in sestre, dediščino svoje sokolske duše!«

In zato, brat Malej, prihajaš med nas in odhajaš od nas skozi slavolok, ki ga je razpela nad Teboj naša bratska ljubezen in zahvala vseh, ki vedo ceniti največjo Tvojo žrtev. Sokol borec in junak, najmlajši med izbranimi, danes in na veke najdražji našim srcem, vtisnil si se v naše duše kakor rdeči cvet v spominsko knjigo, ki jo je razgrnila zgodovina Sokolstva, da jo povezano v državno trobojnico postavimo v panteon narodnih herojev. Prinesle so Te bratske roke v domovino na ščitu slave, ki je vanj vrezala Tvoje ime ta strašna, ta grozna, ta lepa, ta junaška smrt!

Plamene vidim žareti iz Tvoje krste — plamene tri, ki mi pričajo, da nisi umrl: plamen je to ljubezni Tvoje do rodne matere, plamen je to ljubezni Tvoje do matere nas vseh — domovine, plamen je to ljubezni Tvoje do Sokolstva. In kjer je ta poslednji, tam je najglobljе čuvstvo do vsega, kar je lepo, dobro, véliko in plemenito. In ker ti ognji niso umrli, ker smo jih mi živi sprejeli vase, da jih gojimo v sebi in jih predamo drugim, ki pridejo za nami — zato, brat Malej, živiš v nas in ostaneš živ med nami!

Sprejmi od mene v imenu jugoslovenskega Sokolstva in v imenu Zveze slovanskega Sokolstva v slovo od nas živih in na pot v večnost novega življenja zadnji bratski pozdrav: Zdravo!

Slovo Sokola I.

Častitljivi sokolski prapori so se sklonili nad krsto in jo popolnoma pokrili v poslednji pozdrav. V imenu sokolskega Tabora se je od umrlega poslovil v iskrenih besedah I. podstarosta Sokola I. **br. Josip Turk,** ki je slavil mladega sokolskega vzornika v naslednjem lepo zasnovanem govoru:

Brat M a l e j! V cvetu mladosti, na višku svojih tekmovalnih moči zapuščaš naš Tabor. Pretrgala Ti je usoda nit mladega življenja v trenutkih borbe, za čast naroda, za slavo naše jugoslovenske domovine. Žrtvoval si za idejo Tyrša vse, svojo dušo, svoje mlado plemenito srce — ostavil si nas v borbi kot junak.

Že zlomljen, brez moči — pogled uprt v višave — si želel svojim bratom zmago, na ustnah pa so ti v slovo drhtele besede: Mati, bratje, sestre, — zdravo!

Zapuščaš naš sokolski Tabor. Skromno, mirno, kakršen si vedno bil. Bratje telovadci, Tvoji ožji sodelavci čakajo zaman, da jim prožiš svoje, v boju onemogle roke v slovo, — ne moreš jim reči svojega poslednjega zdravo.

Ojekleneli gledajo na Tebe borca, vzornega Sokola, železne discipline, plemenitega srca in nezlomljive volje. Ne bo Te več nazaj, da bi bil še naprej vzor mladini, da bi bil prvi med najboljšimi. Plakamo ob Tvoji krsti in v duhu zremo nazaj, ko si nam bil vodnik, odkrit tovariš, pravi sokolski brat. Ne pozabimo na Tebe, hvaležni Ti ostanemo na Taboru za Tvoje nesebično, plemenito delo. Obljubljamo Ti, da bomo vzgajali mladino po Tvojem vzoru. Tebi v smrtnem boju izpadli prapor svobode, enakosti in bratstva sprejemamo iz Tvojih onemoglih rok ,da bo v spodbudo bodočim sokolskim generacijam — do trajne zmage.

Brat Malej! Ko ostavljaš svoj sokolski Tabor in se podajaš po slovo k ljubeči materi na dom, Ti kličem v imenu društva: Odpočij se po prestanem življenskem boju v domači planinski zemlji in sanjaj mirno! Tvojemu spominu: Slava!

V imenu telovadcev Sokola I. je spregovoril še akademik b r. I s k r a, poudarjajoč žalostno usodo mladeniča, ki si je v smelem podvigu osvojil vence zmage, pri tem pa po usodnem naključju padel in se s strtimi krili vrnil v domovino, dasi ovenčan s častjo in slavo: »Bil si nam najljubši in nikoli te ne bomo mogli pozabiti,« je bolno odjeknil lepi pozdrav sokolske mladine.

S Tabora na kolodvor

Oglasila se je narodna žalostinka »Vigred« iz grl mogočnega zbora ter je našla v vseh srcih silen odmev. Sokoli so nato dvignili svoje drago breme ter prenesli krsto v mrtvaški voz, v katerega so bili vpreženi trije pari vrancev. Mirno in dostojanstveno so se nato množice razporedile v sprevod, ki ga je otvorilo šest jezdecev sokolske konjenice. Za njimi je prišla godba Sokola I. pod vodstvom br. Švajgerja, ki ji je sledila dolga vrsta Sokolov z venci. V osmerostopih so praporščaki nesli 32 pestrih, v črni flor ovitih sokolskih praporov, njim pa so sledile številne čete Sokolov v krojih; bilo jih je preko petsto z vseh krajev dravske banovine, a tudi zastopniki Sokolstva iz ostale Jugoslavije. V novi vrsti vencev so po trije mladi podčastniki nesli prekrasni kraljev venec, venec ministrskega predsednika ter venca vojnega in prosvetnega ministra. Venec mestne občine ljubljanske pa so nesli trije magistratni uslužbenci. Za venci iz Luxembourga je prišla dolga vrsta zastopnikov raznih društev, zlasti pevcev, pred temi pa še nenavadno številna četa gasilcev. Tik pred mrtvaškim vozom je za vozom z duhovščino korakala potrta luxembourška vrsta z načelnikom dr. Murnikom na čelu in zmagovalcem Primožičem v sredi, ob vozu samem pa častna straža Sokolov z golimi sabljami. Vozu so sledili svojci brata Maleja, nato kraljev zastopnik g. general Dragomir Popović z zastopnikom ministrskega predsednika banom dr. Šernecem ter podban dr. Pirkmajer z zastopnikom divizionarja majorjem Kiflerjem. Mestni svet so zastopali, ker se župan mudi v inozemstvu, podžupan prof. Jarc ter občinski svetniki Likozar, Dahs i. dr.

Vso dolgo pot s Tabora po glavnih ljubljanskih ulicah in cestah na glavni kolodvor je tvorilo več desettisočev občinstva spoštljiv špalir, ki se je vil kakor dva mogočna zidova ob obeh straneh ceste.

Slovo na kolodvoru

Ob prenosu krste v vagon je v imenu starešinstva sokolske župe Ljubljana podstarosta br. Milko Krapeš po cerkvenem blagoslovu krste izrekel ginljivo slovo:

Dragi brat T o n e! Tvoja vrnitev v domovino je tragična, Tvoja nenadna smrt v najbolj trdem sokolskem delu v tujini je pretresla vsa naša sokolska srca. Vprašanje, zakaj si moral ravno Ti umreti v cvetoči mladosti, prežet s sokolsko idejo, ki nas vodi v bodočnost, nam ostane vedno odprto.

Kruta usoda Te je iztrgala iz naše srede, Tebe, najboljšega med najboljšimi. Dragi brat Tone! Tvoje truplo naj počiva mirno v domači grudi, Tvoj duh naj ostane med nami in naj nas napaja z onimi ideali, sredi katerih je bila pretrgana nit Tvojega nadepolnega življenja. A Tvoji ideali so bili ljubezen do domovine in naroda, sokolsko bratstvo. Slava sokolskemu mučeniku!

Godba Sokola I. je zaigrala poslednjo žalno koračnico, pevski zbor pa je zapel z občutkom veličastno žalostinko »Usliši nas, Gospod«. Letalo »Ljubljana«, ki je ves čas krožilo nad sprevodom, se je v pozdrav spustilo čisto nizko, da izkaže zadnjo čast preminulemu vitezu.

(Podrobnejše poročilo o pogrebu v Ljubljani je priobčil že včerajšnji »Ponedeljek«.)

Ko je dospela krsta s truplom br. Maleja na trg pred glavni kolodvor, jo je tam v grobnem molku, žalostno in spoštljivo pričakala ogromna množica ljudi.

V Bohinju

Bohinj, 20. julija.

Ožjim rojakom brata Maleja je bilo veličastno pogrebno slavje pravo razodetje. Že pred prihodom obeh vlakov iz Ljubljane, kojih prvemu je bil priklopljen voz s krsto pokojnika, so se zbirale v Bohinjski Bistrici silne množice iz bližnjih krajev. Ko pa so z obema ljubljanskima vlakoma prispeli novi tisoči in se je veletok ljudstva vlil s postaje, je rojakom postalo jasno, kakega pomena sta bili življenje in smrt skromnega brata Tončka za ves narod in vso državo. V sočutje do težko prizadete rodbine jim je kanila kaplja upravičenega ponosa, da je daleki Bohinjski kot dal narodu takega vrlega sina, katerega smrt obžaluje vsa država s kraljem in njegovo vlado na čelu.

Posmrtna triumfalna pot po Gorenjskem

Dolga in nabito polna vlaka pogrebnih gostov sta bila vsej Gorenjski zgovorna priča, da za junakom žaluje ves narod. Ogromno žalostno romanje v Bohinj je to dokazalo s turobno veličastnostjo. Vlaka sta že iz Ljubljane odhajala deset minut drug za drugim, prenapolnjena, tako da je naravnost čudo, kako so mogli v vozovih najti prostora še one silne množice, ki so čakale na vseh gorenjskih postajah, da se pridružijo žalujočim.

Prvi sokolski pozdrav je mrtvi brat Malej na zadnjem povratku v svoj rojstni kraj prejel v Škofji Loki, kjer ga je sprejelo članstvo s praporom, naraščajem in deco. Na postaji je bila tudi večja skupina oficirjev tamošnje posadke, od katerih so nekateri spremili junaka prav do groba.

Veličastno je pozdravila vrlega Sokola ponosna gorenjska metropola, staroslavni Kranj. Članstvo iz Kranja, Tržiča in Stražišča je bilo v častnem številu zbrano na peronu, s prapori kranjskega članstva in naraščaja ter tržiškega Sokola, deca pa je s turobnimi črnimi zastavicami mahala junaku v zadnji pozdrav. Sresko poglavarstvo sta pri pozdravu zastopala g. dr. Zobec in Dev.

Enakih pozdravov je bil mrtvi junak deležen v Radovljici, kjer mu je izkazala zadnjo čast vrla četa ljubljanskih gozdovnikov, kojih rog je zatrobil bratu Tončku turobno spremnico, dalje na Javorniku, na Jesenicah, na Bledu, kjer so se po pozdravu nove množice Sokolov in občinstva pridružile žalnemu romanju. Potovanje ni bil izlet, bila je žrtev v pravem pomenu besede, toda vse je radovoljno prenašalo težave, vročino in tesnobo, da s svojo prisotnostjo na pogrebu da izraza veliki ljubezni do pokojnika in spoštovanju do njegove silne žrtve.

Ob odhodu iz Ljubljane je kropil dež, spotoma se je vreme izpremenilo, ko pa je vlak s krsto zavozil v domači kraj brata Tončka, se je nebo zjasnilo in solnce je z vsem svojim sijajem objelo krsto z dragim truplom. Ginljiv pozdrav sinu, ki se po kratkem času uspešnih bojev vrača za večno v domačo zemljo, iz katere je črpal svoje izredne sile!

Pred sokolskim domom

Morje ljudstva je zaplalo po Bohinjski Bistrici, ki brez dvoma doslej še ni videla enakih množic. Le z največjo težavo je bilo mogoče prenesti krsto skozi živo reko v Sokolski dom, kjer je bila položena na katafalk iz cvetja, zelenja in črnine, razsvetljena s plapolajočimi voščenkami. Nastopilo je par minut tihe pobožnosti, da so se od umrlega poslovili sorodniki, prijatelji in domačini. Pevski zbor Sokola I. je pri tej priliki zapel pokojniku toplo občuteno žalostinko, ki je vse navzoče ganila do solz. Med grobno tišino sta se pred sokolskim domom poslovila od brata Toneta domačin br. Matevž Požar, prosvetar bistriškega Sokola, in br. Vladan Labus, tajnik Sokola v Novem Sadu. Ta se je v toplih besedah spominjal dni, ko je bil pokojni Malej vojak letalec v Novem Sadu in je ves prosti čas prebil v sokolski telovadnici, tudi doli od vseh ljubljen in cenjen.

S pogreba v Bohinjski Bistrici: Sokoli nosijo krsto na bistriško pokopališče. — Mati, bratje in sestra br. Maleja ob odprtem grobu.

Na bistriško pokopališče

Ob 5. uri se je začel formirati žalni sprevod. Na čelu sprevoda takoj za belim križem, ki ga je nosil domačin br. Grobotek, so trije Sokoli v kroju nesli venec kralja, za njim pa so nosili vence, odlikovanja saveza, rodbine, predsednika vlade, vojnega ministra, prosvetnega ministra, Sokola I., domačega društva itd. Vencev in šopkov je bilo nad šestdeset. Nato je prišlo 34 sokolskih zastav žup in posameznih

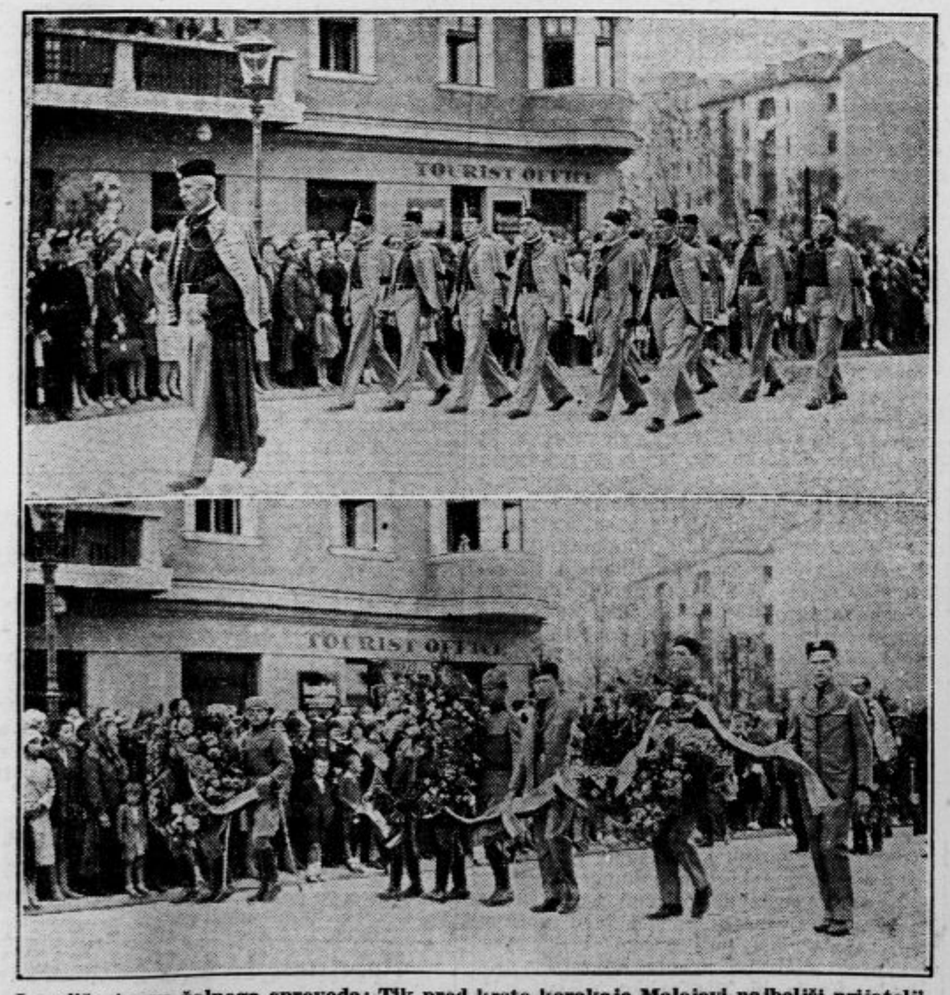

Iz veličastnega žalnega sprevoda: Tik pred krsto korakajo Malejevi najboljši prijatelji, naši tekmovalci v Luxembourgu, na čelu jim načelnik SKJ br. dr. V. Murnik. — Venci Nj. Vel. kralja, predsednika vlade ter ministra prosvete.

Da osvežite kri, pijte nekaj dni zapored zjutraj čašo naravne **»Franz Josefove« grenčice.** Od mnogih zdravnikov zapisana **»Franz Josefova« voda** uravnava delovanje črevesa, krepi želodec, izboljšuje kri, pomiri živce, povzroči, da se človek splošno dobro počuti in da ima jasno glavo. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

društev; gozd pestrih in slavnih praporov je tvoril izredno učinkovit pogled. Praporom je sledilo Sokolstvo v kroju, ki je bilo zastopano v več ko osemdesetih četverostopih ter članice Sokola I. Povorko članov so zaključili zastopniki naše vojske iz Škofje Loke in pograničnih čet iz Mojstrane in Bohinjske Bistrice, nakar je prišla reka članov v civilu, prijateljev Sokolstva in spoštovalcev umrlega. Ob zvokih žalnih koračnic ljubljanske in jeseniške sokolske godbe je trdo odmeval počasni korak resnih moških vrst. Sprevod bi se ne bil mogel razvrstiti, da ni krenil po najdaljšem potu preko vse Bistrice proti pokopališču. Vso pot ga je obdajal gost špalir množice z obeh strani in le na nekaterih ožjih mestih je bilo treba izprazniti ulice, da je imel sprevod neovirano pot.

Cerkvene obrede je izvršil ob asistenci obeh kaplanov bistriški g. župnik. Za vozom z duhovščino je prišla krsta s pokojnikom, pokrita z državno zastavo in obdana od sokolske častne straže z golimi sabljami. Krsti so sledili mati, sestra in brata ter ostalo ožje sorodstvo, za temi pa so stopali v globoki potrtosti sokolski bratje iz luxembourške vrste. Dravsko divizijsko oblast in divizionarja je v sprevodu zastopil g. polkovnik Killer, bana pa g. banski svetnik Grasselli. Sprevod, ki je bil tako dolg, da sta obe godbi lahko igrali hkrati, ne da bi se pri tem medsebojno ovirali, je zaključila množica pogrebnih gostov in domačinov, kakršne ljudje ne pomnijo.

Ob odprtem grobu

Ob 5. uri je prispela krsta s pokojnikom na pokopališče, ki je bilo na gosto zasedeno po ljudski množici; pa tudi vsa bližnja okolica je komaj imela dovolj prostora za silne množice naroda. Po opravljenih molitvah v župni cerkvi, kjer je zbor Sokola I. zopet zapel dvoje v srce segajočih žalostink, je napočil poslednji trenutek, ki je izvabil potoke solza tudi tistim, ki se jim je doslej posrečilo vsaj na zunaj vzdržati se solz. Ob bridkem joku matere, ki ji najdražje pogrezajo v črno zemljo, ne more ostati ravnodušno najkrepkejše srce. Med votlo odmevajoče udarce prvih grud na krsto se je mešalo pritajeno vzdihovanje, glasan in obupen jok, ki se je polastil vseh prič tega nepozabnega prizora.

Slovo saveznega načelnika br. dr. Murnika

Zdaj je povzel besedo br. dr. Murnik in pogledi so se obrnili v stran naših luxembourških tekmovalcev, ki so topeč se v solzah, skrušeni stali ob levi strani jame. Sočutje s temi pričami padca in smrti brata Maleja je bilo vsesplošno in se je stopnjevalo ob iskrenih besedah govornika, ki se je s tresočim glasom takole poslavljal od umrlega junaka:

Dragi, dobri naš Malej, zdrav, krepak, poln plemenitega borbenega duha in navdan najboljših nad si se podal z nami v težko mednarodno borbo. Sijajno si se boril za čast in slavo domovine, pa padel junaške smrti na bojišču, na tujih tleh, daleč od domovine, ki si jo tako ljubil. In sedaj ležiš tu pred nami brez duše, brez duha. Odšla sta v neznane nam svetove, Tvoje telo pa, še pred kratkim tako zdravo in polno najkrepkejšega življenja, se tudi v tej mrzli krsti razkraja in razpada v prah. In mi, Tvoji sobojevniki, nam se trgajo duše in srca.

Neizprosna usoda je hotela prerano Tvojo smrt. Ne obtožujemo je, nepojmljiva nam je, ne poznamo zakonov, po katerih se ravna. Na koncu težke vaje si bil, dragi Malej, izvajal si jo dovršeno, budil občudovanje sodnikov in drugih tekmovalcev, pa Te v zadnjem hipu usoda odtrga s krogov in iztrga iz življenja. Z usodo se ni mogoče boriti.

Umrl si junak. V brezupni borbi s smrtjo nisi mislil na se. Tvoje misli so bile namerjene na našo hudo borbo, pa se od nje obračale in vedno iznova vračale k Tvoji ljubi materi, Tvojim ljubim bratom in sestri, in le tedaj se je zarosilo Tvoje oko. Nisi mislil na se: umrl si junak! Vroča želja, da se zmagoslavni venec zasveti na sokolskem našem praporu, se je v Tebi menjavala z gorko, ljubezni polno željo za Tvojo mater, brate, sestro.

Prva želja se ti je izpolnila: venec zmage se blesti na našem praporu. Naj se izpolni še druga Tvoja želja: naj bi ljubi Bog v Tvoji materi podvojil ono junaško moč, ki jo je ona vsadila v Tvoje srce, naj bi jo pomnožil do one krepkosti, ki jo je treba materinemu srcu, da prenese ta zanj najhujši udarec!

Vzela te nam je usoda, da Te, dobri naš Malej, odvede na boljši svet, poln svetlobe in sreče. Da bi bil te sreče in svetlobe deležen neskrajšano, s to iskreno željo se poslavljamo od Tebe. Ti v grob pošiljamo zadnji naš pozdrav in Ti hvaležni za Tvoje veliko sokolsko delo, ki si ga izvršil tako mlad, kličemo: Čast Ti in slava! Sklonite se prapori!

S solzami v očeh so nagnili praporščaki svoje prapore nad grob, nato pa se je vsak prapor posebej sklonil globoko v jamo in se z dotikom za vedno poslovil od mladeniča, ljubljenca tisočev. Med novo žalostinko, ki jo je zapel zbor, so pogrebni gostje pristopali h grobu, čegar okolje je bilo postlano z venci, šopki, cvetjem in s trakovi; vsak je vrgel peščico prsti ali šopek rož na krsto. Medtem so sorodniki odvedli nesrečno mater od groba in množice so se po opravljeni dolžnosti pijetete začele razhajati, noseč v duši topel spomin na mladega junaka. V njih srcih je bratu Maleju trajno ohranjeno najodličnejše mesto.

Malejeva mati

Roka moja, zeleno jabolko,
kje si rastla, kje b'la odtrgana:...
Smrt matere Jugovićev.

Solnce se bori z oblaki, sive skale strmé v dolino: tisoč rdečih luči se giblje po beli cesti; ena pa je ugasnila.

Nad grobom stoji mati.
Stoji: visoka, sama v svoji bolesti.
Padel je mladec: o roka moja, zeleno jabolko . . .
Sklonili so se prapori, ugasnile so vse rdeče luči. Ona pa bo šla zopet: na žago, deske bo nosila na rami, z žuljevo roko si bo brisala potno čelo.
In bo mislila: Ni več mojega sokola, padel je. Ni več mojega Toneta . . . Padel je za nas vse . . . Že mora tako biti.
O zemlja, naša zemlja, mala si, lepa in grozna: daj, daj nam mnogo mater!

Peen.

Zatiranje trahoma v Prekmurju

Murska Sobota, 20. julija.

O nevarni in nalezljivi očesni bolezni trahomu se je že dosti pisalo, a je bila večina poročil glede širjenja te bolezni v Prekmurju še premedla.

Število trahomašev presega od vsega prebivalstva v Prekmurju sigurno nad 6000. Po sistematičnem pregledu prebivalcev je ugotovil g. dr. Pečan že samo v šestih občinah 762 obolenj na trahomu.

Zelo žalostno pa je dejstvo, da se po poročilih učiteljstva število trahomašev med šolsko mladino od leta do leta veča. Mnogi skrbni starši teh otrok pa ne najdejo primerne pomoči, da bi se njihovim otrokom na trahomu obolele oči ozdravile v svrho sprejema v srednje ali strokovne šole. Mnogi, ki so iskali tozadevne pomoči v bolnišnicah v Ljubljani, v Zagrebu, v Mariboru pa tudi v trahomaški stanici v Prelogu, so bili odklonjeni.

Dosedanje zdravljenje trahomašev v Prekmurju se je vršilo po odredbi higijenske uprave od šefa trahomaške stanice v Prelogu, ki je večkrat posečal tudi šole v Prekmurju ter pregledal šolsko mladino. Vršila so se v šolah tudi tozadevna predavanja s skioptičnimi slikami in primerno razlago. Zdravljenje iz Preloga se je vršilo na ambulantnih postajah sicer s prav čudovitimi uspehi, toda zaradi mnogobrojnih vremenskih in drugih ovir — pa je redno zdravljenje večkrat izostalo in se je okuževanje s trahomom znatno širilo. Sedaj, z ustanovitvijo začasne ambulante v Murski Soboti se vrši to zdravljenje pod vodstvom dr. Pečana na ambulantnih okrožjih s pomočjo prideljenih mu sester pomočnic gospe Lebanove iz Žižkov in gospodične Pitamičeve, ki izvršujeta svojo službo prav redno in požrtvovalno, redneje in se okuževanje tudi znatneje omejuje.

Zdravljenje v ambulančnem okrožju Črensovci izvršuje tedensko 1 do 2-krat sestra Lebanova na ambulančnih postajah Črenšovci, Srednja Bistrica, Vel. Polana in Odranci, kjer je zaznamovanih skoraj največ trahomašev. Zdravi se tedensko do 250 trahomašev.

Vsekakor pa se zatiranje okuževanja s trahomom ne more z zaželjenim in potrebnim uspehom izvrševati zlasti že pri zastarelem in močneje razvitem trahomu ne, zaradi česar je pač nujna potreba, da se Zdravstveni dom v Murski Soboti s potrebnim in modernim inventarjem čimprej uredi.

Lepa planinska slavnost na Kofcah

Tržič, 21. julija

Po petkovi nevihti, ki je divjala na noč tudi po Tržiču, a ni napravila nikake škode, je nedeljsko jutro, čisto kot ribje oko, spravilo naše ljudi v prav dobro voljo. Hitro so se odpravljali in že zgodaj zjutraj šli na Kofce. Na kolodvoru je čakal na goste avtobus Mally z dvema vozovoma, ki sta bila takoj polna in sta nemudoma odpeljala proti Ljubelju. Spotoma je čakalo še in še turistov, ki bi se bili radi peljali, pa jih ni mogel vzeti več. Nekako ob tri četrt na 8. je bila številna planinska družina pri Jurjevem Jaki, kjer je krenila na desno po dolini Korošci in se veselila lepega dne. Pot se vije višje in višje. Točno ob 10 je prispela vsa družba že na sedlo. Tu je čakalo že nekaj turistov, tudi orožniki, čuvarji naše meje, so nas pozdravili, tam od pobočja Babe pa so nam mahali neznani turisti v pozdrav.

Po kratkem počitku smo krenili v dveh skupinah na novo pot. Takoj spočetka stopimo v prvi kamin, ki je dobro zavarovan in sliči po izjavi navzočih odličnih turistov poti na Mojstrovko, ki pa je za spoznanje lažja. Pot gre krepko navzgor. Tam za drugim kaminom je glavna zapreka planinske poti že za nami in korak je zopet brezskrben in moremo se vdajati občudovanju prelepega sveta. Glej, tam je Blaško jezero, malo na desno se sveti Osojsko, nad njim se dviga Osojska gora s svojo žično železnico in lepo hotelsko skupino, dalje v daljavi se bleščijo snegovi Velikega Kleka in tam na desni kuka belina Dachsteina, pa kdo bi mogel našteti vse, kar oko željno vpija in duša radostno sprejema. Srečamo načelnika litijske podružnice sreskega poglavarja in vladnega svetnika dr. Podboja, ki je šel na Kofce prejšnji večer in se vrača po novi poti. Krepak pozdrav in dalje gre pot po grebenu navzgor, dokler ne pridemo nekaj minut čez pol dvanajsto na vrh. Zadnji jo primaha predsednik osrednjega odbora SPD dr. Tominšek, ki ga pozdravi načelnik tržiške podružnice. Planinska skrinjica je že vzidana, knjiga skoro popisana, vsi papirji žigosani z novim žigom in po polurnem odmoru se odpravi številna družina na pot na Kofce. In kaj naj povemo o razgledu z Velikega vrha? Trdim, da se n. pr. Blejsko jezero od nikoder tako lepo ne vidi, kakor odtod in kar smo prej vso pot v zmirom večjem krogu občudovali, to leži sedaj pred nami kot na dlani in deluje s tako silo na človeka, da ne more odtrgati očesa od te lepote. Žal, čas hiti in moramo dalje. Megle, ki so nam malo pod vrhom začele groziti in katere je dr. I. C. Oblak v vzornih verzih opeval, so se mahoma zopet razpršile in solnce je zasijalo v vsej svoji mladi moči.

Po zložni Francovi poti smo prišli v pičlih 30 minutah na cip nad planinsko kočo na Kofcah, kjer so nas sprejeli tamburaši in razvila se je pestra povorka v zgornjo kočo. Tu pa je bila ogromna množina ljudi od vsepovsod, gotovo tri do štiri sto v obeh kočah. Franc z vsemi svojimi številnimi pomagači ni mogel vsem ustreči ne s kuho in ne s pijačo in tudi ne z mlekom. Po kratkem odmoru je krenila planinska družba v Planinski dom, kjer se je skoro razvila prav neprisiljena zabava z godbo, petjem in veselim rajanjem. Številni stalni gostje na Kofcah z gospo Grudnovo na čelu so se pomešali med došle planince in čas je hitel . . .

Preden pa je prišel čas odhoda, je pozdravil načelnik tržiške podružnice vse došle goste, se jim za obisk lepo zahvalil in izročil novo pot v varstvo vseh planincev. Burno pozdravljen je izpregovoril nato predsednik osrednjega odbora dr. Tominšek, ki je v šaljivih besedah opisal svojo hojo po novi poti, katero lahko označi za najlepšo razgledno pot v slovenskih planinah. Pot je dobro izpeljana in zavarovana, pokrajina nebeško lepa in gotovo bo ta zveza Zelenice s Kofcami tujski promet v Karavankah silno povzdignila. Izrekel je svoje čestitke tržiški podružnici, posebno načelniku njenega markacijskega odseka g. Janku Praprotniku. Za dr. Tominškom je povzel besedo dr. Senjor iz Maribora, ki je podal kratko zgodovino o delavnosti planinskih podružnic po vojski. V imenu mariborske podružnice je čestital tržiški na lepem uspehu in bodril številne navzoče planince za nadalnje delo. Zastopnik podružnice »Naturfreunde« iz Borovelj je prinesel planinske pozdrave svoje planinske družine, ki se bo poti na Veliki vrh z največjim veseljem posluževala in posečala iz srca rada prelepe planinske postojanke na Košuti. Načelnik tržiške podružnice se je nato zahvalil še enkrat vsem, ki so pripomogli k novi poti, omenil je težavno delo navdušenih delavcev, katerim se je izrecno zahvalil, in slavje je bilo končano, ura štiri proč in ljubljanski gostje so se morali posloviti. Slovo je bilo prav bratsko presrčno in spremljalo ga je lepo planinsko petje. Domači planinci pa so ostali v svojem planinskem raju še pozno v noč in se potem veseli vrnili na svoje domove..

Poset otvoritve je bil naravnost velik. Da pa ni bilo dveh izredno ganljivih dogodkov v naši prestolnici, namreč pogreb slovenskega junaka Toneta Maleja in pogreb narodnega gospodarja Antona Krištana, bi bila udeležba še vse večja. Vsem, ki so bili zaradi teh dveh dogodkov zadržani, pa kličemo: Oglejte si skoro prelepo novo pot in pohitite od severne strani na Veliki vrh in odtod na Kofce.

Danes ob 4., pol 8. in četrt na 10!

ATLANTIK

Grandiozni nemški zvočni velefilm

Največja pomorska katastrofa človeštva — potop prekomornika »TITANICA«

v glavnih vlogah: FRANZ LEDERER in

Fritz Kortner

Predprodaja vstopnic od 11. do pol 13. ure!

Elitni kino Matica

Telefon 2124.

Globoko znižane letne cene!

OGLEJTE SI OTOMANE

v različnih vzorcih in najmodernejših oblikah. Divane (patent), fotelje, salonske garniture, peresnice, žimnice (modroce) in vsa popravila izdeluje točno in najceneje le

SAJOVIC, Ljubljana.
Stari trg štev. 6. 7704

Podrobnosti zadnjega strašnega neurja

Večer strahu in groze v Stražišču — Strela udarila v hišo in oplazila tri ljudi — Poškodovani vinogradi — Nevihte v Savinjski dolini

Stražišče, 21. julija

Nič hudega sluteč so se Stražiščani odpravili v petek popoldne po poljskih opravkih, ko so se pričeli okoli 18. zbirati in vleči preko škofjeloškega hribovja čedalje temnejši oblaki. Komaj so se ljudje dobro zavedli, pa je nastal vihar, da nikoli takega. Med neprestanimi bliski je nastala uro trajajoča ploha, spremljana več n. .t z oreh debelo to. Med silovitim pišem je padalo drevje kakor snopi, podirali so se kozolci, rušile so se opeke, trgale žice in žvenketale so šipe razbite malone po vseh hišah. Najtrše preizkušnje so morali prestati ljudje, k jih je pravcati ciklon zajel sredi dela na polju. Stražiški župan Anton Bašar se je baš odpravljal z vozom domov. V divjem metežu viharja pa se mu je pred konjem zrušil kozolec poln žita, ki bi bil trenutek pozneje nedvomno pokopal župana pod seboj. Preplašena žival je divjala nato preko poljskih planjav naravnost v strugo Save. Na vso srečo so se zataknila kolesa ob deblih bližnjih dreves in rešila gospodarja gotove smrti. Posestniku Vilfanu so se porazgubili otroci, da sam ni vedel kako. Popolnoma premočeno deco je družinski oče našel pozneje razkropljeno in zbegano sredi poljskih gred. Sila hudega so prestali Vrhovnikovi. Ženo in otroke je zajela toča na prostem in jih hudo ranila. Vrhu tega jim je element zrušil kozolce in uničil sadje. Francu Ješetu je izruval 30 sadnih dreves, Martinu Tiringerju je uničen ves sadni vrt in vsi kozolci polomljeni in izruvani. Francetu Omanu je razbila toča pri 8 oknih šipe pri hiši itd.

Skratka, v vsem Stražišču ni niti enega posestnika, ki bi bil pred silovitostjo nenadejanega viharja obvarovan. Desetine kozolcev so na tleh, žito razmetano vse vprek, sadje popolnoma uničeno, drevesa leže s preklanimi debli in izruvana preko po. .la so nastlana z .reko razne žiče ne napeljave so uničene. Živina se je na prostem razgubila, v hlevih pa je stala premočena v vodi, ki je curkoma vdirala v notranjščino. Električni vod je bil uničen in so si ljudje pomagali s svečami. V prenasičenosti električnega ozračja in zemlje so izžarevali pravi plameni. V tako zvani Sitariji je neurje popolnoma porušilo ostrešje, strope in stene novo gradečega se poslopja. Lastnik trpi okoli 50.000 Din škode. Na pokopališču je popadalo več spomenikov, ki so se pri padcu razbili v kose. Razkleščen je visoki nagrobnik Marije Masterlove. Grozna silovitost piša je nagnila zvonika v Stražišču in v Šmartnem; zadnjega posebno vidno Škoda je vsevprek ogromna in gre v st tisoče. Človeških žrtev ni bilo. Tako silovitega viharja ne pomni sedanji rod.

Pogled na razdejano delo in trud je obupen in nad vse žalosten. V nedeljo so bili vsi vaščani na delu, da si polagoma zopet opomorejo od velike škode

•

Kočevje, 21. julija

. ed nevihto okrog 8. zvečer je nesjo in Livoldom strašna nevihta. Med bliskom in gromom so bile otvorjene vse nebeške zatvornice. Vmes je udarjal strahotno vihar, ki je lomil drevesa in razkrival strehe.

Nenadoma tako okrog 8. zvečer je nenadoma silno zagrmelo in treščilo. Strela je udarila v hišo gostilničarja g. Cosnega sredi Dolge vasi. Prebila je v hiši steno in švignila v stanovanje rudarja Štefančiča, ki je baš takrat ležal v postelji. Sin njegov je sedel pri mizi, dočim je mati pripravljala večerjo za družinico. Strela je prebila posteljo Štefančiča od spodaj navzgor in oplazila rudarja tako hudo, da je bil v hipu v popolni nezavesti. Ko je močno ožgala posteljo, je švignila proti gospodinji, da je ta hipoma padla vznak na tla. Strela ji je vžgala tudi mnogo las. Sin se je od mize dvignil, toda tudi njega je zadela, da se ni mogel ganiti. Nato je strela razbila vsa okna v hiši in izginila skozi okno in odtod v zemljo.

Zelo hudo je bil po streli poškodovan rudar Štefančič. Njega je strela opalila po vsem životu in je ves v mehurjih. Ves večer in drugi dan je vpil od silnih bolečin. Žena je vsa preplašena šele čez dve uri prišla k sebi, ko so jo že na vso moč drgnili. Sin je čutil silne bolečine na levi strani in ni mogel premakniti ne roke ne noge. Tudi oglušil je na levo uho.

Štefančičevo družino je zadela s tem velika nesreča, ker je v hipu onesposobila očeta in sina za vsako delo. Za očeta pa je še malo upanja, da bi od silnih ran, ki jih ima od opeklin po vsem telesu, okreval.

V istem času je udarila strela tudi v transformator na premogokopu in ga močno poškodovala.

•

Ivanjkovci, 21. julija

V soboto ob 13. je zajela huda nevihta precej velik okoliš. Uničila je mnogo vrtov, velika pa je škoda tudi na ovsu, ki je že skoro zrel čakal žetve. Toča ga je ponekod hudo zmlatila. Še celo koruza, ki je najbolj odporna, je trpela v nekaterih krajih precej škode. Močno so oškodovani tudi sadonosniki, največ pa je po vinogradih škode. Različno po legah se ceni od 5 do 50 odstotkov škode. Vinogradniki so že pričeli s ponovnim škropljenjem, da rešijo, kar se še rešiti da. Čudno je, da bodo morali za škropljenje še sedaj po takem neurju voziti v vinograde vodo. Kljub silni plohi se cisterne in mlake niso napolnile.

Nevihta s točo je deloma obsegla občine Stanovno, Lahovci, Žerovinci, Ivanjkovci, Mihalovcci, Brebrovnik, Sv. Miklavž in Hermanci, v polnem obsegu pa sta prizadeti občini Cerovec in Veličane. Težavni gospodarski položaj naših vinorodnih krajev je postal naenkrat še slabši za posestnike kakor tudi za viničarje, katerim je sedaj toča povrtnino in drugo, kar jim je ostalo od suše, skoro popolnoma uničila.

Nad Slovenskimi goricami pa je divjalo neurje že v petek ponoči. Med močnimi nalivi je padala tudi precej debela toča ter povzročičla po nekaterih krajih nekaj škode. Škoda bi bila veliko večja, če bi padala suha toča.

•

V Ljutomeru je v petek ob pol 10. zvečer strela udarila v transformator mestnega električnega podjetja, ki je prizidan transformatorskemu poslopju Fale blizu kolodvora in iz katerega dobivata tok Kukovčev mlin ter Pečarjeva žaga. Poškodovala je transformator, nakar so ugasnile tudi luči po mestu. V soboto so transformator odpremili v popravilo v Falo ter namestili rezervni transformator, ki ga je imela začasno izposojenega cvenska električna zadruga za svojo postajo na Krapju. Transformator je bil zavarovan.

•

Rečica, 20. julija

Po nekajdnevnem lepem vremenu so nam oblaki v petek zopet obetali deževje, kar je tudi potrjeval barometer s hitrim padanjem, ali kar je prišlo, tega nismo pričakovali. Ob pol 7. zvečer je zapihal močan veter, nakar se je vlila strašna ploha. Med nevihto je pričela padati toča, ki je dosegla debelost orehov. Po triminutnem uničujočem delu je toča zbila vse poljske pridelke in marsikje pobila tudi šipe na oknih. Opaziti je bilo tudi mrtve ptiče, ki se niso mogli dovolj hitro skriti pred ledenimi zrni. Posebno hudo škodo je napravila toča od Rečice proti Sp. Rečici in naprej čez Pobrežje. Tudi sadje in grozdje, ki je še precej dobro kazalo, leži po večini zbito po tleh. Še naslednji dan zjutraj je bilo opažati po nekaterih krajih cele kupe toče, kar ni čudno, ker se je živo srebro stisnilo čez noč na 10 stopinj R.

Velik požar v Goriči vasi

Ribnica, 20. julija

V soboto nekako ob 7. zjutraj je začelo biti plat zvona v Goriči vasi in tudi sirena Činkljeve žage je začela opozarjati prebivalstvo na pravkar izbruhli požar. V nekaj hipih je bil namreč ves v ognju še čisto nov skedenj posestnika Šege (po domače pri Mlakarju). Požar je izbruhnil tako nenadoma, da domačini niso mogli od prvega strahu niti takoj po gasilske priprave.

Ker so skednji skoraj cele vasi na kupu v isti ravni črti, je obstojala nevarnost, da se ogenj razširi na vsa sosednja gospodarska poslopja in od tam na hiše. K sreči so prihiteli na pomoč Ribničanje in Dolenjci z motornimi brizgalnami, ki so stopile takoj v akcijo. Gasilci so skušali goreči objekt popolnoma lokalizirati, kar pa je bilo popolnoma nemogoče. Takoj se je namreč vnel sosedov skedenj, ki je zagorel v velikanskem zublju in naznanjal daleč po okoliških vaseh na silno nevarnost, ki je pretila ta čas Goričevaščanom. Na vso srečo ni pihal tisti hip noben močnejši veter, ki bi razgnal iskre po naokoli stoječih kozolcih in skednjih. Tako so gasilci mogli požar omejiti vsaj na ta dva objekta. Tudi drugi skedenj Janeza Lovšina je zagorel v silnem plamenu, da se ga je videlo po več ur daleč. G. Šega in Lovšin trpita zaradi požara velikansko škodo. Čeprav sta sorazmerno zavarovana, trpita izgubo vsega poletnega pridelka, ki ni bil mal. Ravno pred nekaj dnevi so zvozili Lovšinovi v skedenj polno krme in žita. Vse je pogorelo pri obeh objektih.

Ogenj je zapazil mlad pastirček, ki je pasel na občinskm travniku krave, toda tudi ta šele, ko je bilo prvo poslopje vse v dimu in ognju.

Vprašanje je, kdo je požar zakrivil. Domneva se, da so to storili otroci, ki so se igrali okrog skednja. Orožništvo iz Ribnice zelo vestno zasleduje povzročitelja. Ljudstvo je zaradi požara zelo razburjeno, ker se boji, da ne bi zanetila požar maščevalna roka kakega požigalca.

Težka avtomobilska nesreča

Plešce, 20. julija

V nedeljo popoldne je bil lep solnčen dan. Na poti Brod ob Kolpi-Osilnica-Čabar so se vrstili številni avtomobili, ki so delali izlete po romantični dolini Kolpe in še zgornjega dela, koder skaklja v brzem teku Čabranka. Cesta ima na več krajih zelo ostre ovinke. Šoferji, ki so jih vajeni, jih prevozijo z največjo lahkoto. Drugače pa je bilo z mladim Karlovčanom ki je vozil prvikrat po tej poti v spremstvu enega potnika popolnoma nov avto.

Na malem, ostrem ovinku je avto naletel na neroden kmečki voz. Šofer, ki je vozil s silno brzino, je obrnil sunkoma volan na desno, kar je povzročilo katastrofo. Avto je s šoferjem in potnikom zletel v velikem loku čez cesto v petnajst metrov nižje ležečo Čabranko. Padec je bil strašen. Avtomobil, ki je priletel na nizko kamenito dno Čabranke, se je popolnoma razbil. Šofer je odletel iz avtomobila na kup kamenja in tam nezavesten obležal, dočim je potnik pri padcu ostal v avtu, a pri tem dobil zelo težke poškodbe. Naslomljenih ima več reber.

Težko poškodovana izletnika so nato prepeljali v Plešce in tam pozvali zdravnika iz Čabra. Lastnik avtomobila ima 100 tisoč dinarjev škode.

Zora voda

proti sivim lasem!

Ne barva, temveč vrača sivim lasem prejšnjo naravno barvo.

Zak. zas... Odobrena od zdravstvenega odseka pod št. 1793—20 kot za zdravje popolnoma neškodljiva. Uspeh siguren in trajen. Cena steklenici brez poštnine Din 35.—.

ZORA VODA I. OREL, Zagreb
Radićeva (Duga) ul. 32.
Pošljemo po povzetju, in to samo na čitljive naslove.

Pristopajte k Vodnikovi družbi!

Domače vesti

* **Kraljica zopet na Bledu.** Nj. Veličanstvo kraljica Marija se je včeraj z dvornim vlakom zopet vrnila na Bled.

* **Intendantska akademija v Beogradu** je vsem srednjim šolam razposlala razpis natečaja za sprejem gojencev v nižjo šolo intendantske akademije v Beogradu. Šola se prične 1. oktobra in traja tri leta. Sprejme se do 80 gojencev v starosti 16 do 20 let, ki so kot redni učenci dovršili vsaj šest razredov srednje šole. Ako dotičnik nima višjega tečajnega izpita, mora opraviti sprejemni izpit. Reflektanti lahko vpogleda jo razpis natečaja v vsaki moški srednji šoli.

* **Poskusni govor Amsterdama z Ljubljano.** Včeraj popoldne je imel Amsterdam poizkusni govor z Ljubljano. Ljubljanska telefonska centrala je zvezala Amsterdam z našim uredništvom. Govor je trajal nekaj minut in je potekel brezhibno. Slišati ni bilo nobenih stranskih šumov ali kakih drugih motenj. Vsaka beseda se je razločno slišala.

* **Čudovite prigode Tomija Popkinsa** so v današnji številki zaključene. Upamo, da so se stari in mladi čitatelji tudi pri tej pestri istoriji dobro zabavili. Da ne bodo dolgo pogrešali tako priljubljenega mladinskega romana med malimi oglasi, obetamo, da jih bomo v kratkem zopet razveselili z novo, sila zanimivo povestjo s slikami.

* **Ure po 50 Din.** Kakor poročajo iz Niša je tamkajšnji urar Marković izumil stroje za izdelovanje sestavnih delov za ure. Konstruiral je uro, ki po njegovi trditvi funkcijonira bolje kakor znane ure inozemskih tvrdk. Če bi si mogel oskrbeti potrebne stroje, bi dobre ure lahko prodajal po 50 do 70 Din. Marković je načrte za izumljene stroje predložil Nj. Vel. kralju. Posebna strokovna komisija bo proučila Markovičev izum.

* **Železniška proga Trebinje-Lastva.** Kakor javlja železniška direkcija v Sarajevu, bo novozgrajena 12 km dolga železniška proga Trebinje-Lastva v najkrajšem času izročena javnemu prometu. Sarajevo dobi z novo železnico direktno zvezo s Črno goro. Od Lastve do Nikšića je že projektirana nova železnica, ki bo tvorila zvezo s črnogorskimi gozdovi.

* **Pasijonske igre v Oberammergauu.** G. pisec članka pod tem naslovom v nedeljskem »Jutru« od 20. julija pojasnjuje uvodni stavek spisa s tem, da je bil razmak osmih let samo med pasijonskimi igrami l. 1922. in letos — to pa zaradi vojne. Drugače velja pravilo, da se oberammergauske pasijonske igre ponavljajo vsakih deset let.

* **Češkoslovaška miss Jadran.** V Splitu je v soboto zvečer »Jadranska straža« v počaščenje gdč. Čihakove, ki je bila v Pragi izvoljena za »miss Jadran«, priredila večerjo za ožji krog prijateljev in članov »Jadranske straže«. Pri tej priliki je dr. Ivo Rubić govoril tople besede o naših stikih s češkoslovaškimi brati. Odgovoril mu je Čehoslovak Kral, ki je izrazil željo, naj bi Čehoslovaki, zbrani v praški »Jadranski straži«, privabili vse goste na dalmatinsko rivijero. Predsednik praške organizacije »Jadranske straže«, veletrgovec Lukšič se je zahvalil za pozdrave ter poudarjal živo željo »Jadranske straže« v Pragi, da zbere v svoj krog čim več prijateljev. Zlasti tolažljiv je pojav, da bratje Čehoslovaki ne delijo z nami samo radosti, marveč nam ostajajo zvesti tudi v žalostnih prilikah. Oni so ravno v zadnjih dneh pokazali, kaj čutijo. Gdč. Čihakova nadaljuje potovanje po naši rivijeri.

* **Odhod miss Jugoslavije v Pariz in Ameriko.** Miss Jugoslavija gdč. Ceca Drobnjak je v nedeljo odpotovala iz Beograda v Pariz, kjer se bo 24. t. m. sestala z ostalimi predstavnicami evropske lepote in z njimi krenila 31. t. m. v Rio de Janeiro, kjer bo 7. septembra izvoljena miss Universum. Miss Jugoslavija se je na beograjskem kolodvoru pridružila miss Turčiji, gdč. Mubedjen Namitijevi, da jima je na vožnji krajši čas.

* **Muslimanka - učiteljica.** Banjaluška muslimanka Emina Muhurdarevićeva je absolvirala letos s prav dobrim uspehom žensko učiteljišče v Beogradu. To je baje prva muslimanka v Bosni, ki se posveti učiteljskemu poklicu.

* **Prihod ameriških izletnikov.** V nedeljo zjutraj je prispelo v Ljubljano 43 ameriških izletnikov na počitnice v staro domovino. Vozili so se po francoski linji do Havrea z brzoparnikom »Ile de France« last francoske paroplovne družbe Cie. Gle. Transatlantique. Potniki so se o prijetni in zabavni vožnji zelo pohvalno izrazili. Posebno jim je ugajala brezhibna postrežba na parniku z različnimi zabavami ter lepe udobne kabine. Izletnikom želimo, da v stari domovini užijejo mnogo sreče in okrepčila!

* **Kocbekov dom na Koroškem.** Na eni svojih zadnjih sej je sklenil odbor Savinjske podružnice SPD v Celju, da naj se imenuje nova planinska koča na Koroškem »Kocbekov dom na Koroškem«, to v znak priznanja in zahvale za vse neizmerne zasluge za razvoj in napredek našega planinarstva in turistovske organizacije g. Franu Kocbeku, vpok. nadučitelju in ustanovitelju, častnemu članu ter dolgoletnemu predsedniku savinjske podružnice SPD. Ta sklep je izzval v najširših krogih občinstva iskreno odobravanje in priznanje.

* **Smrtna kosa.** V Sv. Juriju ob j. ž. je 20. t. m. umrl splošno znani in priljubljeni gostilničar in posestnik g. Franc Kincl. Pogreb pokojnika bo danes, 22. t. m. ob 17. na tamošnje pokopališče. — V Planini je v nedeljo preminul v visoki starosti 86. let g. Ivan Lenassi iz znane ugledne rodbine. Pogreb bo danes ob 17. na pokopališče v Planini. — V splošni bolnici v Ljubljani je po težki poškodbi včeraj preminul g. Anton Banko, 23 letni čevljarski pomočnik, doma iz Polzele. Blag jim spomin, preostalim naše sožalje!

* **75 tožb proti komandantu parobroda »Morosini«.** Pri okrožnem sodišču v Šibeniku, ki bo sodilo o katastrofi v Pašmanskem kanalu, pri kateri je bil težko poškodovan luksuzni parnik »Karadjordje«, je bilo doslej vloženih 75 tožb privatnih oseb, ki so bile ranjene ali oškodovane zaradi katastrofe. Med tožitelji je 5 jugoslovenskih državljanov, 11 poljskih in 59 čeških. Kakor doznava »Politika«, bo državno pravdništvo proti komandantu »Morosinija« predlagalo smrtno kazen.

Danes nepreklicno zadnjikrat!
Smeh! Veselje! Zabava!
Temperamentna
ANNY ONDRA
v sijajni burki, polni humorja
Saksofon-Suzi
Ob 4., pol 8. in 9. uri!
Najnižje ljudske cene!
KINO IDEAL.

* **Za varnost gradbenih delavcev.** V Zagrebu se je v zadnjem času pripetilo več nesreč pri gradnji novih stavb. Smrtno sta se pretekli teden ponesrečila delavca Marko Vrhovski in Andrej Čuković. V tem povodu je gradbeni oddelek urada za zavarovanje delavcev uvedel preiskavo proti podjetniku Ivanu Pečniku ter se je potrebno ukrenilo, da se v bodoče take nesreče ne bodo dogajale. Pri gradbi novih poslopij se bo morala varnosti delavcev posvečati večja pozornost.

* **Slovenci v Braziliji.** Kakor javljajo iz brazilske države Sao Paulo, je med priseljenimi tamkajšnjimi delavci zavladala velika brezposelnost. Nad 150.000 priseljencev je nezaposlenih. Kriza s kavo je velika. Delo se dobi le po znanstvu, prijateljih ali po protekciji. Nekoliko boljše so razmere za slovenske delavce. Njihovo mladi društvo »Primorec« lepo napreduje. Društvo, kateremu načeljuje Franc Černigoj, je otvorilo brezplačni zidarsko- obrtni tečaj ter večerno šolo portugalskega jezika in raznega praktičnega znanja.

* **Smrt žrtve gaštejskega klanca.** V nedeljski številki smo obširno poročali o hudi nesreči Janeza Malovrha iz Bukovega vrha, občina Poljane nad Škofjo Loko, ki se je zaletel na gaštejskem klancu pri Kranju s kolesom v avtomobil. Od sobote popoldne do nedelje popoldne je ležal Malovrh v rešilni postaji gasilnega društva v Kranju, ne da bi prišel k zavesti. Ob 15. je Malovrh podlegel poškodbam. V Strževem pri Kranju stanuje njegova sestra, ki je o bratovi nesreči izvedela šele v nedeljo popoldne. Še isti dan so Malovrha prenesli v mrtvašnico na pokopališče, kjer je bila včeraj izvršena obdukcija po sodni komisiji. Pogreb bo danes popoldne.

* **Rujave kobilice ogražajo mirensko dolino.** Pišejo nam iz Mirne na Dolenjskem: Različna golazen, ki uničuje poljske pridelke tudi naši občini ne bo prizanesla. Pri vasi Stan v občini Mirna so se pojavile rujave kobilice v taki množini, da resno ogražajo polje in košenino. Kamor se vsedejo, uničijo dobesedno vse, tako, da so kmetje omenjenih vasi v resnih skrbeh za prehrano svinj in goveje živine. Prosimo pristojna oblastva naj temu opasnemu pojavu posvetijo vso pozornost.

* **27 šrapnelov v vodnjaku.** Ob priliki čiščenja nekega vodnjaka v predmestju Zemuna, ki je bil med vojno zasut, so delavci v globočini 19 metrov naleteli na 27 tempiranih šrapnelov. Po odredbi vojaške komisije so bili šrapneli prepeljani tri kilometre izven mesta ter tamkaj razstreljeni.

* **Poročnik Vajler umrl.** V Sarajevu je v vojaški bolnici v soboto zjutraj umrl poročnik Branko Vajler, ki se je bil — kakor smo poročali — s kroglo iz revolverja težko ranil iz obupa, ker ni uspešno prestal izpita za kapetana. Truplo bo prepeljano v Zagreb in pokopano v rodbinski grobnici.

* **Smrt v mlatilnem stroju.** Na pristavi Nikole Jeftića pri Novem Sadu se je vršila v soboto mlatev s strojem. Jeftić se je popel na stroj, da opravi neki posel. Pri tem pa mu je spodrsnilo, zapletel se je v žice in padel v mlatilni stroj, ki ga je zdrobil. Pogled na razmesarjeno truplo je bil strašen.

* **Zaradi smrti matere izvršil samomor.** V okolici hercegovinskega sela Vrabčići so našli te dni truplo orožnika Mija Cesarja, ki se je s svojo službeno puško ustrelil. Iz pisma, ki so ga našli pri Cesarju, je razvidno, da je obupni čin izvršil v žalosti zaradi smrti svoje matere.

* **Svečenik ubil župana.** V vasi Sopotu v ovčjepoljskem srezu se je te dni primeril nenavaden zločin. V bližini samostana Gjurišta je pravoslavni župnik Nikola Jovanović ponoči ubil vaškega župana Ilijo Milenkovića. Dogodek se je odigral takole: Župnik in župan sta imela vsak svoj opravek v samostanu, kjer so nastanjeni tudi orožniki. Samostanski starešina je oba lepo sprejel in pogostil. Ko sta se ponoči vračačala župnik in župan vinjena proti domu, je prišlo med njima do prepira in pretepa. Ob nekem jarku sta se spotaknila. Župan je strahovito udaril župnika po glavi in slednji je nato pograbil prvi kamen ter z udarcem po desnem sencu na mestu ubil župana. Nato je položil njegovo glavo na kamenito zglavje, da bi ljudje mislili, da se je župan pri padcu ubil sam. Zločin pa je bil čez par dni razkrit, župnika so aretirali in ga imajo sedaj v preiskovalnem zaporu v Štipu.

* **Zasledovana vlomilska brata.** Naša oblastva zasledujejo brata 20 letnega Tomaža ter 18 letnega Pišta Hortija, oba delavca iz Velikega Središča, ki sta pred nekaj dnevi vlomila v trgovino Josipa Staslegerja v Gudurici. Odnesla sta za okrog 5000 Din manufakture ter neznano kam izginila.

OGLEJTE SI
vedno bogato zalogo **KUHINJSKE POSODE**, in sicer modre, sive, rjave ali aluminijaste, pri tvrdki z **železnino**
Stanko Florjančič,
LJUBLJANA,
SV. PETRA CESTA ŠTEV. 35. 8952

* **Nesreča pri streljanju z možnarjem.** V nedeljo se je pripetila v Olimju pri Podčetrtku huda nesreča. Posestnik Jakob Šturbej je možil svojo hčerko. Hoteč proslaviti ta dogodek čim slovesnejše, je Šturbej streljal z možnarjem. Nenadoma, ko je bil možnar zopet nabit, je naboj eksplodiral in odtrgal Šturbeju levo roko v zapestju. Šturbej, star šele 46 let je bil prepeljan v celjsko javno bolnico.

* **Izgubljena dragocena ura.** Elektromonter Ivan Kristan iz Ribnice se je pred nekaj dnevi kopal na kopališču ob potoku Bistrici pri Ribnici in pri tej priliki izgubil zlato uro »Omega« in zlato verižico v vrednosti okrog 3000 Din. Ura je enokrovna, na notranji strani pokrova ima vrezano številko 4602, verižica pa je tanka, s podolgovatimi in okroglimi členki. Na verižici je tudi štirioglat obesek z briljantom v enem vogalu. Za izsleditev ure je določeno 500 Din nagrade.

* **Obleke in klobuke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna Josip Reich.**
ITO — zobna pasta najboljša !

Iz Ljubljane

u— **Mestna zastavljalnica** bo imela redni dražbi decembra 1929. zastavljenih predmetov in sicer za dragocenosti (zlatnino, srebrnino itd.) 6. avgusta, za efekte (blago, perilo, stroje) pa 12. avgusta t. l. od 15. ure dalje v uradnem lokalu.

u— **Divji pretep na Viču.** V Dolenčevi hiši na Viču 123. so priredili v soboto zvečer doma zabavo. Igrala je harmonika in tudi plesalo se je. Zabavi je prisostvovalo več domačih fantov. Okrog polnoči pa je prišel pogledat z Brda 26 letni Albin K. v družbi nekih delavcev, domačih in bosanskih. Nova družba je začela izzivati, naposled so prepeta željni fantje pograbili polena in jih jeli metati skozi okna v hišo. Pobili so več šip in ogražali fante in dekleta tudi osebno. Med splošnim kravalom se je odločil 24 letni Josip Hribernik, da gre na dvorišče. Takoj pa, ko je prišel ven, so ga Albin K. in njegovi tovariši napadli in ga s poleni pobili na tla. Hudo poškodovanega Hribernika so morali naslednji dan prepeljati v bolnico, o čemer je poročal že »Ponedeljek«. Policija je včeraj zjutraj zadevo temeljitejše preiskala in aretirala Albina K. ter 3 bosanske delavce.

Dentist Palovec
ne ordinira od 24. t. m. do 1. avg.

u— **Zasledovana tatica.** Služkinja, včasi pa tudi priložnostna delavka, 17 letna Pavla Muhičeva, doma iz Štrigove v ljutomerskem srezu, je stanovala nekaj dni pri znanki Ivanki na Zaloški cesti 2., v Vodmatu. Pred nekaj dnevi je Pavla naenkrat izginila, dočim je prej izkoristila tatinsko priliko ter odnesla svoji sostanovalki košaro s 3 delavskimi oblekami, 6 srajcami, 4 hlačami, stezniki in 2 paroma čevljev. Razen tega si je prisvojila tudi srebrno zapestno uro. Skupna vrednost ukradenih predmetov je 870 Din.

u— **Tatinski drobiž.** Delavec Jernej, zaposlen v Štepanji vasi, je včeraj ponoči kolovratil po mestu in se naposled zatekel v Tivoli, kjer je zaspal na neki klopi. Okrog 1. se je zopet zbudil in ugotovil, da mu manjka 100 Din vreden rjav klobuk, ki ga mu je odnesel neznan ponočnjak. — Zidarski pomočnik Alojz Klešnik, stanujoč v Ciglerjevi ulici 41, je prijavil, da mu je v nedeljo ponoči nekdo odnesel iz hleva na dvorišču 5 zajcev, vrednih 250 Din. — Rozaliji Kozinčevi, stanujoči v koloniji »Mali dom« v Šiški, je neznana tatica odnesla novo ročno košaro v kateri je bilo par čevljev in siva svilena obleka; skupna vrednost je 320 Din.

Iz Celja

e— **Invalidska tombola** je bila naposled vendar v nedeljo popoldne na Dečkovem trgu. Udeležba sreče željnega občinstva je bila zelo velika. Glavne dobitke so zadeli: šivalni stroj Mici Bezjanova, gostilničarjeva hčerka iz Letuša, moško kolo Miha Jazbec, rudar s Planine, opravo za spalnico Rudolf Arh, uradnik iz Celja, 2000 kilogramov premoga Marija Šeškova, delavka iz Gaberja, potovalni kovčeg Jožef Kranjšek, rudar iz Brezna pri Rimskih toplicah, umivalno garnituro Pavel Gruden iz Celja, garnituro kuhinjske posode Karel Verderber iz Zavodne in 4 kub. metre drv Jera Kosova, vojna vdova iz Creta pri Celju.

e— **Zanimiva slika s celjskega trga.** Pišejo nam: Vsakodnevni obiskovalec živilskega trga na Glavnem trgu je povprašal pri nekem trgovcu-stojničarju, koliko stane kilogram rdečega zelja. Odgovor 7 Din. Nekaj korakov dalje je gospod povprašal drugega trgovca-stojničarja, po čem prodaja rdeče zelje. Tukaj pa je presenečen zvedel, da stane kilogram kar 12 Din. Najlepše pa še sledi. V bližini je našel neko kmetico, ki je imela še nekaj prav lepih glavic rdečega zelja. Vprašal jo je koliko stane in mu je prodala vso množino za 5 Din. Ko jo gospod stehtal kupljeno zelje, je pred pričami moral ugotoviti, da je dobil za 5 Din 1.60 kg rdečega zelja. Nadaljni komentar ni potreben.

e— **Počitniške kolonije Kola jugoslovenskih sester** v »Celjskem domu« v Bakarcu ob morju so se močno priljubile tudi najširšim slojem. V soboto zvečer je odpotovala v Bakarac tretja kolonija. Deška kolonija pa bo odpotovala iz Celja 9. avgusta. Dočim je bila zadnja dekliška kolonija popolnoma zasedena, je pri deški koloniji še nekaj mest prostih. Interesenti naj se čim prej prijavijo in naj vplačajo določeni znesek najpozneje do 2. avgusta po pošti, ali pa v dekliški meščanski šoli.

e— **Srečke II. razreda 20. kola drž. razr. loterije** so že prispele in naj jih vsi dosedanji igralci čim prej dvignejo v podružnici »Jutra« v Celju, Kocenova ulica 2. Žrebanje II. razreda bo že v četrtek 7. avgusta, dočim se morajo srečke obnoviti do 2. avgusta.

e— **Nesrečen padec.** Pri železniški čuvajnici v Luberju je padla predvčerajšnjim 8 letna zidarjeva hčerka Marija Mlakarjeva med tekom tako nesrečno, da si je zlomila levo roko pod komolcem. Sprejeta je bila v celjsko bolnico.

e— **Posledice družinskega prepira.** Predsnočnjim se je sprl v svojem stanovanju v Zavodni ulici 31 letni Albert M. s svojo ženo. V jezi je udaril z roko po okenski šipi in jo razbil, obenem pa se je močno obrezal na levi roki. Prerezanih ima več kit. Poiskati je moral zdravniško pomoč v bolnici.

Autotaksi M. Juvan
Kocenova ul. 5. Telefon 2821

ELIDA KREME
za uspešno nego kože

Še boljša in cenejša je
PALMA
zdravilna grenka voda.
DOBIVA SE POVSOD!

e— **Nočni incident v Gaberju.** V nedeljo okrog 21. je bil v Gaberju aretiran 37 letni delavec Ludovik S., doma iz Stanic pri Konjicah, ker je v šali ali pa iz objestnosti naročil iz mesta avtotaksi lastnika Drofenika, ko pa se je ta pripeljal v Gaberje, ni hotel Ludovik o kakem naročilu ali plačilu voznine 30 Din ničesar slišati. Drofenik je poklical stražnika, ki je Ludoviku priporočil, naj račun poravna in se tako izogne vsem nadaljnim neprijetnim posledicam. Ludovik pa je pričel z bicikljem, ki ga je držal v rokah, divje tolči ob tla in se pridušati, da njega ne bo noben policaj komandiral. Ko ga je stražnik povabil s seboj na stražnico, se je Ludvik uprl in se vrgel na tla, kjer je tolkel v brezupni jezi z glavo ob kamenje. Na pomoč sta morala priti še dva stražnika in naposled so Ludovika zvezanega odpeljali na majhnem ročnem vozičku v policijski zapor. Čez noč se je možakar iztreznil in je bil včeraj zjutraj izpuščen. Pač pa ga bosta še boleli glava in denarnica, ko bo moral odšteti lepe »kovače« v korist siromakov.

Iz Maribora

a— **Svetovni prvak br. Primožič se vrača z br. Štukljem** danes ob 18. v Maribor. Vse mariborsko občinstvo prosimo, da se v častnem številu udeleži sprejema bratov, ki sta tako junaško pripomogla k častni zmagi našega Sokolstva na mednarodnem forumu.

a— **Darilo predsednika Masaryka.** V petek je dospelo od kabinetne pisarne češke republike g. predsednika Masaryka na naslov g. Franja Lukeža, kapelnika godbe v Parkkavarni za njegova fanta dvojčka, ki sta z velikim uspehom sodelovala pri proslavi 80 letnice predsednika Masaryka v Mariboru, zahvalno pismo, kojemu sta bila priložena 2 zlatnika najnovejše izdaje. Čestitamo družini k lepemu darilu, ki bo ostalo fantoma lep spomin na prvega predsednika češkoslovaške republike.

a— **Jiraskovo osebno darilo »Ljudski knjižnici.** Ob obisku čeških Sokolov v Ljudski knjižnici je vodja dr. Reisman s posebnim zadoščenjem pokazal gostom kompletno zbirko romanov najznamenitejšega češkega romanopisca Alojzija Jiraska. Ta zbirka je sem dragocenejša, ker jo je deloma daroval naš rodoljub dr. Karel Turner, deloma pa pisatelj Alojzij Jirasek sam. Pred vojno, leta 1913 je namreč takratni akademik F. Dobravec iz Maribora nabiral v Pragi pri tamošnjih odličnejših osebnostih knjige za češki oddelek mariborske »Ljudske knjižnice«, ki je že tedaj prav lepo uspevala. G. Dobravec se je bil zglasil tudi pri pisatelju Alojziju Jirasku, ki ga je ljubeznivo sprejel in mu takoj izstavil nakazilo za svojega založnika z naročilom, da naj izroči g. Dobravcu po svobodni izbiri 10 njegovih romanov za mariborsko »Ljudsko knjižnico.

a— **Mariborski pevci!** Skupna vaja vseh mariborskih moških zborov se bo vršila danes ob 20. v prostorih Matice. — Gašparič.

a— **Svečana izročitev dekretov članom banovinskega sveta v Mariboru.** V četrtek 24. t. m. ob 18. se bo vršila v Mestni posvetovalnici izredno svečana seja mestnega občinskega sveta. Seji bo prisostvoval ban dravske banovine g. inž. Dušan Sernec. Na dnevnem redu je svečana izročitev dekretov članom banskega sveta, županu dr. Juvanu, dr. Pivku in Rudolfu Golouhu po g. banu.

a— **Poročila sta se v nedeljo g. inž. Iv. Domicelj** iz Zagorja na Krasu in gdč. Marija Čok iz Lonjerja pri Trstu, oba iz uglednih narodnih rodbin. Bilo srečno!

a— **Himen.** V nedeljo 20. t. m. ob 19. sta se v Frančiškanski cerkvi v Ljubljani poročila g. Franc Mačus, uradnik Mestne hranilnice v Mariboru in načelnik mariborske sokolske župe ter gdč. Nada Žiher, učiteljica v Limbušu, hčerka predsednika okrožnega sodišča dr. Franca Žiherja in načelnica sokolske župe v Mariboru. Priči sta bila predsednik dr. Žiher in načelnik Sokola Maribor-matica Janko Dekleva. Vrlemu sokolskemu paru, ki je bil povodom vsesokolskega zleta v Beogradu odlikovan z redom sv. Save IV. stopnje, naše čestitke!

a— **Sprememba posestl.** Albert in Amalija Kropsch v Taborski ulici 11 sta prodala v Frankopanovi ulici Antonu, Matildi in Tereziji Bäuerle za 250.000 Din, Angela Skušek na Livadi 5 pa svoje tamošnjo hišo istim kupcem za 420.000 Din.

a— **Kaj je z zgradbo nove ceste Sv. Peter - Sv. Lenart?** Kakor nam javljajo iz okr. cestnega odbora, bodo dela razpisana, čim bo višja oblast odobrila načrte in čim bo imel okr. cestni odbor izjave vseh posestnikov, da odstopijo potrebno zemljo. Načrti in proračun so sedaj pri banski upravi v svrho odobritve. Upanje je, da se bo moglo pričeti z deli že meseca avgusta.

a— **Delovni trg v Mariboru.** V tednu od 13. do 19. je iskalo dela pri borzi dela v Mariboru 90 moških in 72 žensk, skupno 162 oseb. Prostih mest je bilo 108, delo pa je dobilo 68 moških in 53 žensk, skupaj 121 oseb. Tri osebe so odpotovale delo iskat izven Maribora. Skupno ima borza dela v evidenci še 548 brezposelnih oseb.

a— **Dela na rekonstrukciji banovinske ceste Pesnica - Sv. Lenart** se nadaljujejo. Banska uprava je poslala na cesto parni valjar in traktor. Presek čez Götzove travnike bo kmalu valjan in gotov. Nato se bo preuredila cesta mimo gostilne Standekar, obnovili mostovi itd. Računajo, da bo cela cesta do Šikerja letos preurejena. Dela vodi poseben, od banske uprave imenovani režijski odbor, v katerem so: načelnik okr. cest. odbora g. Žebot, veleposestnik in član cestnega odbora Janžekovič ter banovinski cestni nadzornik Stanko iz Sv. Lenarta.

a— **Nagradno strelsko tekmo** priredi oblastna strelska družina v Mariboru 27. t. m. na strelišču v Radvanju. Pričetek ob 8. Strelske družine iz Hotinje vasi, Skokov, Dobrovcev in Ruš se pozivajo, da se tekem udeleže.

a— **Smrtna kosa.** V Sp. Radvanju 17 je v nedeljo umrl upokojeni železničar Jurij Lubanjšek.

a— **Nalezljive bolezni v Mariboru.** V času od 14. do 21. t. m. je obolelo za nalezljivimi boleznimi v Mariboru 6 oseb in sicer tri za škrlatinko, ena za davico, ena za šenom in ena za legarjem. Smrtnega primera ni bilo.

a— **Prijetna novost za Mariborski otok.** Včeraj je mestno avtobusno podjetje uvedlo promet na otok z dvema avtobusoma tekom popoldneva na ta način, da je eden neprestano vozil, drugi pa je med tem čakal na Glavnem trgu, kjer so ljudje lahko vstopali. Na ta način je bila urejena nekaka postajna čakalnica. Občinstvo je to zelo simpatično pozdravilo, zlasti zato, ker je bila velika vročina in prah na cestah. Želeti bi bilo, da bi se cesta od Kamnice do otoka čimprej dovršila, da bodo mogli avtobusi voziti tudi tik do otoka, kar bi mnogo koristilo kopališču, pa tudi avtobusnemu podjetju. Frekvenca voženj se bo potem dvignila za 50%, medtem ko sedaj ljudje še vedno veliko hodijo peš.

a— **Težka izguba koroških Slovencev.** V Sv. Jakobu pri Rožu je v soboto umrl po mukepolni bolezni dr. Zdravko Zwitter v starosti 28 let. Pokojni je študiral na Dunaju državno vedo in šele lani promoviral. Na Dunaju je aktivno sodeloval pri Slovenskem krožku. Bil je zelo vnet za slovansko stvar. Med počitnicami je vneto deloval med koroškimi Slovenci. Zaradi svoje živahnosti je bil med Slovenci jako priljubljen. Smrt odličnega javnega kulturnega delavca pomeni za koroške Slovence veliko izgubo. Njegovi narodno zavedni družini naše sožalje, njemu pa večni mir v slovenski koroški zemlji.

a— **Karambol drezine in lokomtive pri Vuzenici.** V nedeljo okrog 10. dop. je privozila skozi postajo Vuzenica v Dravski dolini od mariborske strani motorna drezina s šoferjem-mehanikom in nekim arhitektom, iz nasprotne strani pa lokomotiva. Zaradi nepreglednega terena sta potnika v drezini opazila lokomotivo šele v zadnjem hipu in sta si bila takoj na jasnem, da se utegneta rešiti samo, če skočita z drezine. To sta tudi storila, hip za tem pa se je drezina že tudi zaletela v lokomotivo in se popolnoma razbila. Oba potnika sta dobila pri skoku čez nasip le lahke praske. Malo manj prisotnosti duha in težka nesreča bi bila neizogibna.

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperaturo, 4. relativno vlago v %, 5. smer in brzino vetra, 6. oblačnost 1—10, 7. padavine v mm. 8. vrsta padavin.

21. julija 1930.

Ljubljana: 7. 761.2, 17, 65, mirno, 0, dež, 0.3. Maribor: 7. 760.6, 18, 75, mirno, 5, —, —. Zagreb: 7. 761.0, 19, 85, ESE 2, 0, —, —. Beograd: 7. 760.1, 22, 65, S 2, 9, —, —. Sarajevo: 7. 762.0, 17, 55, mirno, 2, —, —. Skoplje: 7. 761.2, 20, 75, mirno, 5, —, —. Split: 7. 761.2, 22, 65, mirno, 9, —, —.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 25.8, najnižja 15; v Mariboru 16; v Zagrebu 16; v Beogradu 19; v Sarajevu 16; v Skoplju 4; v Splitu 21.

Solnce vzhaja ob 4.33 zahaja ob 19.40, luna vzhaja ob 0.14, zahaja ob 17.8.

Antona Kristana zadnja pot

Iz pogreba Antona Kristana: Pogrebni voz odhaja izpred Delavske zbornice, v kateri je ležal pokojni delavski organizator na mrtvaškem odru.

Ljubljana, 21. julija

Včeraj popoldne je odšel veliki socialni delavec, bivši minister Anton Kristan na svojo zadnjo pot.

V dvorano DZ, kjer je ležal na mrtvaškem odru, so prihajali ljudje da počaste njegov spomin pozno v noč, še hujši pa je bil naval ljudstva tekom nedeljskega dopoldneva in prav do pogreba.

Točno ob 3. so se prišli poslovit od pokojnika potrta soproga Anka ter njegovi trije sinovi Cvetko, Boris in Dušan, ki so v nemi žalosti počakali, da so pogrebci dvignili krsto in jo prenesli iz srede cvetja in vencev v vežo. Pred poslopjem DZ se je zbrala ta čas ogromna množica ljudstva, ki je odkritih glav poslušala delavsko pesem »Vzbujenje duhov«, ki jo je zapelo delavsko pevsko društvo Cankar. Takoj nato je stopil na črno pregrnjeni oder pred vežo predsednik DZ in sodelavec pokojnika g. Melhijor Čobal, ki je spregovoril v počast Antonu Kristanu v imenu DZ, Zveze konzumnih društev in pa Zveze rudarjev. Uvodoma je naglasil, da je rajni Anton Kristan vstopil med delavske vrste že kot mlad človek takoj, ko je vstavil svoje studije v Pragi in Brnu. »Malo je bilo dijakov, ki so ostali zvesti delavskemu pokretu, on pa je vztrajal in posvetil delavstvu vse svoje moči in talente. Uveljavil se je zlasti na zadružnem polju, kjer je prišla njegova sila in vztrajnost najbolj do izraza. Pokojnik je bil odločen in borben, bil pa je tudi pošten in se ni bal povedati delavcem v obraz tudi marsikako neprijetno besedo, zaradi česar ga je po krivem marsikdo zasovražil. Ali zaupati je le ljudem, ki postavijo povsod celega moža. Tak pa je bil pokojnik, zato slava njegovemu spominu!

V imenu delavskih sindikalnih organizacij je izrazil svoje sožalje nad izgubo Antona Kristana tajnik zagrebške Radničke komore g. Vladimir Pfajfer. Izvajal je: Idi naš Kristane — idi k našemu Bukšegu in reci mu, da žalujemo za obema.« Orisal je Antona Kristana dalje kot konstruktivnega delavskega voditelja, ki mu imajo delavske vrste mnogo, mnogo zahvaliti.

Po obeh govorih so prenesli krsto s truplom Antona Kristana v mrtvaški voz, nakar se je formiral veličastni žalni sprevod, ki se je pomikal med gostim špalirjem ljudstva po Miklošičevi cesti, Dalmatinovi ulici, okrog parka na Kralja Petra trgu in dalje na Dunajsko cesto proti evangeljskemu pokopališču za Sv. Krištofom.

Sprevod so otvorili organi mestnega pogrebnega zavoda z velikim črnim praporom, nakar je korakala delavska godba z Jesenic. Za godbo so sledili zastavonoše, ki so nosili prapore kovinarske, mizarske in železniške strokovne organizacije. Člani raznih organizacij so nato nosili 26 z rdečimi trakovi okrašenih ogromnih vencev, ki so jih naklonili: Zadružna banka, zavarovalnica »Triglav«, Delavske zadruge Vič, »Depa«, Glavni radnički savez iz Beograda, Delavska zbornica Zagreb, Produkcija, Gorenjski zadružniki in kovinarji, zadrugarji »Stan in doma«, Splošno kreditno društvo, Uslužbenci konzumnega društva Mežiška dolina, Zveza gospodarskih zadrug Jugoslavije, Rokodelci tobačne tovarne, SK Svoboda, Osobje »Jugometalije«, Zveza delavskih žena in deklet, konzumno društvo Hrastnik in Prevalje, Udruženje radničkih sindikata Jugoslavije Beograd, Savez metalnih radnika Jugoslavije Celje, Splošna delavska zveza Celje, in slednjič prekrasen venec v črnih trakovih, ki ga je naklonila svojemu bivšemu članu kraljevska vlada.

Sledile so dolge vrste organiziranega delavstva, članstvo zadružnih, strokovnih in kulturnih društev, pevci društev »Cankar« in »Grafike« ter ostali. Takoj za krsto je korakalo najožje sorodstvo, za njimi pa zastopnik kralja general Dragomir Popovič s podbanom dr. Pirkmajerjem, za njima zastopnik mestne občine magistratni direktor dr. Zarnik, uradništvo DZ, pokojnikov ministrski tovariš dr. Albert Kramer, bivši poverjenik za socialno skrbstvo za Slovenijo Adolf Ribnikar, bivši predsednik narodne vlade dr Brejc, policijski direktor d. Guštin, zastopnik Zbornice za TOI dr. Pless, zastopnik industrijske zbornice dr. Golia, danski konzul g. Saša Knez, ravnatelj velesejma dr. Dular, dalje zastopniki raznih drugih korporacij in institucij ter ostalo ljudstvo.

Na pokopališču je spregovoril ob odprtem grobu dr. Henrik Tuma, ki je v kratkih potezah očrtal življensko delo pokojnikovo in zaključil: »Imaš svoj mir Anton Kristan! Poslavljamo se od tebe zadnjič. Odrekli so Ti cerkveni blagoslov, pa Te blagoslavljamo mi . . .« Na grobu sta še govorila tajnik DZ Filip Uratnik in tajnik kovinarske organizacije Jurij Jeram.

Kdo bo prvak v Montevideu?

Razpis „Jutrovih" nagrad za najtočnejšo napoved sklepnih rezultatov

Dve krasni zmagi jugoslovenske nogometne reprezentance v Montevideu sta neoporečno visoko dvignili naš ugled. Naj imajo posamezniki kakršno koli sodbo o veljavnosti in uplivnosti sporta, neutajljivo je vendar dejstvo, da sodobni svet v najodločilnejši meri utemeljuje na sportnih uspehih svojo sodbo o moralnem in fizičnem napredovanju posameznih narodov. Po mogočnem sokolskem uspehu v Luxembourgu, ki ga je še posebno poveličala tragična žrtev Toneta Maleja, so uspehi naše nogometne reprezentance tako rekoč preko noči prebili led in en sam pogled v svetovne novine dokazuje, kako je Jugoslavija zmagovito stopila v ospredje zanimanja. Taka propaganda je posebno za našo mlado državo neprecenljive važnosti. Zato se v nas samih dviga nedeljen ponos in zaupanje v bodočnost.

Odveč je poudarjati, kako veliko navdušenje so v Beogradu vzdramili naši uspehi. Vse govori samo o njih, sportna poročila so dnevno razobešena v mnogih izložbah in vodilni dnevnik »Politika« je ustregel ugibanju o sklepnem rezultatu s tem, da je razpisal natečaj za ugenitev zaključnega placementa posameznih nacijonalnih ekip.

Seveda tudi vsa slovenska javnost z največjo pozornostjo spremlja razvoj velike sportne borbe pred očmi vsega sveta. V tem povodu **razpisuje »Jutro« 7 denarnih nagrad v skupni vsoti 1300 dinarjev za najboljšo napoved zaključnega rezultata v Montevideu.**

Nagrade so naslednje: I. 500 Din, II. 300 Din, pet nagrad pa po 100 Din. Pogoji: Vsak udeleženec našega razpisa naj izreže današnji kupon, ga izpolni in prilepljenega na dopisnico vpošlje najkesneje **do nedelje, 27. t. m. zvečer na naslov: »Uredništvo »Jutra«, sportni oddelek, Ljubljana.«** — Levo naj bo napisana značka »Montevideo«. Seveda pa se rešitve lahko tudi osebno oddajo v uredništvu »Jutra«.

Ocenitev vseh rešitev bo izvršena takoj po oficijelni razglasitvi sklepnih rezultatov v Montevideu. V primeru enakih napovedi bo pri razdelitvi nagrad odločil žreb.

•

V nastopnem objavljamo v boljšo orientacijo čitateljev dosedanji potek borbe za svetovno prvenstvo v nogometu.

Tekmovanje, katerega se udeležuje trinajst držav, je bilo razdeljeno na dva dela. V prvem delu so bili konkurenti razdeljeni v štiri skupine in se je igralo po sistemu točk. Zmagovalci teh skupin pridejo v semifinalno tekmovanje, ki pa se vrši po pokalnem sistemu. Zmagovalca v semifinalnih tekmah igrata finalno tekmo, ki nam bo prinesla svetovnega prvaka v nogometu. Dva zmagovalca skupin sta že definitivno določena. Sta to Jugoslavija in Amerika. Ostala dva zmagovalca se bosta določila v tekmah Uruguay—Rumunija in Čile—Argentinia. Vsekakor imata Uruguay in Argentinia večje izglede. Do srede bosta vsekakor definitivno znana ostala dva semifinalista. Rezultate dosedanjih tekem so cenjenim čitateljem itak znani iz naših prejšnjih poročil, dodati moramo še, da je čilensko moštvo porazilo francosko reprezentanco z 1:0 (0:0), Argentinia pa je nadvladala Mehiko s 6:3.

V odgovorih na naš razpis naj se na 1. mesto napiše ime dozdevnega zmagovalca v finalu, na drugo mesto pa premaganca v finalu. Pri prisojanju tretjega in četrtega mesta se bo upoštevala goldiferenca, ki jo bosta v poštev prihajajoči reprezentanci dosegli v semifinalnih tekmah, v katerih bosta poraženi.

Kupon

Sklepni rezultat nogometnih tekmovanj v Montevideu bo naslednji:

Prve štiri države bodo zasedle naslednji vrstni red:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Ime _____

Poklic: _____

Naslov: _____

_____

Službeno iz ASK Primorja. Po sklepu predsedstva se vsem aktivnim nogometašem prepoveduje igranje za katerikoli klub v letošnjem juniorskem turnirju. Tajnik.

ASK Primorje (plavalna sekcija). Danes ob 18. v Koleziji waterpolo-trening, obvezen za naslednje igrače: Stolfa, Sketelj, Erbežnik, Tuma, Šramel, Kolar, Marko Bleiweis, Gabršek, inž. Medved, Kovačič Fedor, Černič, Jančigaj, Justin, Trampuš, Wafan, Tuma Zoran, Sancin D., Maier. Trener.

Table-tenis turnir Ilirija : LSK

Prošli teden se je vršil na prostoru LSK table-tenis turnir med Ilirijo in LSK. Zmagala je Ilirija z zasluženim rezultatom 38:9. Turnir je bil nad vse zanimiv, le žal da LSK ni imel potrebnih rezerv za odsotne igrače. Ilirija je dobila zato partije dveh igračev w. o. Tekme gospodov-single so se vršile po sistemu lest of five samo na eni mizi. Po sistemu lest of three so se vršile partije, double, ter mix doble in damski single. Ilirija, ki je nastopila brez Dečmana in bratov Gerziničev, je tehnično in taktično nadkriljevala nasprotnika. Ker Ilirija nima več resnejšega konkurenta v Ljubljani, bi bilo umestno, da se pomeri z močnejšimi, posebno z zagrebškimi klubi.

Od Ilirijanov so bili najboljši Dénes, Grünfeld J. in Gosak, ki niso izgubili nobene partije. Pozna se jim pač velika rutina, katera se pa pri nasprotniku ni opažala. Lokovšek Ivan in Payer sta dobila za klub vsak po štiri točke in se posebno Payerju pozna velik napredek. Tudi Grünfeld F. in Lukič sta dobro prestala prvi nastop. Od dam je bila samo v taktičnem pogledu boljša Korenetova, ki je šele v zadnjem setu odločila zmago proti Hiengovi v svojo korist.

LSK je nastopil v postavi: Prelovšek Mak, Török, Haas, Bleiweis Marko ter Hieng Maca. Odlična sta bila Prelovšek in Bleiweis, vendar sama nista mogla vzdržati kluba na izenačeni višini. Haas se je oprijel slabe drže loparja, ki ga je posebno pri back-handu zelo motila. Török pa se s svojo nizko igro ni mogel uveljaviti.

Revanž se bo najbrž vršil v začetku prihodnjega meseca. Turnir je odlično organiziral in vodil g. Denes.

Disk : Korotan 3:1 (3:1)

V okviru proslave SK Diska v Domžalah so Domžalčani absolvirali tudi nogometno tekmo z najmlajšim ljubljanskim klubom SK Korotan. Ob tej priliki se je tudi otvorilo novo igrišče SK Diska.

Domačini, ki so sicer tehnično zaostajali za gosti, so ta nedostatek nadomestili z velikim elanom in požrtvovalnostjo. Vzdržali so tempo ves čas igre in v pogledu fairnese bi bili lahko za vzgled marsikakemu ljubljanskemu moštvu.

Rakovčani so bil domačinom v prvem polčasu enakovredni, le pred golom so preveč oklevali. V drugem delu so imeli nekaj več od igre, pa niso znali izkoristiti dveh enajstmetrovk. Na žalost so v tem delu igre pričeli s surovo igro in protestirati proti vsaki odločbi sodnika. Tekmo je vodil sodnik iz Ljubljane, ki je skušal ostati objektiven.

Publike je bilo neverjetno mnogo, okrog 1500 ljudi, ki je z velikim zanimanjem sledila poteku igre in se vedla skrajno sportsko.

ŽSK Hermes. Danes seja upravnega odbora v gostilni pri Štepicu. Trening se vršijo vsak dan.

Odmevi zmage v Montevideu

Sofija, 21. julija AA. Celokupni bolgarski tisk je zabeležil zmago jugoslovenskega moštva nad Brazilijo. Posamezni listi n. pr. »Utro« in »Zarja« so prinesli obširne komentarje o tej zmagi, poudarjajoč njen pomen ter nazivajoč jo sijajno in veliko.

Solun, 21. julija AA. Solunski tisk z zadoščenjem beleži zmago jugoslovenskega državnega moštva nad Brazilijo, ki je veljala za eno sigurnih moštev, ki bodo prišla v finalne tekme za prvenstvo sveta. Solunski listi vidijo v zmagi jugoslovenskega moštva uspeh balkanskega nogometnega sporta, ki je tako dokazal svojo veliko sposobnost.

Montevideo, 21. jul. g. Včeraj v nedeljo sta se vršili 2 tekmi, ki pa nimata nobenega vpliva na dosedanji placement moštev. Brazilija je porazila Bolivijo s 4:0. Paraguay pa je nadvladal Belgijo z 1:0. Tekmovanje v skupini, v kateri je tudi Jugoslavija, je sedaj končano in je stanje naslednje 1. Jugoslavija, 2. Brazilija, 3. Bolivija.

KULTURNI PREGLED

Paberki iz ankete o krizi književnosti

Zagrebško »Književstvo« je priobčilo naslednje zanimive vrstice:

Dokaj močno merilo za presojanje književnega ustvarjanja je zanimanje javnosti za književna dela.

Predvojna književnost je imela na javno življenje večji vpliv nego ga ima današnja.

Pred vojno je čitajoče občinstvo z zanimanjem zasledovalo spise književnikov. Mnogi mladi in odrasli ljudje so znali na pamet pesmi Nazora in Domjanića, ko pa je prišla na oder kakšna nova Vojnoviceva, Tučićeva ali Ogrizovićeva drama, tedaj je zavladalo po listih in časopisih novo življenje, takisto v vsem čitajočem občinstvu.

Danes tega ni. Danes se niti najboljši književnik ne more pohvaliti, da je pretresel dušo vse javnosti.

Našo predvojno književnost so najbolj držali pokonci profesorji, duhovniki, učitelji in dijaki. Danes so vsi ti stanovi zelo obubožali.

Vsi veliki književniki so doslej in bodo tudi poslej v službi življenja Na tleh skupnega narodnega zanosa usode in ogorčenja raste močna književnost.

V naprej so obsojeni na propast vsi pisatelji, ki ne služijo potrebam narodne duše.

Da naša književnost stoji na trhlih vejah, so krivi tudi književni krogi, prav kakor vse občinstvo. Naši književniki so povzročili krizo neposredno, občinstvo pa posredno.

Naši književniki so se izneverili naši tradiciji in ljudskemu življenju. Naša književnost najnovejšega časa se je jela razvijati na nekakem mednarodnem tujem terenu. Vsi mogoči poizkusi in književne struje tujih kulturnih narodov so našle zagovornike in pristaše tudi pri nas.

V tem divjem diru za novimi smermi in pravci smo prišli tako daleč, da je vsak literarni zelenaš predstavljal neko novo odkritje v slovstvu.

Večina naših mlajših književnikov pozablja, da samo velike ideje in vzvišene misli ustvarjajo trajna umetnostna dela.

Boj za poln želodec je ubil voljo do književnega dela, otopil je čut za takšno delo.

Prej se je iz naših šol rekrutiralo čitaževnih delih, danes ga iščejo v kinu in sportu.

Prej se je iz naših šol rekrutiralo četijoče občinstvo; mladi ljudje so tudi potem, ko so zapustili šole, zasledovali književne pojave in si širili znanje. Danes se šolska mladina vzgaja v drugem pravcu in se navdušuje za junake sporta in turizma.

Repertoar praške drame

Zanimivo je, kakšen repertoarni načrt je izdelal največji češki dramaturg in režiser, šef drame praškega Narodnega divadla dr. K. H. Hilar za prihodnjo dramsko sezono. Prinašamo ga v kratkem izvlečku **kot pogled na repertoar gledališča,** ki hoče biti **moderno in reprezentativno** in ki je — po priznanju tujcev — eden najboljših dramskih odrov v Evropi.

Predvsem obeta Hilar več **domačih krstnih predstav** (Hilbert, Medek, Dyk) in vrsto **starejših** čeških dramatskih del, tako da bo zadostno zastopana domača produkcija.

Drugi del obsega **načelni klasični** repertoar, in sicer **Sofoklovega** Kralja Oidipa v moderni inscenaciji kot poizkus nove rešitve antične drame, potem **Shakespeareja** (Riharda III. ali kako veseloigro), izmed Shakespearjevih predhodnikov Dekkerjeve »Krojačeve praznike«, iz klasične angleške konverzacije v dobi restavracije Farquarjevo komedijo »Nepridipravove praktike« in iz vrste francoskih klasikov Beaumarchaisovo »Figarovo svatbo«, ki naj v obliki stare igre zajame problem krize današnjega socijalnega čuvstvovanja.

Načelni moderni repertoar se bo opiral predvsem na družabno igro, ki je ne smatramo več za mašilo in zabavo, ker skuša formulirati družabni čut časa in zajeti njegove nervne in moralne odnose. Mojstrska primera take igre sta komedija Benna W. Levyja »Ljubezen in umetnost« in Vinc. Lawrenca komedija »Med zakonci«. Izmed vojnih iger se pripravlja sloveča irska vojna igra verske inspiracije »Srebrn kozarec« (O'Cassey), ki se šteje med najbolj klene duhovne izraze moderne irske dramatike. Potem igro Patricka Macgilla »Suspense« in zamorsko narodno igro »Zeleni pašniki« Marca Connelyja, ki je v Ameriki postala pravo odkritje in si na mah pridobila edinstveno popularnost.

Izemd lahkih **konverzacijkih iger** so sprejete Carpenterjeva idila »Star samec kot oče«, Aiméeova in Stuartova boulevardna veseloigra »Od devetih do šestih«, Londsalov »Beg iz Egipta«, Milneova igra »Mihael in Marija« in Sturgesova igra »Sreča iz kljubovalnosti«.

Iz **francoskega repertoarja** bodo največji literarni dogodki: Girandouxova igra »Nov Amphitryon«, dalje Stenvea Passema »L'Achetense«, ki jo smatrajo za najizvirnejšo dramatsko delo najmlajše literarne generacije, potem Savoirjeva igra »On«, čije junak je verski blaznež in Bourdetova satira na današnje družabne razmere »Slabi spol«. Naposled Romainova igra »Boene« in Gignouxov »Le prof'd'anglais«. Višek družabnega repertoarja bo satirična komedija Romaina Coolose in André Rivoira »Pardon, madame«.

„Mladinska Matica"

Pravkar so izšle letošnje publikacije »Mladinske Matice«. Člani dobe štiri knjige in sicer:

Radivoj Reharj, Vijolica Vera. Pravljična povest iz življenja cvetic. (96 str.)

Grim - Slapšak, Mizica, pogrni se! Pravljice (z ilustracijami Maksima Gasparija, 50 strani).

Fran Erjavec, Pod grajskim jarmom (zgodvina slovenskega kmeta, 106 strani).

Kresnice, zbornik, uredil Vilko Mazi (z različno vsebino, 96 strani).

Članarina znaša 10 Din.

Klara Webeg, nemška pisateljica, ki je zaslovela s svojimi romani »Das Weiber-dorf«, »Das Kreuz im Venn«, »Das Schlafende Heer«, »Töchter der Hekuba«, »Das rote Meer« in mnogimi drugimi pripovednimi spisi, je slavila minule dni 70 letnico.

Velik uspeh sarajevske umetnice v Parizu. Gdčna Rajka Mergjep iz Sarajeva je razstavila v salonu Dis Indenpendantes dva svoja kipa: Begunka iz Arije in doprsni portret princese Karagrjorgjević. Francoska kritika je mladi umetnici posvetila nenavadno pozornost. Razni listi so priobčili daljše ocene, v katerih soglasno priznavajo jugoslovenski umetnici izreden talent. Kritik in pisatelj Andre Salmon je zapisal, da je Rajka Mergjep »devojka močne rase, ki prinaša svoji deželi odmeve nove lepote.«

Zagorka, Grička vještica«. Izšel je tretji del zgodovinskega romana »Grička vještica«, ki ga je spisala popularna zagrebška novinarka in pisateljica Marija Jurić - Zagorka. Tretji del z naslovom »Mallens Malefiraram« zaključuje ta čisto časnikarsko - feljtonistično spisani krvavi roman iz zagrebške preteklosti. Kdor želi spoznati stari Zagreb, a je prijatelj krvavih zgodb, ki mu utegnejo kdaj pa kdaj naježiti lase, bo vseeno prebral Zagorkin veliki roman. Umetniške cene pa to delo nima.

J. Kulundžić, znani jugoslovenski dramatik, bo v bližnjih dneh izdal zbirko svojih novel.

»Stožer« se bo imenoval nov književni časopis, ki ga ustanavljajo v Beogradu nekateri priznani in nepriznani, z duhom sedanjih književnih listov in redakcij nezadovoljni književniki. List, ki bo začel izhajati že v oktobru t. l., vabi v svoj sotrudniški krog »vse Južne Slovane, torej tudi Bolgare.«

»Srpski književni glasnik« je priobčil v 6. številku (16. julija) prvo dejanje najnovejše komedije Milana Begoviža »Amerikanska jahta u splitskoj luci«. (Begovićevo sodelovanje v tej beograjski reviji je značilen pojav: doslej je bil avtor zabranjenega »Diogenesa« v srbskih revijah kaj redek gost.) — Nadaljujejo in zaključujejo se impresije s skupnega potovanja beograjskih književnikov po Dalmaciji, Bosni in Črni gori. Topot pišejo Todor Manojlović, Josip Kulundžić in Milan V. Bogdanović. — Zanimivo sliko iz prvih let Srbije je prispeval Milovan Ristić s člankom »Otpuštanje Ivana Jugovića iz sovjeta«. Stevan Josipović piše o grškem satiriku Lukianu pod naslovom »Voltaire starega veka«. Omeniti je še nekatere članke o Ljubomiru Stojanoviću.

»Riječ« je priobčila v 26. številki razpravo dr. Zdenka Vernića »Demokratija i svijest zajednice«, ki je zanimiv prispevek k vprašanju sodobne krize demokracije. Dr. Vladimir Dvorniković nadaljuje svojo kulturno - filozofsko razpravo »Mi i Nemci«, posvečeno vprašanju, ki je bilo tudi pri nas češče v ospredju. Opozarjamo na njo vse, ki jih zanima problem naše kulturne usmeritve v Evropi. Omeniti je še Milutinovićev članek o Arnu Holzu in Markovčev pregled zagrebške operne sezone.

»Mariborski okrug«. — »Das Gebiet von Maribor«. Brošurici s tem naslovom je izdal »Putnik«. Namenjeni sta propagandi tujskega prometa na tem ozemlju. Besedilo je temu primerno, slike so lepe in vabljive.

Dr. E. Župić, »Nazorova priča« Stoimena«. Prejeli smo brošuro znanega jugoslovenskega antropozofskega teoretika dr. Župića. Pisec analizira Nazorjevo pravljico »Stoimena« in skuša dognati osnovno njenega misterijskega značaja.

O jugoslovenski dramatiki na Poljskem v 19. stoletju razpravlja Bogumil Vydra v najnovejšem (6.) zvezku lwowskega »Ruchu Slowianskega«, medtem ko Zygmunt Okninski piše o zgodovini Srbije za carja Dušana. V isti številki V. Dresler pohvalno omenja »Jutro« in zlasti njegovo smotrno kroniko slovanskih kulturnih dogodkov ter obširneje beleži pobudo, ki jo je dal g. Rasto Pustoslemšek za ustanovitev Zveze slovanskih novinarjev.

KIS

za vlaganje sočivja dobite v drogeriji KANC, Ljubljana, Židovska ulica 1.

Američanka Ruth Aleksandrova

je nad San Diegom v Kaliforniji prekosila svoj lastni višinski rekord za dame. S svojim letalom je dosegla višino okoli 8500 m

Poletni večer z godbo

bo razvedril po težkem dnevnem delu tudi Vas. Glasba doma je pravi blagoslov. Res dobrih in dragocenih glasbenih instrumentov dobite pri nas v veliki izbiri in poceni. Zahtevajte naše brezplačne tiskovine in kataloge, našli boste gotovo to, kar bo za Vas,

Meinel & Herold

tvornica glasbenih instrumentov, prodajna podružnica Maribor št. 101-B.

GOSPODARSTVO

Znatna okrepitev žitnih cen

Na vojvodinskem žitnem trgu je včeraj nastopila izredno čvrsta tendenca. Že pretekli teden so se cene pšenici precej okrepile, tako da koncem tedna ni bilo v pšenici blaga izpod 177.5 Din fco nakladalna postaja. Včeraj pa se je to čvrsto razpoloženje spremenilo v pravo hoso. Producenti so postali še bolj rezervirani, kakor zadnji teden; dovozi na trg pa so postali še slabši, dočim je povpraševanje dnevno večje. Blaga včeraj skoro ni bilo mogoče dobiti, čeprav so kupci pristajali na vedno višje cene. Baška pšenica (79/80 kg) se je trgovala že po 190 Din za 100 kg fco nakladalna postaja, banaška in baranjska pa po 185 Din za šlep. blago. Nasproti koncu pret. tedna so se cene dvignile za preko 10 Din pri 100 kg. Tudi cena koruzi se dviga ter se za promptno blago zahteva 120 Din, dočim stane nova moka »0« že 330 Din.

Situacija se je v toliko razčistila, da je postalo jasno, da bo letošnji pridelek v Evropi precej manjši nego lanski in tudi manjši, kakor se je prvotno cenilo; zato bo tudi uvozna potreba evropskih pasivnih držav znatno večja nego lani. Zatrjuje se, da bo Italija letos prisiljena uvoziti še enkrat toliko žita kakor lani. Tudi na inozemskih tržiščih je razpoloženje nadalje prav čvrsto. Na budimpeštanski terminski borzi se je pšenica za oktober danes ponovno okrepila od 19.70 na 20.23, v poborznem prometu pa je nadalje poskočila na 21. Tudi koruza se je naglo dvignila in notira za avgust že 16.20, dočim je v soboto notirala 15.30.

Uvedba uradne insolvenčne statistike

Insolvenčna statistika je brez dvoma velikega pomena za presojo gospodarskega položaja in gospodarskega razvoja. Zato je tudi pri poročevanju gospodarske konjukture eden najvažnejših faktorjev, ki zgovorno kaže na položaj v trgovini in industriji. Ker je naša državna statistična služba še precej zaostala, čeprav beležimo že znaten napredek, tako doslej tudi nismo imeli uradne insolvenčne statistike. Tej nujni potrebi pa je sedaj ugodil minister pravde dr. Milan Srskić, ki je predpisal **naredbo glede vodstva statistike o konkurzih in prisilnih poravnavah,** ki jo morajo voditi sodišča in dostavljati rezultate uradu splošne državne statistike. Sicer smo že doslej imeli konkurzno statistiko, ki jo je po najboljši moči vodilo Jugoslovensko društvo za zaščito upnikov v Zagrebu. Ta statistika pa ni mogla biti dovolj izčrpna, ker se je nanašala le na otvarjanje konkurzov in poravnalnih postopanj, dočim so bili društvu podatki o uspehu teh konkurznih in poravnalnih postopanj le deloma dostopni, kolikor je društvo samo za svoje člane posredovalo pri konkurzih in poravnavah.

Minister pravde je dal sodiščem glede vodenja konkurzne statistike točna navodila, iz katerih je razvidno, da se ima statistika voditi za vse konkurze in prisilne poravnave od 1. maja t. l. naprej, torej od dne, ko sta stopila v veljavo enotni konkurzni in poravnalni zakon. Statistika se bo posebej vodila za neznatne konkurze (to je za konkurze po § 181 konkurznega zakona) na sivih formularih, za običajne konkurze na belih formularih in za prisilne poravnave na svetlozelenih formularih. Da se zajamči točno vodenje statističnih listov, predpisuje naredba, da more liste izpolnjevati konkurzni sodnik odnosno poravnalni sodnik. Po podatkih, ki se zahtevajo od vsakega konkurza, bo mogoče sestavljati splošno državno statistiko tudi glede trajanja konkurzov in poravnav, glede višine obveznosti, glede kvot itd., kar bo vsekakor dalo preglednejšo sliko, kakor jo imamo sedaj, ko zagrebško društvo objavlja le število otvorjenih konkurzov in poravnav. Že danes pa smatramo za potrebno izraziti željo, da bi urad splošne državne statistike sproti, to je mesečno, in brez zakasnitev objavljal rezultate zbranega materijala.

= **Ustanavljanje banovinskih hranilnic.** Pod gornjim naslovom objavlja »Jugoslovenski Lloyd« od 20. t. m. naslednjo vest iz Beograda: »Vprašanje ustanovitve banovinskih hranilnic, ki jih je že pričela ustanavljati dravska banovina, bo predmet diskusije na eni prvih sej ekonomsko-finančnega komiteja ministrov, ker so proti takemu ustanavljanju nastopile občinske in druge hranilnice, ki vršijo ta posel v svojem delokrogu. Take hranilnice bi samo škodovale in ovirale delo drugih finančnih ustanov, katerim je to v glavnem edini posel in za katerega plačujejo dajatve in davke.«

= **Jugoslavija dobila 100 milijonov Din od Youngovega posojila.** Kakor poročajo iz Bazla, je Banka za izravnavo mednarodnih plačil že razdelila izkupiček od Youngovega posojila, ki je znašal 300 milijonov dolarjev. Od te vsote odpade, kakor znano, 200 milijonov dolarjev na mobilizacijo nemških reparacij. Teh 200 milijonov dolarjev je bilo po določbah haaške konvencije razdeljeno tako-le: Francija je dobila 132 milijonov dolarjev, Anglija 50 milijonov dolarjev, Italija 13 milijonov dolarjev, Japonska 2 milijona dolarjev, Jugoslavija 1.8 milijona dolarjev (101.4 milijona Din) in Portugalska 0.75 milijona dolarjev.

= **Program osmega gospodarskega kongresa v Beogradu.** Kakor vsako leto, se bo tudi letos pred početkom izvozne kampanje vršil v Beogradu kongres gospodarskih organizacij. Beograjska trgovska zbornica je te dni v imenu sklicateljev poslala vsem v poštev prihajajočim organizacijam poziv za sodelovanje na tem kongresu, ki je sklican za 6. in 7. september v Beogradu. Najzanimivejša točka tega kongresa bo tudi letos cenitev našega izvoza v gospodarskem letu od 1. septembra t. l. do 31. avgusta prihodnjega leta. V ostalem se bo razpravljalo o ukrepih za pospešenje izvoza in o ukrepih, ki so bili doslej podvzeti in ki jih je treba še podvzeti za pospeševanje kmetijstva (referat beograjske Trgovske zbornice), o pregledu naše zunanje trgovine ter o bodočih pravcih naše trgovinske politike (referat ljubljanske Zbornice za TOI), o pregledu naše žitne izvozne trgovine v pretekli izvozni kampanji (referat Udruženja izvoznikov), o reformi koledarja (referata osiješke in zagrebške Zbornice za TOI) ter o banovinskih in občinskih dajatvah (referata Centrale industrijskih korporacij in Zveze industrijcev v Ljubljani).

= **Zanimiva seja novosadske trgovske, industrijske in obrtniške zbornice.** V nedeljo se je vršila plenarna seja Trgovske, industrijske in obrtniške zbornice v Novem Sadu. Po poslovnem poročilu tajnika so podali ostavko številni člani zbornične uprave, med njimi podpredsednik g. Manojlović, podpredsednik g. Jovanović ter predsednika obrtne in trgovske sekcije. Nato je plenum osvojil predlog uprave, da se glavnemu tajniku dr. Mirku Kosiču odpove vršenje dolžnosti glavnega tajnika zbornice. Sprejeta je bila daljša resolucija, ki zahteva zboljšanje prometnih možnosti Vojvodine z zgradbo proge Ledinac-Vrdnik in kanala Vukovar - Šabac, ki bi omogočil najkrajšo in direktno plovbo med Dunavom in Savo do Siska in po poglobitvi Kolpe do Karlovca, tako da bi do morja ostalo le še 170 km železniške proge. Zanimiv je dalje predlog v resoluciji, da naj bi trgovinsko ministrstvo ustvarilo zakonsko možnost **za ustanovitev kmetijskih odsekov pri gospodarskih zbornicah** v agrarno aktivnih pokrajinah, ki naj bi funkcijonirale namesto posebnih kmetijskih zbornic, dokler se te ne ustanovijo in katere naj bi vlada subvencijonirala.

= **Takse o nastopu rokodelskih obrti.** Po zakonu o sodnih taksah, v kolikor je stopil v veljavo že 1. julija t. l., je treba ob nastopu rokodelske obrti poleg dosedanjih taks, plačati še takso za protokolacijo obrtniške firme, ki znaša 50 Din in se pobira ob vsaki izpremembi firme. Po pripombi k tarifnim postavkam 31 do 40 tarife o sodnih taksah, pobira to takso že obrtno oblastvo tam, kjer ni treba obrtniških firm sodno protokolirati, temveč dobi prosilec že z izdanim dovoljenjem za nastop obrti obrtno pravico, ne da bi bil dolžan protokolirati firmo pri sodišču.

= **Obveznice srbskih predvojnih posojil, ki so bile po vojni last naših državljanov, nimajo pravice do valorizacije.** Kakor znano, so pred leti nekateri špekulanti v naši državi po nizki ceni pokupili obveznice srbskega inozemskega posojila iz l. 1895. in jih iznesli iz naše države. Glede na sporazum s francoskimi obligacijonarji zaradi valorizacije teh obveznic, je naše finančno ministrstvo po vesteh iz Pariza nedavno poslalo borzam v Parizu in Ženevi novo listo številk od 157.000 komadov obligacij posojila iz l. 1895., ki nimajo le pravico na plačilo obresti in amortizacije v dinarjih. Ta ukrep finančnega ministrstva se nam zdi povsem umesten, ker ne gre, da bi se gotovi špekulanti, ki so po nizki ceni pokupili od naših državljanov obligacije tega posojila in se pozneje pridružili francoskim obligacijonarjem v propagandi za valorizacijo, sedaj okoristili na škodo naše države.

= **Ponovno znižanje kartelne cene za baker.** Iz Newyorka poročajo, da je mednarodni kartel za baker s takojšnjo veljavnostjo ponovno znižal kartelno ceno za baker od 11.80 na 11.55 centov cif evropska luka. To je tekom zadnjih treh tednov že tretje znižanje kartelne cene, ki je s tem dosegla sedaj izredno nizko stanje.

= **Zvišanje diskonta v Španiji in stabilizacija valute.** V nasprotju s splošno tendenco znižanaj diskontnih stopenj, je španska Narodna banka predvčerajšnjem zvišala diskont od 5½% na 6%. Dosedanji 5.5-odstotni diskont je bil v veljavi neprenehoma od decembra 1928. Splošno se zatrjuje, da je zvišanje diskonta v Španiji pri Sedanji likvidnosti evropskih denarnih tržišč v zvezi s pripravami za definitivno stabilizacijo španske valute na sedanji višini, katero izvedbo je vlada že napovedala.

= **Svetovni konsum hmelja.** Nürnberška tvrdka Joh. Barth & Sohn je tudi letos sestavila statistiko evropskega konsuma žlahtnega hmelja. Po tej statistiki je pričakovati, da bo v l. 1930./31. znašala evropska celinska produkcija piva predvidoma 127.7 milijona hl, kar odgovarja konsumu 605.360 starih stotov hmelja; svetovna produkcija piva pa je ocenjena na 186.4 milij. hl pri 1.2 milij. stotov konsuma hmelja. Po sedanjih ugotovitvah je bila s hmeljem obdelana površina v Nemčiji letos zmanjšana za 15%. Lanski pridelek žlahtnega hmelja ceni omenjena tvrdka na 830.000 starih stotov, konsum hmelja v l. 1929./30. pa na 600.000 stotov (upoštevajoč povečanje potrebe po žlahtnem hmelju zaradi nizke cene). Ker pa je v glavnih produkcijskih državah ostalo le malo neprodanega hmelja, zato je treba računati z dejstvom, da so pivovarne nakupile znatne količine preko svoje enoletne potrebe, kar bo treba pri višini skorajšnje nove letine upoštevati.

= **Državne blagajne morajo neomejeno sprejemati drobiž po 0.05, 0.10 in 0.25 Din.** Na inicijativo Centrale industrijskih korporacij je finančno ministrstvo izdalo formalno rešenje, po katerem morajo državne blagajne sprejemati kovani drobiž po 0.5, 0.10 in 0.25 Din v neomejenih količinah.

= **Prvi velesejem medu v Osijeku.** V proslavo 50-letnice Hrvatsko-slavonskega čebelarskega društva v Osijeku bo Savez jugoslovenskih čebelarskih društev priredil prvi državni velesejem medu v Osijeku, ki se bo vršil v novem paviljonu osiješkega velosejma od 23. avgusta do 8. septembra.

= **Prisilna poravnava** je bila sklenjena med konkurzno dolžnico tvrdko F. in A. Leben, valjčni mlin in žaga v Škofji Loki, in njenimi upniki. Zato je odpravljen konkurz o imovini tvrdke kakor tudi o imovini njihovih družabnikov.

= **Uspeh emisije avstrijskega posojila.** Kakor je razvidno iz došlih poročil od posameznih emisijskih konzorcijev, je bilo 7% avstrijsko posojilo v višini 12.5 milijona funtov večinoma prevpisano, le na londonskem trgu je bil zabeležen neuspeh, čeprav je bilo vpisovanje predčasno zaključeno. 60% angleške tranše so morale emisijske banke same prevzeti, vendar je pričakovati, da bodo ostalih 40% lahko še plasirale. Po končani emisiji se je posojilo trgovalo na londonski borzi z disažijem od 3 točk, ki pa se je zadnje dni zmanjšal.

= **Čekovna plačila v Češkoslovaško.** V informacijo tvrdkam, ki so v trgovskih stikih s ČSR, se sporoča, da so v tujini izplačljivi čeki glasom češkoslovaških predpisov podvrženi pristojbini 0.10 Kč za komad brez ozira na višino zneska samo te daj, ako ima listina bistveno opremo čeka po češkoslovaškem čekovnem zakonu, to je ako je izrecno označena kot ček, ako vsebuje v tekstu besedo ček in poziva osebo, na katero je izdana, da izvrši plačilo izdajateljeve terjatve. Nadalje mora listina obsegati podpis izdajatelja ter datum in ime osebe, na katero je izdana. Za čeke, ki tem predpisom ne odgovarjajo, je pristojbina mnogo višja in se dviga z višino zneska in z dobo veljavnosti, analogično meničnim pristojbinam.

= **Dobave.** Gradbeni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 29. t. m. ponudbe glede dobave razne železnine: nosilci, pasnice, železo, zakovice, matice, vijaki, verige. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.) Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 24. t. m. ponudbe glede dobave 100 kg barvin in 100 kg kolofonije; do 31. t. m. glede dobave 1 ležaja za lokomotive, 50 komadov borovih drogov, 3 skretnic, 2000 kg vijakov, 3500 m bakrenih vrvi, 200 omotov krovne lepenke, 10 tisoč komadov groverjevih obročev, 50 kg podložnih plošč, 300 komadov kovinskih žag, 200 komadov konjskih podkev itd. Direkcija državne železarne Vareš sprejema do 30. t. m. ponudbe glede dobave 1200 kg železnih odlitkov. — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 4. avgusta ponudbe glede dobave primožev, rezilnic, svedrov, ročic za navojne svedre, koles za obrobljenje, prijemnih src za stružnice, preš za cevi itd., glede dobave hrastovega jamskega lesa ter glede dobave 200 m konopnenih cevi. (predmetni oglasi so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

= **Dobave.** Prometno-komercijalni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 28. t. m. ponudbe glede dobave 30 tub barve za opalograf, raznega črnila, 16 kg vate, 300 listov vpijalnega papirja, 5 kartonov matric, 2 steklenici laka za korekture, 100 kg barve, 60 kg terpentina, 40 kg minija, 20 kg lazure, 10 kg solne kisline itd. do 31. t. m. glede oddaje divanov in klopi v popravilo: gradbeni oddelek pa do 29. t. m. ponudbe glede dobave laka za medenino, 150.000 kg portlandskega cementa in 200 kub. metrov kisika. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih. Direkcija državnih železnic v Subotici sprejema do 29. t. m. ponudbe glede dobave papirja. — Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 30. t. m. ponudbe glede dobave 500 komadov krtač za ribanje, 200 komadov sirkovih metel, 40 komadov čopičev in 50 komadov krtač. — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 31. t. m. ponudbe glede dobave 2500 kg strojnega olja, 1000 kg tračnih žebljev, 200 kg železa, čopičev, 60 kg solne kisline in 150 škatelj mazila za parkete. — Delavnica državnih železnic v Mariboru sprejema do 31. t. m. ponudbe glede dobave 20.000 kg martinovega jekla. — Direkcija državnega rudnika Senjski rudnik sprejema do 2. avgusta ponudbe glede dobave 3500 m jeklenih vrvi. — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 4. avgusta ponudbe glede dobave 300 m ploščatega bakra. — (Predmetni oglasi so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

BORZE

21. julija.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet prilično velik, zlasti v devizah Praga in Dunaj. Tečaji deviz so se po oslabitvi zadnjega tedna v splošnem nekoliko okrepili; tako se je dvignila deviza London od 274.25 na 274.35, deviza Trst od 295.27 na 295.37, deviza Dunaj od 7.9628 na 7.9672.

Na zagrebškem efektnem tržišču so se danes državni papirji **ponovno in znatno okrepili.** Vojna škoda se je trgovala po 438.25 — 439, za avgust po 439.5 in za december po 440 — 441. Blairova posojila so se dvignila za 1 do 1½ točke; 8% se je trgovalo po 97.5 in 98, 7% pa po 88. Med zasebnimi vrednotami so bili zaključki le v Union banki po 191, v Jugo banki po 76.5 do 76.75, v Zemaljski po 135, v Isisu po 33 in v Trboveljski po 405 — 410.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 22.70. Berlin 13.4525. — 13.4825 (13.4675). — Bruselj 7.8822. — Budimpešta 987.27 — 990.27 (988.77). — Curih 1094.4 — 1097.4 (1095.9). — Dunaj 795.22 — 798.22 (796.72). — London 274.35. — Newyork 56.28. — Pariz 220.95 — 222.95 221.95). — Praga 166.84 — 177.64 (167.24). — Trst 295.37.

Zagreb. Amsterdam 22.67 — 22.73, Dunaj 795.22—798.22, Berlin 13.4525—13.4825, Bruselj 788.22, Budimpešta 987.27—990.27, Milan 294.284 — 296.284, London 273.95 do 274.75, Newyork ček 56.18 — 56.38, Pariz 220.95 — 222.95, Praga 166.84 — 167.64, Varšava 6.28 — 6.32, Curih 1094.4—1097.4.

Curih. Zagreb 9.125, Pariz 20.25, London 25.03125, Newyork 514.50, Bruselj 71.95, Milan 26.95, Madrid 59.30, Amsterdam 207.10, Berlin 122.875, Dunaj 72.71, Sofija 3.73, Praga 15.255, Varšava 57.75, Budimpešta 90.225, Bukarešta 3.06.

Dunaj. Beograd 12.53375 — 12.57375, London 34.38625 — 34.48625, Milan 37.0175 do 31.1175, Newyork 706.45 — 708.95, Curih 137.28 — 137.78; dinarji 12.48—12.54.

Efekti.

Ljubljana. 8% Blair 97 blago, 7% Blair 87.50, Celjska 160 den., Ljubljanska kreditna 122 den., Praštediona 905 den., Kreditni zavod 170 den., Vevče 126 den., Ruše 280 do 300, Stavbna 40 den., Trboveljska 412 blago.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda aranžma 439 — 440, kasa 440 bl., za avgust 439 — 440, za december 440 — 442, 8% Blair 98 — 98.5, 7% Blair 88 — 88.25, 7% Drž. hip. banka 86 — 86.5, 6% begluške 76 den.; bančne vrednote: Praštediona 905 — 910, Union 191 — 192, Jugo 76.75 do 77.5, Srpska 185, Zemaljska 134 — 135, Ljubljanska kreditna 122 den., Poljo 57 do 57.5; industrijske vrednote: Narodna šumska 25 den., Našička 1300 blago, Gutmann 65 blago, Slaveks 60 — 65, Slavonija 200 do 210, Danica 218 — 250, Šećerana 331 do 338, Brod vagon 122.5 — 132.5, Vevče 125 den., Isis 33 — 35, Dubrovačka 360—408, Oceanija 217.5 den., Trbovlje 405 — 412.5.

Beograd. Vojna škoda 444—451.5 zaklj., za avgust 453 zaklj., za december 462.5 zaklj., investicijsko 91 zaklj., agrarne 55.75 zaklj., 8% Blair 99.5 — 100 zaklj., 7% Blair 90 zaklj., 7% Drž. hip. banka 89.25—89.5.

Blagovna tržišča

HMELJ

+ **Žatški hmeljski trg.** Pri mirni tendenci je bil pretekli teden promet le majhen, pri čemer se je cena gibala med 650 in 700 Kč za 50 kg (21.7—23.4 Din za kg). Ponovne padavine so nasadom prinesle dovolj vlage. Stanje rastline je v splošnem zadovoljivo. Nasadi so v polnem cvetju, pri zgodnjem hmelju pa so se že pričele razvijati kobule.

JAJCA

+ **S tržišča jajc.** Proti splošnemu povpraševanju je zadnje dni na tržišču jajc nastopila zopet nekoliko čvrstejša tendenca, ki je menda posledica zopetnega popuščanja produkcije zaradi zadnjih razmeroma hladnih dni. Pri nas so se cene nekoliko okrepile, vendar je situacija prav nejasna. Na berlinskem tržišču so v soboto notirala jugoslovenska jajca (fco meja, neocarinjena) še vedno 7—7½ pfeniga, kakor koncem zadnjega tedna.

LES

+ **Ljubljanska borza** (21. t. m.) Tendenca za les nespremenjeno mlačna. Zaključenih je bilo 5 vagonov hrastovih drv. — Eksekutivno je bilo prodano 2 vagona hrastovih desk (27 mm, primernih za rezanje frizov) fco vagon Postojna po 30 Din za 100 kg. Povpraševanje je za hrastove špecijalne pragove za skretnice (v določenih dimenzijah), za bukova rezana drva (25 in 33 cm, zdrava in suha), za bukovo oglje v prahu (tudi braška) in za oglje »cannelloc. Nudijo se trami (55 kub. m 5/6, 6/7, 6/8, 7/8; 4,5, 6, 7 in 8 m dolž.).

ŽITO

+ **Chicago** (21. t. m.) Pri mlačnejši tendenci je danes pšenica popustila za julij od 90 in ena osminka na 87¾ in koruza od 83 na 81.

+ **Ljubljanska borza** (21. t. m.) Tendenca za žito čvrsta. Zaključeni so bili 4 vagoni pšenice in 2 vagona koruze. Cene so se v splošnem dvignile. Ponujali so (fco slov. postaja, plač. 30 dni): **pšenico:** baško, 80/81 kg po232.5 — 235, 79/80 kg po 227.5 do 230; 78/79 kg po 222.5 — 225; **koruzo:** baško po 167.5—170; **ječmen:** baški, ozimni, 66/67 kg po 155 — 157.5; **ovs:** baranjski novi po 200 — 205; **rž:** baško, novo, 72 kg po 165 — 167.5; **moko:** baško, iz stare pšenice po 405 — 410.

+ **Novosadska blagovna borza** (21. t. m.) Tendenca trdna. Promet: 89 vagonov pšenice, 2 vagona ovsa, 46 vagonov koruze, 14 vagonov moke in 6 vagonov otrobov. **Pšenica:** baška, 78/80 kg 177.5 — 182.5; gornjebaška, 78/80 kg 180 — 185; baška, Tisa, šlep, 78/80 kg 182.5 — 187.5; sremska, 78 kg 170 — 175. **Ovs:** baški in sremski 150 — 155. **Ječmen:** baški in sremski, 63/64 kg 100 — 105. **Koruza:** baška in sremska 115 — 117.5; ladja Dunav 120 do 122.5; za avgust 120 — 122.5; banaška 110 do 112.5. **Moka:** baška »0g« in »0gg« 305 do 215; »2« 275 — 285; »5« 230 — 240; »6« 170 — 175; »7« 110 — 115; »8« 95 do 100. **Otrobi:** baški, sremski in banaški 80 do 82.5.

Radio

IZVLEČEK IZ PROGRAMOV

Torek, 22. julija.

LJUBLJANA 12.30: Reproducirana glasba. — 13: Napoved časa, borza, reproducirana glasba. — 13.30: Poročila iz dnevnikov. — 18.30: Koncert radio - orkestra. — 19.30: Bučar: Razvoj Sokolstva pri Lužiških Srbih. — 20: Prenos koncerta iz Zagreba. — 22: Napoved časa in poročila.

Sreda, 23. julija.

LJUBLJANA: Opoldanski program odpade. — 18.30: Koncert radio - orkestra. — 19.30: Portreti iz svetovne literature. — 20: Prenos iz Prage. — 22: Napoved časa in poročila.

BEOGRAD 12.45: Koncert radio - kvarteta. — 19.30: Večerni koncert — 20.30: Večer jugoslovenskih pesmi. — 21: Koncert radio - orkestra. — 22: Poročila. — 22.15: Godba za ples. — ZAGREB 12.30: Opoldanski koncert. — 20.35: Koncertni večer. — 22: Lahka godba orkestra. — PRAGA 17: Koncert iz Brna. — 19.35: Ruske pesmi. — 19.50: Violinski koncert. — 20.20: Dramski večer in koncert iz Brna. — BRNO 17: Popoldanski koncert. — 20.20: Na otoku Tahiti. — 12.50: Serenade. — 21.30: Slovaške pesmi in humor. — VARŠAVA 18: Lahka godba orkestra. — 20.15: Koncert solistov. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 15.45: Koncert orkestra. — 20.05: Recitacije. — 21.05: Orkestralen koncert. — BERLIN 19: Pesmi. — 20: Koncert operne glasbe. — Godba za ples. — 0.30: Nočni koncert. — FRANKFURT 19.30: Koncert orkestra in solistov. — 20.30: Povesti. — 21.15: Skladbe ob zgodovinskih dogodkih. — LANGENBERG 17.45: Koncert operne glasbe. — 20: Slavnosten koncert. — Lahka glasba. — STUTTGART 19.30: Prenos vsega programa iz Frankfurta. — BUDIMPEŠTA 9.15: Dopoldanski koncert. — 17.30: Koncert solistov. — 19: Ciganska godba. — 20.35: Orkestralen koncert — 22: »Tristan in Isolda« na gramofonskih ploščah. — RIM 17.30: Popoldanski koncert. — 21.02: Simfoničen koncert.

TONE POLJŠAK
Ljubljana. Aleksandr. c. 5.
Projektiranje in izvršitev električnih naprav in instalacij. Popravila električnih strojev in aparatov.

Primorske novice

V Zgoniku na Krasu so nedavno ustanovili fašij, kateremu je bil izročen prapor. Bila je velika slavnost, polno slavolokov, napisov, proslavljajočih Duceja in režim, trobojnice, godba, udeležba z raznih strani. Zgoniški župan, znani Mohorčič iz Sežane, je govoril pri slavnosti.

Sedaj ob zaključku šolskega leta pišejo novine mnogo o uspehih italijanskih ljudskih šol med »drugorodci«. Po njihovih izvajanjih napreduje asimilacija v Julijski krajini rapidno. Nedavno pa smo čitali nastopno izjavo fašističnih hijerarhov: »Naše severovzhodne meje so ogrožene. Tam prebiva ljudstvo, sovražno razpoloženo proti nam, prežeto s tujo kulturo in odporno asimilaciji. To ljudstvo treba onemogočiti. Na njegovo mesto bomo kolonizirali našega kmeta in tako si bomo za vedno zasigurali mejo.«

Po novi uredbi bodo smeli biti člani na novo ustanovljenih posojilnic samo poljedelci in obrtniki, kateri so tudi člani kmetijskih in obrtniških sindikatov. Delež mora znašati najmanj sto lir. Posojilnice bodo posredovale med posestniki in denarnimi zavodi, ki se pečajo z agrarnim kreditom. Tostvarni zakon bo v kratkem objavljen.

»Corriere Istriano« je napisal nedavno, da treba reči žalostno istino, da je danes istrsko selo najbednejše v celi Italiji. Vode ni. Šume so razredčili že svoj čas Benečani. Sedaj se rušijo poslednji stoletni hrasti za železniške pragove v južni Italiji. Glavni produkt istrskega kmetijstva je vino. Včasih je bilo za vinogradnika dobro, ko je šlo istrsko vino v Trst, v Ljubljano in na Dunaj. Nekdanja tržišča so izgubljena, v Trstu in v Puli pijejo vino iz južnih provinc. Zato ni čudo, ako rasteta sedaj po marsikaterem bivšem vinogradu krompir in žito.

V Furlaniji lovijo kobilice v vreče. V občini Lestica so uničili že dva milijona in pol kobilic, ki so tehtale 55 kvintalov. Kobilic pa mrgoli še vedno povsodi. Ponekod so poškodovale turščico že znatno. Kmetje nadaljujejo boj proti kobilicam in dobivajo za vsak kilogram 50 stotink. Po raznih drugih občinah so jih nalovili že po 30 do 40 kvintalov. Poskusi uničevanja kobilic s strupom se niso obnesli.

Sodni svetnik Anton Marinaz v Trstu je imenovan za predsednika tribunala v Aosti. Na primorskih sodnijah je sedaj domačih sodnikov le še prav malo število.

V Trstu je polno praznih večjih stanovanj. Ko je odpadla zakonska zaščita najemnikov, so navili hišni lastniki najemnine tako visoko, da so se takoj izpraznila večja stanovanja, manjša pa so se natrpala. Sedaj znižujejo hišni gospodarji najemnino in tako se dobijo stanovanja s 5 sobami že za 6000 lir, dočim so stala še pred kratkim 9000 lir. Majhna stanovanja so se razmeroma podražila. Stanovanje s tremi sobami stane povprečno 4500 lir.

V Gorici gradijo novo veliko poštno poslopje. Stalo bo na prejšnjem sadnem trgu. Palača bo imela 32 m visok stolp z uro. Gradba bo gotova do zime.

Za osmo tekmovanje v žitni bitki je razpisanih letos za dva milijona 300 tisoč lir nagrad. Na tržaško, reško in goriško pokrajino odpade 15.000 lir, za vsako 5000, za istrsko pa 9000 lir. Tekmovalec mora imeti najmanj en hektar posejan s pšenico.

Poljedelci morajo odslej sprejemati v delo samo brezposelne kmečke delavce, ki so vpisani pri novo ustanovljenih posredovalnih uradih za kmečko delo. Vsak delavec mora pri sprejemu dela predložiti gospodarju izkaznico posredovalnega urada. Kdor bi sprejel nevpisanega delavca, zapade globi do 3000 lir.

Predsednikov roman

Newyorški listi poročajo o smrti finančnika Ferdinanda Pakka, znanega bogataša in nekdanjega vplivnega politika. Pred 20. leti je povabil na počitnice v svojo vilo na Bermudskih otokih somišljenika, takratnega guvernerja v državi Newyersey in poznejšega predsednika Združenih držav Woodrowa Wilsona. Pakkova soproga se je pričela zanimati za gosta in kmalu sta si postala prijatelja. Pozneje je Wilson dnevno pisal gospe iz Newyerseöa kamor se je moral vrniti po počitnicah. Mož, ki se je čudil temu živahnemu dopisovanju, je nekoč slučajno prečital eno izmed pisem. Prepričal se je, da ga je žena varala. A Wilsona so med tem izvolili za državnega predsednika in kmalu je moral nastopiti svojo visoko službo. Če bi prišla njegova ljubezen na dan, bi bila s tem uničena vsa njegova bodočnost. Čednostna Amerika nikoli ne bi odpustila svojemu izvoljencu takšnega pohujšanja. Zato se je Pakk s soprogo pobotal: ločila sta se in je vzel varani mož krivico nase. »Storil sem, kar mi je narekovala ljubezen do domovine,« piše v oporoki, »obvaroval sem osebno čast našega državnega glavarja, čeprav ni bila žrtev lahka.« Takoj po obravnavi je zapustil Pakk demokratsko stranko in pristopil k republikanski; ni mogel z Wilsonom voditi skupne politike. Ločena gospa si je zopet nadela svoje dekliško ime Horeblatt. Nekoliko let pozneje je menda razočarala predsednika, ker je poveril polkovniku Houseu nalogo, naj od gospe dobi nazaj njegova zaljubljena pisma. Mistress Horeblatt je prejela za ta pisma izdatno odškodnino. Wilsonov zet (mož njegove hčerke iz prvega zakona), državni blagajnik Mac Adoow, ji je pozneje oskrbel skromno službo v svojem uradu s 25 dolarji tedenske plače. Kljub tem skromnim dohodkom je sprejela mistress Horeblatt v Washingtonu vedno veliko obiskov, imela drago stanovanje in je morala imeti vsekakor še druge denarne vire. Tako se je končal predsednikov roman. Moška udeleženca nista imela toliko sreče kakor ženska. Mr. Pakk je umrl kot razočaran mož daleč od politike in nekdanjega najbližjega prijatelja. Wilsonu samemu je naklonila usoda še večje razočaranje. Ko se je v drugič poročil in se odpeljal v Versailles, je bil na višku sreče. A njegovih 14 točk je naletelo na ogorčeno nasprotstvo in usodna predsednikova bolezen je spremenila njegovo ženitovanjsko potovanje v mučno umiranje. V Ameriko se je povrnil kot prava razvalina.

Udobni milijarder

Rockefeller mlajši se je lotil železnice, ki ni posebno dolga (meri samo 12 km), a bo vendar najdražja na svetu. Sedanja železnica je bila milijarderju na poti, ker leži preblizu njegovega letovišča. Rockefeller je sklenil preložiti progo, da bi se rešil dima in ropota. V to svrho je moral odkupiti in podreti celo vas. Vse hiše so romale na drug kraj. Železniška družba je prejela posebno odškodnino. Vsi izdatki so znašali nad 300 milijonov dinarjev, a zato bo zdaj vladal v Rockefellerjevem parku sveti mir.

Zobni atelje
Franjo Radovan
nasproti velesejma je za čas šolskih počitnic odprt samo
ob torkih, sredah, četrtkih in petkih.
— — Telefon št. 21—12. — —

Iz življenja in sveta

Po finskem vzgledu

so se začeli gibati tudi lotiški in estonski kmetje, ki so napovedali svoj pohod na prestolnici obeh držav, Reval in Rigo. Slika nam kaže Rigo, glavno mesto Lotiške. — Kmetsko fašistično gibanje v obeh državah ni naperjeno toliko proti komunizmu, kakor proti parlamentarnemu redu in demokraciji sploh.

Lepa Židinja

Arnold Hohlriegel, znani nemški publicist, ki potuje zdaj po Maroku, pripoveduje v »Berl. Tagblattu« o svojem obisku na židovskem pokopališču v Fezu. Tam spi večno spanje mučenica Sol Gahuel. Njeno ime je maroškim Židom prav tako sveto kakor ime matere Rahele. Sol Gahuel, hči bogatih staršev, potomcev po inkviziciji preganjanih španskih Židov, se je rodila pred sto leti v Tangerju. Več potovalcev opisuje izredno lepoto maroških Židinj, a Sol je slovela kot lepotica celo v domovini. Med Arabci in Židi vlada stalno sovraštvo. Sicer pustijo muslimani Židom njih vero, a stara postava določa, da postane musliman sleherni človek, ki izgovori svete besede: La ilahi il alah, Mahomet rassul Allah. (Ni Boga razen Boga in Mohamed je njegov prerok). Slučajno se je zgodilo, da je bila Sol Gahuel v družbi muslimanskih žensk. Ko je napočila ura za večerno molitev, so ji rekle muslimanke: »Škoda, da moraš domov. Ne znaš z nami moliti!« — »O, saj bi znala,« je odgovorila razigrana Židinja in je izrekla svete besede. Storila je to zgolj v šali, a s tem je takoj postala muslimanka. Ko so ji to rekli, je trdila, da to ni res. Poklicali so jo pred kadija in mu je pogumno odgovorila, da hoče umreti kot Židinja v veri svojih očetov. Sodnik jo je opozoril, da se kaznuje verski odpadnik s smrtjo. Sol Gahuel je vztrajala. Odvedli so jo na morišče in vse ljudstvo se je jokalo. Še rabelj je pretakal solze, ko je zagledal lepo obsojenko. Sultan Mulej Abderaman je nesrečnici ponudil zlato in oblast ter jo je svečano obljubil vzeti za prvo ženo, če bi hotela ostati muslimanka. Lepotica je odkimala. Sultan jo je molče objel in rabelj jo je nato obglavil. Ta pravljica iz 1001 noči še vedno ovija zapuščeni grob lepe Židinje. Muslimanski pregovor se glasi: »Ne pusti ne podgane ne Žida na hišni prag,« in Židje zopet pravijo: »Ne zaupaj Mavru, četudi 40 let leži v grobu.« A oba naroda enako častita spomin lepe obglavljenke.

Žrtev znanosti

Mehiške oblasti so prejele iz Amozake v deželi Pueblo vesti o tragični smrti norveškega raziskovalca dr. Kuelmana. Preživel je v indijskem ujetništvu nepopisne muke in so ga končno usmrtili v indijanskem svetišču. Žreci so natvezili domačinom pravljico, da je prišel po nalogu mehiške vlade rezat indijskim otrokom glave. Trdili so, da bo glave skuhal in na ta način pripravil kurivo, ki ga potrebujejo mehiški letalci za polet preko Južne Amerike.

Novost na letošnjem krožnem poletu po Evropi

bo predstavljalo angleško letalo »Moth« (molj), ki mu krila lahko zložijo čisto k trupu. Ta način gradbe je zelo ekonomičen, saj rabi letalo v hangarju manj prostora.

Pilot brez letalske šole

Francoski vojak Cornelis Bouillie bi se moral pred mesecem dni zagovarjati pred vojnim sodiščem, ker je ukradel in prodal motorno kolo. To ga je malo veselilo, pa je rajši sklenil pobegniti v Švico. V to svrho je na vse zgodaj s ponarejenim ključem odprl hangar vojnega letališča v departementu Niévre in srečno privlekel iz njega majhen enokrovnik. Begunec ni nikoli prej letel, a vendar se mu je posrečilo sprožiti motor in odjadrati. Letel je tri ure, na kar je moral pristati, ker ni imel več bencina. Srečno je končal pot, a ni prišel do Švice. Še pred mejo so ga ujeli in zaprli. Oblasti so že iskale ukradeno letalo. Zdaj je moral odgovarjati izredni letalec za obe tatvini. Prvo je utemeljil s tem, da je moral pomagati oboleli materi, ki živi v veliki bedi. »Kako pa ste mogli leteti?« ga je vprašal sodnik. »Motor je povsod isti in jaz se razumem na avtomobile. Voditi letalo pa sem se naučil kar sproti, čim sem se dvignil v zrak«. Sodnik je letalcu čestital k izredni sreči in ga pogojno obsodil na tri leta zapora.

K nemirom v Egiptu

Egiptska policija se vozi težko oborožena skozi ulice v Aleksandriji, nad katero so zaradi nemirov proglasili obsedno stanje.

Letalec v Kordiljerih

Minule dni je odpotoval iz Santjaga (Cile) v Buenos Aires odlični francoski letalec Guillomet. Leta 1927. je rešil iz arabskega ujetništva ponesrečenega letalca, svojega tovariša, dasi so preluknjale arabske krogle njegovo letalo kakor rešeto. Takrat so ga odlikovali za junaštvo s križcem Častne legije. V Buenos Airesu so zaman pričakovali letalca. Naposled je odrinilo več vojnih letalcev na poizvedovanje. Našli so ga nepoškodovanega sredi Kordiljerskega gorovja blizu vrha Los Patatois. Njegovo letalo se je razbilo, rešil se je le s pomočjo padala. Da ni dospela pomoč, bi žalostno poginil od mraza in lakote. Pot preko Kordiljerov je zelo nevarna. Letalec potuje v višini 7000 m preko večnega snega in oblakov. V tej višini vlada stalen mraz do 50 stopinj pod ničlo. Letalcu je zmrznil bencin, kar je povzročilo eksplozijo motorja.

Vohuni umorili vohunko

V gozdu Zelionka blizu Varšave so našli izletniki na deblo privezano truplo zadavljene mlade in elegantne žene. Umorjenka je imela na sebi ves nakit, uhane in prstane. Policija torej ni mogla misliti na razbojniški napad in sploh ni vedela, kaj bi si mislila. Vso zadevo je nepričakovano pojasnilo vojno ministrstvo. Umorjena mladenka, katere ime so radi sorodnikov zamolčali, je izvirala iz odličnih poljskih krogov ter je iz samega domoljubnega navdušenja vstopila med vojne vohunke. Radi znanja tujih jezikov in svojega brezhibnega nastopa je kmalu zavzela vodilni položaj. Pred meseci so ji vojne oblasti poverile zasledovanje zelo nevarnega tujega agenta, ki je prišel na Poljsko po nalogu neimenovane države. Kakor vedno, se je morala dama ž njim seznaniti in kmalu sta si postala prijatelja. A vohun, ki je imel veliko pomagačev, je moral izpregledati nastavljeno past. Povabil je damo na izlet, jo v gozdu umoril in pobegnil. Tako se nadaljuje tudi v mirnem času stalen skrit boj v pričakovanju bodoče vojne.

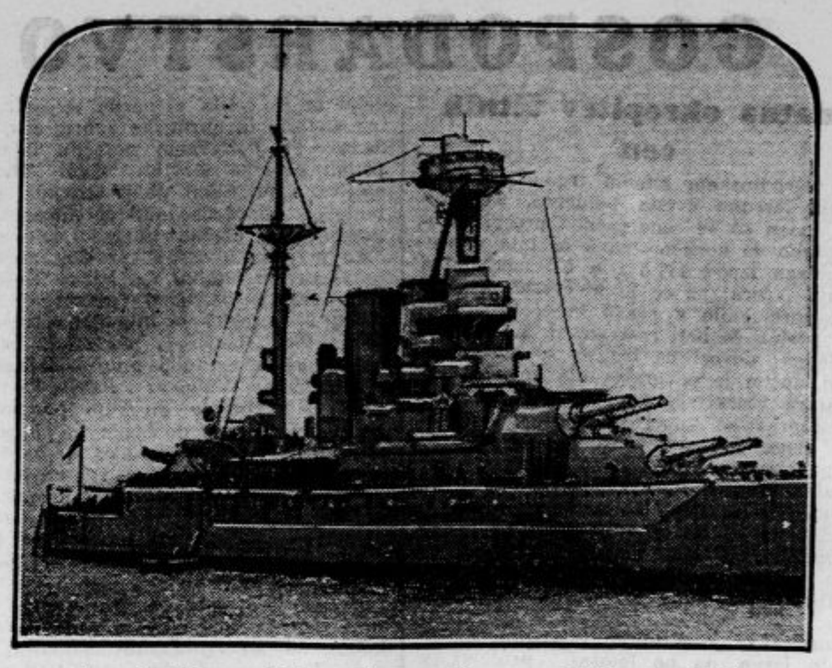

Angleška oklopnica „Queen Elizabeth“

admiralska ladja britskega sredozemskega brodovja, se je podala z oklopnico »Ramillies« proti Aleksandriji, kjer bo »ščitila« britske interese v sedanjem revolucijskem ozračju v Egiptu.

Kralj emigrant

Med tem, ko je Rumunska navdušeno pozdravila kralja Karola, vlada pravi obup v francoski vasi Bellemesu, kjer je bival kralj v prognanstvu. Nenadni Karolov odhod je kmetom vzel ves zaslužek. Lastnik edine trgovine je pripovedoval pariškim novinarjem: »Rumunski prevrat mi je vzel najboljšega odjemalca. Dobavljal sem vsa živila za kraljev grad. Vsak mesec sem imel do 6000 frankov prometa in ji vrgla ta kupčija lep dobiček.« Tudi trafikantinja je žalostna: »Nalašč sem naročila za princa iz Pariza drage specialne cigarete, ker kadi samo turški tobak. Ostala mi je zdaj velika zaloga pa ne vem, kam bi ž njim. Na vasi nimamo nobenega kadilca, ki bi hotel plačati po 15 frankov za škatlico cigaret. Tu kadijo samo najcenejše smotke in cigarete.« Karol se je bil seznanil z vsemi kmeti in užival med njimi veliko priljubljenost; večkrat jih je tudi pogostil. Vaščani žalostno gledajo sedaj osameli grad in napis na njem: »Tujcem vstop strogo prepovedan.«

Senorita Mercedes y Perdono

je bila izvoljena za kraljico lepotic na otoku Kubi in pravijo, da ima največ šans, da postane letošnja »Miss Svet«.

Čudotvorno zdravljenje revmatizma, nespečnosti in strašnega glavobola

Prejeli smo dopis g. Rad. Stojanovića, črkoslikarja in slikarja, Beograd Kneza Mihajlova 46, ki ga obelodanjamo, ker je največjega interesa za vse bolnike, ki trpe na gori omenjenih in ostalih boleznih: »Pred nekoliko dnevi me je napadla zopet neznosna bol: revmatično trganje v kosteh tako, da sem moral zaradi velikih bolečin in otrpnjenosti leči v posteljo. No, k sreči sem po nasvetu svojega dobrega prijatelja vzel malo steklenico Togal tablet, ker vsled silnih bolečin nisem mogel spati in par dni sploh nisem mogel zatisniti oči. Vzel sem priporočene tablete zjutraj, dopoldne in zvečer. Pa glej, divno čudo. Prvi dan sem za nekaj časa dobil spanje, drugi dan so bolečine procentualno ponehale in v petih dneh, vam rečem, sem vstal iz postelje. Sedaj imam dobro spanje in bolečin sploh več ne čutim. Vendar jemljem Togal tudi nadalje. Ne morem pa si kaj, da vam ne bi pri tej priliki izjavil svoje zahvale glede učinkovitosti Togal tablet. Zares, mislil sem, da je samo reklama, da ima Togal priporočila od 6000 zdravnikov, toda izkustvo na sebi samem me tira, da iz vsega srca priporočim bolnikom Togal tablete kot radikalno sredstvo zoper bolečine v kosteh in revmatizem.« Večno hvaležen Radislav Stojanović, črkoslikar, Knez Mihajlova 46, Beograd, 20. maja 1930.

Slično kot g. Stojanović pišejo mnogi tisoči, ki so uporabljali Togal proti revmatizmu, protinu, ishijasu, bolečinam v sklepih in udih, živčnim bolečinam vseh vrst, zobobolu, glavobolu, hripi in boleznim prehlada, kakor tudi proti nespečnosti. Togal tudi odpravlja na priroden način iz telesa predmete, ki povzročajo bolezni in deluje s tem naravnost na korén bolezni. Kako sijajno učinkuje Togal zlasti pri glavobolu, nam potrjuje zopet gdč. Adler iz Ahena »Nikdar nisem upala, da se bom na tako lahek in nagel način iznebila strašnega glavobola, učinek je naravnost čudotvoren.« Togal pomaga takoj. In je zajamčeno neškodljiv za srce, želodec in ostale organe. En poizkus vas bo uveril! Togal tablete se dobivajo v vseh lekarnah. Toda zahtevajte izrecno Togal tablete, da vam ne bodo ponudili kakega drugega slabšega preparata. Samo tako ne boste razočarani. Vaša lekarna vam bo takoj naročila Togal, v slučaju, če ga nima v zalogi.

Darujte za slepce!

Mihajl Zoščenko:

Pajčevina

Pravijo, da je denar močnejši ko vse na vsetu. To je neumnost in glupost. Vse to so si izmislili kapitalisti, da lahko sami sebe varajo. Na svetu je še marsikaj močnejšega ko denar. Z dvema besedama se seveda to ne da povedati. Tu je potrebna cela povest. Evo je!

Kovinarski brusač najvišje kvalifikacije, Ivan Borisovič Levonidov, mi jo je povedal.

»Da, dragi tovariš,« je dejal Levonidov. »Take reči se gode po svetu, da jih boš moral kar v knjigo zapisati.«

»Pri nas v tovarni se je pojavil nenavaden ljubljenec — Jegorka Drapov. To je zagorel človek s svetlimi brki in škodoželjnim pogledom. Njegov nos je kakor slonokoščen gumb.

In kakšno karijero je napravil! V službi napreduje, lahko delo mu dajejo in plačo dobiva kakor oni iz višjega razreda.

Mojster ga ima sila rad. Ko je nekoč šel mimo njega, ga je poščegetal s prsti in se mu nekako spoštljivo nasmehnil.

Delavci so pričeli premišljevati, kako in čemu to? In zaradi kakšnih osebnih vrlin napreduje ta človek? Primešljevali smo, ugibali in smo zato šli k inženerju Firsu.

»Glejte, ljubeznjivi očka,« pravimo, »prosimo vas, poučite našega mojstra. Naj ne povišuje svojega ljubljenca Jegorke Drapova. In s prsti naj ga ne ščegeta, kadar gre mimo.«

Sprva se je inženjer prestrašil — mislil je, bog ve kaj da mu hočemo, potem pa se je potolažil.

»Bodite brez skrbi, sodrugi,« pravi. »Mojstra bom že poučil, Jegorko Drapova bom pa premestil v drug oddelek.«

Minulo je mesec dni. Vreme je bilo lepo in južni vetrovi so pihljali. Povodnji se ni bilo bati. Ljubljenček Jegorka Drapov pa si je med tem delal vedno zapeljivejšo karijero. Ne samo mojster, tudi naš priljubljeni inženjer se mu je zdaj smehljal in mu stiskal roko.

Delavci so osupnili. Tudi jaz sem osupnil.

Kaj ni več pravice na svetu?« smo premišljevali. «Kakšne prednosti ima vendar ta človek, da tako hitro napreduje in ga mojster zmerom ščegeta?«

Mala skupina nas je šla k rdečemu direktorju, k Ivanu Pavloviču.

»Vi, ki ste to in to in temu podobno,« pravimo, »povejte, kako je mogoča taka nesramnost?«

Rdeči direktor se je namrdnil in odgovoril:

»Jaz, ki sem to in to in temu podobno, bom mojstra in inženjerja že vzel v roke, Jegorko Drapova bom pa vrgel na cesto kakor pasji rep. Pojdite na svoj mesta, bratci, in ne zmanjšujte produkcije.«

Mine spet mesec, Jegorka Drapov pa cvete kakor makov cvet ali, recimo, krizantema na vrtu. Milujejo ga in mu od vseh strani stiskajo roko. Direktor mu jo stiska, inženjer mu jo stiska in mojster ga ščegeta, kadar gre mimo njega.

Delavcem je bilo končno dovolj in vsa tolpa je šla k rabkoru* Nastinu. Dejali so mu:

»Rabkor, ti si zlato, dragocena glava. Preklinjali smo te in zmerjali, ker si pisal pritožbe v liste. Zdaj pa oprosti in odpusti ... Spravi stvar z Jegorko Drapovim v red.«

»Dobro,« je dejal Nastin, »to se lahko zgodi. Bomo takoj napravili. Dajte mi samo toliko časa, da pogledam kako in kaj in zakaj ta človek napreduje. Mu bom že priščipnil rep, bodite brez skrbi.«

Mine mesec. Južni vetrovi vejejo in povodnji najbrž ne bo. Ptički letajo po zraku in metulji se urno sučejo po cvetovih, Jegorka Drapov pa cvete ko jasmin in se je celo razbohotil kakor pestra astra. Tudi rabkor Nastin je oni dan šel mimo njega, ga poščegetal in se mu prijazno nasmehnil.

Tedaj so se delavci zbrali in se pričeli posvetovati. Govorili so in govorili, jeziki so se jim rezvezali, do pravega rezultata pa le ni prišlo.

Končno pa sem jaz posegel v pogovor.

»Bratci,« pravim, »jaz sem prvi modrasa odkril, jaz ga tudi zakopljem. Počakajte.«

Drugi dan sem šel v Jegorkov oddelek in se neopažen skril za vrata. In vidim: Mojster se pripravlja na odhod, Jegorka pa se vrti okrog njega in mu oblači površnik.

»Da se ne prehladite, Ivan Savič,« pravi. »Slabo vreme ni nič kaj prijetna reč.«

Mojster ga smeje potreplje po ramenu.

»Rad me imaš, kaj-ne Jegorka, pasji sin!« pravi.

Jegorka Drapov mu spoštljivo odgovarja:

»Vi ste mi kakor rodni oče, Ivan Savič,« pravi. »Pa tudi mojster ste izboren. Vaša zunanjost me zelo spominja na mojo pokojno mater, samo brčic ona ni imela.«

Mojster mu je stisnil roko in odšel.

Ko sem ravno hotel stopiti izza vrat, se je prikazal rabkor Nastin.

»Ah, Jegoruška, dragi prijatelj!« pravi. »Ko bi ti vedel kakšen članek sem včeraj napisal.«

Jegorka Drapov se smeje.

»Ti sploh jako dobro pišeš,« pravi. »Puškin in Gogolj nista nič v primeri s teboj.«

»Hvala,« pravi rabkor, »nikdar ti tega ne pozabim. Ali hočeš moj članek prečitati?«

»Zakaj naj bi ga čital?« pravi Jegorka. »Jaz sem tudi brez tega kar vzhičen.«

Stisnila sta si roke in skupaj odšla. Jaz sem šel za njima.

Tedaj jima pride nasproti rdeči direktor.

»Ah,« pravi, »Jegorka Drapov, pozdravljeni! ... Poglejte no, kakšne mišice imam danes.«

Direktor je zavihal rokav in pokazal Jegorki svoje mišice.

»Precej jih je, precej,« prizna Jegorka.

»No, hvala,« pravi direktor, »hvala ti, Jegorka.«

Potem sta se oba — ravnatelj in rabkor — poslovila od Jegorke in razšli so se.

Dohitel sem Jegorko na ulici, zgrabil lopova za roko in dejal:

»Povejte mi no, prijatelj, kakšne pajčevine spletate?«

Jegorka Drapov pa me prime pod roko in se smeje.

»Pusti to, dragi,« pravi. »To ni važno. Raje povej, kako živiš in kako je kaj s tvojim sinčkom?«

»Hčerko imam, hčerko,« pravim, »ne sina. Lepo dekletce. Skače ...«

»Jaz imam rad hčerke,« pravi Jegorka. »Vselej se rad igram z njimi ...«

Mine mesec. Južni vetrovi vejejo. Povodnji ne bo. Jegorka Drapov pa cvete kakor makov cvet ali, recimo, krizantema na vrtu.

Ko sem včeraj šel mimo njega, sem ga poščegetal.

»Vrag naj ga vzame!« si mislim. »Prijazen človek je, čeprav je lopov.«

Vzljubil sem Jegorko Drapova.

(Iz knjige »Nervnyje ljudi«. — Prevel B. Z.)

* Rabočij korespondent = delavski dopisnik.

CENE MALIM OGLASOM:

Za oglase, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva vsaka beseda 50 par. Če naj pove naslov Oglasni oddelek »Jutra«, je plačati posebno pristojbino 2 Din. Če pa je oglas priobčen pod šifro je plačati pristojbino za šifro 3 Din. Telefonske številke: 2492, 3492

Mali oglasi

Kdor hoče da se mu pošlje po pošti naslov ali kako drugo informacijo tičočo se malih oglasov naj priloži v znamkah sicer ne bo prejel odgovora! **2 Din**

CENE MALIM OGLASOM:

Ženitve in dopisovanja ter oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda 1 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 5 Din. Vse pristojbine je uposlati obenem z naročilom, sicer se oglasi ne priobčujejo. Št. ček. rač. pri Pošt. hranilnici v Ljubljani, 11842.

Službo dobi

Prodajalko
iščem za prodajo mlečnih proizvodov. Prednost imajo v mlekarniški stroki vešče. Predstaviti se je v Šolskem drevoredu 8 — »Točilnica« med 12. in 13. uro. 28579

Dober pekovski pomočnik
nekoliko vajen slaščičarske stroke, dobi stalno službo. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Dober pek«. 28521

Gospodično
iščem k dvema otrokoma, v starosti 5 in 2 leti, za Bačko - Topolo. Zahtevam znanje nemščine in srbohrvaščine. Ozira se samo na take, ki imajo spričevalo vsaj enoletne službe. — Ponudbe na »Penston Vovk«, Bled. 28489

Trg. učenca
ki ima veselje do trgovine z mešanim blagom, močnega in poštenih staršev sprejmem v trgu na Doleniskem. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Vesten učenec 44«. 28339

Trg. učenca
z najmanj 2 meščan. šolami ki ima veselje do trgovine mešan blaga, sprejme Stanko Rizman, trgovec, Sv. Miklavž pri Ormožu. 28310

Notarski kandidat
tudi začetnik dobi službo pri notarijatu na deželi. — Nastop službe 15. avgusta t. l. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Štajerско«. 28213

Šiviljo za pletenine
sprejmem na Dolenjski cesti št. 22. 28669

Priletno žensko
ki je vajena gospodinstva v kmetski gostilni in
deklico
staro od 14 do 16 let, kot pomoč pri gospodinstvu sprejmem takoj. Oglasiti se je na naslov: Julka Povšnar, gostilna Kokra. 28663

Čevljar. vajenca
sprejme Novak Ivan, Tacen 81, Št. Vid nad Ljubljano. 28651

Čevljarskega prikrojevalca
za fina zgornja dela sprejmem takoj v stalno službo. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Kombinacija«. 28670

Veziljo
za fino ročno delo sprejme Belihar & Velepič — Ljubljana VII, Medvedova ulica 38. 28689

Učenca
krepkega in poštenega, z veseljem do trgovine, v starosti 15—16 let, po možnosti s par razredi mešč. ali srednje šole sprejmem takoj v trgovino mešanega blaga na deželi. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Pošten in priden«. 28660

Vajenca
z vso oskrbo sprejme Ivan Molek, sedlar, Vrhnika. 28680

Čevljar. vajenca
z vso oskrbo sprejme takoj Karol Heinigman, čevljar, Toplice pri Novem mestu. 28661

Prodajalko
starejšo iščem za majhno trgovino mešan. blaga na deželi. Nastop s 1. avgustom. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Ž deželo«. 28658

Mizar. vajenca
z vso oskrbo sprejme Sajovic, Ljubljana, Škofja ul. št. 13. 28653

Kuharico
izvežbano, pridno, pošteno in čisto, z dobrimi spričevali, staro do 45 let, išče uradniška menza v Splitu za 1. avgust. — Hrana in stanovanje v menzi. Ponudbe z navedbo plače in spričevali, oziroma opisom dosedanjih služb na naslov Činovnička menza u Splitu — Severova ulica 1. 28666

Knjigovodjo
ali perfektno knjigovodinjo, s prakso, sprejmem. Ponudbe pod šifro »Obvladam« na Aloma Company, Ljubljana, Aleksandrova c. 28676

Mlado dekle
sprejmem kot pomoč gospodinji, katera ne hodi več v šolo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 28711

Učenko
sprejmem za papirnato in galanterijsko trgovino. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 28738

Knjižnica
v večjem mestu Slovenije sprejme mlajšo moško moč za popoldanske ure. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Knjižnica«/715. 28734

Dva vajenca
za vrvarsko obrt, z vso oskrbo sprejme Bobinac — Zagreb, Ilica 199. 28659

Starejše gospode
(upokojence) iščemo za diskretno propagando v vseh večjih mestih. Ponudbe na Interreklam d. d., Zagreb, Marovska 28, pod broj 181/A-8. 28459

Trg. učenca
zdravega in krepkega, s primerno šolsko izobrazbo, poštenih staršev, sprejme takoj v trgovino mešanega blaga Franc Mastnak, Sv. Jurij ob juž. žel. 28655

Pisarniško moč
začetnico sprejmem. Ponudbe pod »Trgovina«/18 na oglasni oddelek »Jutra«. 28718

Slaščičarja
iščem za samo ročno delo, prvovrstno moč. Ponudbe je poslati na oglasni oddelek »Jutra« pod »Slaščičar/22. 28722

Prodajalka
dobi začasno službo v letovišču takoj za 1 mesec. Pogoj poštenost. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 28726

Krojaškega pomoč.
sprejmem za mala dela. Predstaviti se osebno. Nastop takoj. Josip Kos, krojač, Kranj 50. 28728

Žagarja
(Gattermeist.) Slovenca išče za hitro venecijanko, ki je vešč tudi popravljanja. Ponudbe na »Zlatar« šumska industrija, Nova Varoš (Sandžak). 28732

Zaslužek

Zaupnike
v vseh večjih krajih Slovenije iščemo. — Le res ugledne osebnosti naj sporoče svoj naslov na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Zaupnik«. 28544

Kdor želi
dobro in stalno eksistenco, naj prevzame zastopstvo naših, v vsaki hiši neobhodno potrebnih predmetov — naj pošlje takoj svojo ponudbo na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Zanesljiv 3000«. 28548

Plesnega učitelja
iščemo. Pismene ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Ples«. 28573

Provizij. zastopnik
ki potuje z lastnim motorjem v modni branži, prevzame zastopstvo galanterijskega predmeta — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Rajon Dravska banovina«. 28417

Trgovski potniki

Potnike
za povečanje slik ob visoki proviziji sprejme Ivo Škorianc, Zagreb, Gundulićeva 7 28460

Pouk

oblastv. koncesionirana
šoferska šola
Camernik, Ljubljana
Dunajska cesta štev. 30 (Jugoavto) telefon 2236. Pouk in praktične vožnje 251

Francoščino in nemščino
poučujem učence(ke) za ponavljalni izpit. Dopise pod »Strokovna učiteljica« na oglasni oddelek »Jutra« 28187

Službe išče

Invalid
36 let star, oženjen, brez otrok, želi nameščenja v Ljubljani kot sluga, vratar, nočni čuvaj ali temu podobno. Nastopi lahko takoj. Cenjene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« v Ljubljani pod »Invalid«. 27874

Brivski pomočnik
dober delavec, bubi štucer in onduler išče službo. — Oferte na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Dober delavec«. 28679

Dober šofer
zmožen tudi popravil, išče namestitve pri tovornem ali osebnem avtomobilu. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Dober vozač«. 28687

Poročen mizar
išče službo — najraje v tovarni. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Novem mestu pod šifro »Mizar«. 28662

Stroj. ključavničar
mehanik, vešč slov. in italijanskega jezika, želi službo v kaki tovarni ali večjem podjetju. Razpolaga z dobrimi spričevali; star je 19 let. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 28647

Trgov. pomočnik
mlajša moč verziran mešane stroke, želi mesto na deželi ali v mestu. S. Krošelj, Rakovnik 6, Ljubljana. 28727

Prodam

Puhasto perje
kg po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. Potem isto belo gosje kg po 130 Din in čisti pub kg po 250 Din.
L. Brozović, Zagreb, Ilica 82, kemiška čistilnica perja. 242

Razglednice
šolske in pisarniške potrebščine kupite najceneje pri tvrdki Ivan Bahovec, Ljubljana, Stari trg st. 20 165

Železnato vino
lekarnarja dr. G. Piccolija v Ljubljani krepča oslabele, malokrvne, odrasle in otroke. 161

Otroški voziček
prodam. Ljubljana VII, Celovška c. 61. 28694

2 krog. ležaja
S. K. P. 60 kompl. naprodaj. Ponudbe pod »Ležaji«/23 na oglasni oddelek »Jutra«. 28723

Motorna vozila

Motorno kolo
Harley Davidson poceni naprodaj v garaži Žužek, Kolodvorska ulica. 28514

Avto Opel
4-sedežen, sport, pripraven za potnika, zelo ugodno naprodaj. Pozive se v garaži »Lojze«, Miklošičeva cesta. 28372

Avtotaksi
Ford limuzina v najboljšem stanju z koncesijo ugodno prodam. Camernik, Dunajska c. 36. 28695

Motorno kolo
B. S. A., 4.93 HP, s prikolico, dobro ohranjeno proda R. Stransky — Tržič 28645

Indian
Police - Scout 750 cm³ s prikolico ali posamezno, v najboljšem stanju, ugodno proda Šugman, Sv. Marjeta pri Moškanjcih. 28321

Kolesa

Moško kolo
dobro ohranjeno poceni proda Gerhart Vilhelm, vrtnarija, Ambrožev trg 3, Ljubljana. 28649

Kolo »Paris«
najnovejše po zelo nizki ceni proda Novak, Fiorijanska ulica 29. 28682

Damsko kolo
dobro ohranjeno poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 28717

Damsko kolo
zelo dobro ohranjeno kupim. Ponudbe z navedbo cene poslati na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Damsko kolo«. 28724

Kupim

Čreslo
smrekove skorje, zdravo, suho, kupujem vagonske množine za večjo usnjarsko tovarno proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe z navedbo cene per 100 kg franko vagon nakladalna postaja na: Ivan Kozoglav, Ljubljana, Moste, Zaloška cesta 1. 28708

Otroški voziček
majhen in dobro ohranjen kupim. Ponudbe s ceno na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Otroški voziček«/05. 28705

Kapital

20.000 Din
vložim v podjetje, ki mi da primerno službo. Ponudbe pod »Poznoje več« na oglasni oddel. »Jutra«. 28712

Posestva

Nasvete za nove gradbe
načrte, proračune, nadzorstva izvršuje po zmerni ceni gradbena in arhitektonična inženjerska pisarna Tehnični biro
»Tehna«, Ljubljana,
Mestni trg štev. 25-I. 159

Dve parceli
v Zeleni jami po 14.000 Din prodam. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 28536

Lepo parcelo
prodam pri »Tičku na gričku«. Poizve se istotam. 28496

Pozor Amerikanci in Dalmatinci!
Prodam lepo posestvo z dobro idočo gostilno in velikim vrtom v Ljubljani. Poizve se v oglasnem oddelku »Jutra«. 28495

Posestvo z gostilno
in trgovino, ki je zelo na prometnem kraju, prodam iz proste roke delavnemu trgovcu (kmetija postranско delo). Dober uspeh zajamčen. Informacije daje vsak dan lastnik Andrej Lužar, trg., Podzemelj 10, p. Gradac v Belikrajini. 28457

Trinadstropno hišo
v sredini mesta pod ugodnimi pogoji prodam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 28672

Posestvo
ugodno na prodaj. Kamnik, Novi trg št. 19. 28706

Hišo z vrtom
ali malo posestvo z gostilno na prometnem kraju ob železnici - kupim. Ponudbe naj se pošljejo na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Trgovec«/707. 28707

Vrednoti

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah
Černe — juvelir
Ljubljana, Wolfova ul. 3. 38

Pohištvo

Neveste, pozor!
skoraj nova jedilnica zelo poceni naprodaj v Kapitljevi ulici 3, dvorišče, levo 28615

Hrastove spalnice
po nizki ceni proda Egidi Šitar, mizar, Trata, pošta Št. Vid nad Ljubljano. 28667

Posteljo in omarico
kompletno prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 28714

Jedilnica
naprodaj radi preselitve iz črešnjevega lesa. Naslov v oglasnem odd. »Jutra«. 28693

Lokali

Velik lokal
lep in svetel, na najbolj prometnem kraju v Kranju, z lepim stanovanjem oddam s 1. septembrom t. l. interesentu, ki zamore enoletno najemnino plačati naprej. — Vse oopolnoma novo preurejeno, pripravno za boljšo obrt, oziroma večjo trgovino, za primerno dobo. Cenj. ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Velik promet 22«. 28622

Vogalni lokal
trgovsko - pisarniški oddam na Miklošičevi cesti. Pojasnila daje pisarna advokata dr. Prlana, Miklošičeva cesta 4. 28018

Gostilno z mesarijo
radi družinskih razmer zelo ugodno proda Alojz Erjavec, Radeče 6 pri Zid. mostu. 28657

Skladišče
suho, svetlo, za takoj, v sredini mesta rabi Molk, knjigovez, Cankarjevo nab. 28719

V najem

Ključavničar.-klepar delavnico
z inventarjem oddam v najem. Interesenti naj se pismeno obrnejo na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Upeljana«. 28186

Mesnico
na zelo prometnem kraju v Ptuju oddam v najem s 1. avgustom. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 28735

Pekarno
dam v najem na prometnem kraju v Košakih (Lajteršperk) pri Mariboru, p. Pesnica, Martin Lubej. 28737

Stanovanja

Stanovanje
dvosobno, novo, v podpritličju oddam mirni stranki v bližini Vrtače. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 28630

Stanovanje
2 sob in kuhinje dobi tisti, kdor mi posodi za 6 mesecev 40.000 Din. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Okolica sv. Petra 03«. 28603

Stanovanje
sobe, kabineta in kuhinje, z elektr. razsvetljavo, išče starejša gospa. Dopise na oglas. oddelek »Jutra« pod »Za stalno 98«. 28598

Stanovanje
trisobno, solnčno, za avgust ali september išče višji drž. uradnik. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Odrasli družinski člani«. 28262

Moderno stanovanje
3 sob. v eni najlepših točk, v bližini Tivolija takoj oddam. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 28098

Stanovanje
sobe in kuhinje oddam za 1. avgust v Stožicah štev. 85, blizu Ramovča. 28677

Stanovanje
2 večjih sob in pritiklin išče mirna stranka za september ali oktober. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Točen plačnik brez otrok«. 28668

Stanovanje
2 velikih sob, z balkonom, kopalnico, kuhinjo, predsobo in pritiklinami oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 28654

Stanovanje
2—3 sob in pritiklin iščem za družino 3 oseb. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Vpokojenec«. 28688

Trisobno stanovanje
z vsem komfortom išče tričlanska družina za oktober ali november. Pismene ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Snažna stranka«. 28484

Stanovanje
2 sob, kopalnice in kuhinje iščem v bližini Krekovega trga. Ponudbe pod »Trg« na oglasni oddelek »Jutra« 28675

Stanovanje
2 sob, kuhinje in pritiklin oddam s 1. avgustom. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 28698

Komfortno stanovanje
trisobno, solnčno in suho, z vsemi pritiklinami, s solnčno verando, kopalnico itd., v dve leti stari hiši ob Dunajski cesti oddam s 1. avgustom. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 28710

Stanovanje
dvo ali trosobno iščem za avgust v Trnovem, Miriu ali začetka Rožne doline. Ponudbe pod »Točen plačnik«/16 na oglasni oddelek »Jutra«. 28716

Sobe

2 gospoda
poceni sprejmem v vso oskrbo. Soba čista, elektrika. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 28470

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom iz stopnjic in elektriko takoj oddam — Podrožnik X-13. 28684

Sobo za mirno obrt
iščem v Trnovskem ali Šentjakobskem okraju. — Ponudbe: Devinska 9 — Kolezija. 28674

Sobo
separirano in mirno iščem s 1. avgustom v bližini drame. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro Avgust 71«. 28671

Dve sobi
s separatnim vhodom, ev. **tudi garažo**
v centru mesta oddam s 1. avgustom — najraje trgovskemu potniku. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »2 sobi avgust«. 28531

Sobo
z 1 ali 2 posteljama, v sredini mesta oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 28678

Prazno sobo
z vhodom iz stopnjic, oddam s 1. avgustom v Pražakovi ulici 10-II, desno. 28648

Opremljeno sobo
lepo, mesečno, oddam na Starem trgu 11-a. Ogledati med 1. in 3. uro. 28686

Separirano sobo
čedno opremljeno takoj oddam. Na razpolago tudi kopalnica in klavir. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 28652

Sobo
lepo opremljeno, z električno razsvetljavo in parketom išče zdravnik za takoj v bližini bolnice. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Separiran vhod«. 28664

Sobo
oddam 2 gospodoma po 125 Din. Slezak, Rožna dolina XV št. 17. 28692

Sobo
lepo iščem za 1. avgust. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Inženjer«. 28691

Sobo
mahno, z vhodom s stopnic, fino opremljeno (kanape), solnčno izmed Gosposvetske in Resljeve c. iščem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra«, pod »Fini uradnik«/96 28696

Sobo
veliko, solnčno, lepo opremljeno, oddam s hrano stalni gospodini s 1. avg. Poizve se od 1.—3. ure popoldne. Rimska 4. 28713

Sobo
s strogo separiranim vhodom oddam gospodu. Fiorijanska 31, I. nad. 28709

Starejša dama
išče opremljeno sobo pri mirni rodbini. Ponudbe pod šifro »Mirna«/700. 28700

Opremljeno sobo
visokopritlično v novi vili, blizu banske uprave, oddam takoj solidnemu gospodu. Vprašati Grobarjeva 7. 28697

Opremljeno sobo
oddam v sredini mesta solidnemu boljšemu gospodu. Posebni vhod. Naslov na oglasnem oddelku »Jutra«. 28731

Opremljeno sobo
centrum, oddam takoj, električna razsvetljava in poseben vhod. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 28720

Sobo
lepo opremljeno z elektriko in parketom oddam takoj ali s 1. avgustom. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 28725

Prazno sobo
oddam v sredini mesta. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 28730

Dopisi

Prijatelja
dobro situiranega išče gospa. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Gospa«. 28673

Škofja Loka!
Gospodično Ančko, ki se je v nedeljo popoldne z drugim vlakom peljala v Bohinjsko Bistrico, vljudno prosi za naslov gospod, ki je gledal z njo skozi okno od Bleda do Bistrice — pod značko »Črtast jopič«. 28685

Otilla
Vse najbolje k imendanu. Pridem v kratkem osebno. Poljub. 28683

Premožni dami
(n. gleda se na starost), ki bi pomagala gospodu srednjih let iz zadrege — nudim prijateljstvo. Dopise pod »Hvaležen« na ogl. oddelek »Jutra«. 28681

»Zvezda«
Dvomim! 26. pridem, določite prosim kraj in čas sestanka. 28665

Biser
Ti moja misel dan in noč. Pozdrav! 28473

Zidarski polir
star 25 let želi znanja z gospodično staro do 24 let. Dopisi s sliko katera se vrne na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Osamsjen«/703. 28703

Simpatičen mladenič
išče sopotnika(co) v svrho skupnega obiska Primorja v začetku avgusta. Ponudbe pod »Skromnost« na podr. »Jutra« v Mariboru. 28736

Ženitve

Vdova
stara 49 let, preprosta, z 90—100.000 lir, bi se poročila z gospodom iste starosti — preprostim in dobrosrčnim, o katerem dobim dobre informacije. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Tiho žitje«. 28611

Živali

Airedaleterrierja
perfektno policijsko dresiranega, večkrat odlikovanega, šest let starega proda ljubitelju psov lekarnar Mr. Hočevar, Vrhnika. 28597

Psa
trimesečnega prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 28729

2 para lepih konj
težkih, za lesno industrijo kupim takoj proti plačilu v prvorazrednih smrekovih kolobarjih. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Celju pod značko »Takoj kupim«. 28441

Majhen jazbečar
(Dakel) se je zatekel iz kavarne »Zvezda«. Oddati ga je proti nagradi na Vodmatski cesti 21. 28650

Istrijan. brakirja
(belega) enoletnega zamenjam z mladim, dobrim psom čuvajem. Vprašati v Kopališki ulici 2 (Trnovo). 28715

Pisalni stroji

Pisalnih strojev
več rabljenih, toda dobro ohranjenih kupim proti dobremu plačilu. — Ponudbe z navedbo cene in znamke na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Novo podjetje«. 28646

Obrt

Če nujno rabiš sliko
slike za legitimacije jih dobiš v 10 minutah pri Joško Šmucu, industr. in umetn. fotografu, Ljubljana, Wolfova ulica 12. 17242

Čevlji
vseh vrst se popravljajo trpežno, fino, času primerno in ceno. Ljubljana, Aleksandrova cesta 1, II. dvorišče kino Ideala. 28701

Razno

Telefon 2059
Premog suha drva
Pogačnik, Bohoričeva 5.

Razpis
Oddajo zidarskih in mizarskih del razpisuje krajevni šolski odbor v Krašnji, p. Lukovica. Informacije istotam. 28656

Dotični gospod
ki je pobral v nedeljo zlutraj ob 8. tisočak pred trafiko v Vegovi ulici nasproti Panja, naj ga v lastnem interesu tam odda proti nagradi. Gospod je dobro poznan in tudi od veselja ni v trafiki nič kupil, ampak oziraje se na okoli sumljivo odšel proti Gosposki ulici do trafike in tam skušal takoj menjati tisočak, česar mu pa trafikantinja ni mogla ustreči. 28721

IZVANREDNA PRILIKA!
Železna služinska patent postelja zložljiva, s tapeciranom madracom, zelo praktična za vsako hišo, hotele, nočne službe in potujuče osebe stane samo Din 390.— Razpošiljam po poštnem povzetju.

Lesena patent postelja, zložljiva, s tapeciranim madracom, zelo praktična, stane samo D 280.

Ležalka za sunčanje — (Liegestuhl) najnovije vrsti, stane samo Din 150.

Madraci punjeni s volnom stanejo samo D 750.
L. BROZOVIĆ, ZAGREB ILICA 82.

Upravitelj

žage, gozdne manipulacije, s srednješolsko izobrazbo, govori več jezikov,
IŠČE NAMEŠČENJA.
Organizatorna, energična moč s strokovno izobrazbo v lesni stroki. Dopise na ogl. odd. Jutra pod »Les«. 10319

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim očesom »CLAVEN« je mast

Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega »skladišča«

M. Hrnjak
lekarnar — Sisak

Iz uradnih in drugih službenih objav

Dražbeni oklic: Okrajno sodišče v Metliki razpisuje za dan 6. oktobra t. l. ob 8. uri dopoldne dražbo nepremičnin, zemlj. knjiga k. o. Pribišje, vl. št. 18 in 85, cenilna vrednost 36.660 Din, pritiklina 70 Din, najmanjši ponudek 24.488 Din.

Vpisi v trgovski register: Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru je vpisalo firmi: 1. **»Ilirska rudarska družba z o. z. v Prevaljah,** osnovna glavnica 1,500.000 Din je vplačana v gotovini, poslovodja Flaschberger Ivan, rudniški ravnatelj na Prevaljah, ki tudi podpisuje firmo pod firmino štampiljko. 2. **»Dravska plovba«, družba z o. z., Maribor.** Glavnica 100.000 Din, v gotovini vplačanih 45.000 Din, poslovodja inž. Keršič Peter, zastopnik tvrdke »Fiat« v Mariboru, Frančiškanska ulica 12. Poslovodja je upravičen za namestovanje in podpisuje firmo pod firminim besedilom. Določila glede stvarnih vlog: Inž. Keršič Peter prepusti neodpovedljivo in za trajno družbi svoje koncesijske pravice za promet s prevažanjem oseb po Dravi med Mariborom in Mariborskim otokom in vse druge v to svrho pridobljene pravice, kakor sploh vse pravice koncesije itd. — Okrožno sodišče v Novem mestu je vpisalo v trgovski register tvrdko **Tovarna perila Joško Povh — Novo mesto.** Imetnik Povh Joško, trgovec v Novem mestu.

Vpisi v zadružni register: Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru je vpisalo: **»Kmetijsko ekonomsko društvo r. z. z n. z. Račec.** Opravilni delež 10 Din. Načelstvo obstoji iz treh zadružnikov, člani načelstva so: Krištofič Ignac, posestnik v Brezulah pri Račah št. 41, predsednik; Pirker Metod, zasebnik v Račah št. 89, podpredsednik: Žunkovič Mate, posestnikov sin v Podovi 47, tajnik. Pravico zastopati zadrugo ima predsednik, podpredsednik in tajnik, podpisujeta pa zadružno firmo predsednik, odnosno podpredsednik in tajnik. — Isto sodišče je pri **Kmečki hranilnici in posojilnici v Fokovcih r. z. z n. z.** izbrisalo iz načelstva Verteš Aladarja in vpisalo za člana načelstva Horvata Franca, šolskega upravitelja v Kančevcih. Dalje je pri **Posojilnem društvu za župnijo Sv. Lenart v Slov. Goricah** in sosedne župnije, r. z. z n. z., izbrisalo iz načelstva Petrič Jožefa in vpisalo za člana načelstva Maher Jakoba v Zg. Velki. Končno se pri **Hranilnici in posojilnici v Stoprcah,** r. z. z n. z., izbriše iz načelstva Vtič Štefan, vpiše pa Kopše Alojzij, posestnik v Stoprcah.

Razpis prodaje vreč: Sresko načelstvo Maribor levi breg razpisuje prodajo 134 vreč za žito oz. za moko, na dan 31. julija ob 9. uri dop. pri skladišču Kmetijske družbe v Mariboru, Meljska cesta 12.

Narodna banka kraljevine Jugoslavije objavlja svojo bilanco z dnem 15. julija t. l.

Razglas o licitaciji za zgradbe na reki Muri: Terenska tehnična sekcija za regulacijo Mure v Mariboru razpisuje prvo javno pismeno ofertno licitacijo na dan 8. avgusta 1930 ob 11. uri dop. **za sektor Veržej—Ižakovci,** proračunjen **na Din 469.490.—.** Vložiti je kolekovane pismene ponudbe in založiti kavcijo za naše državljane 47.000 Din, inozemci 94.000 Din.

Kupimo stelaže.

Razne stelaže za manufakturo, špecerijo in galanterijo kupimo za takoj, ki so še v dobrem stanju.

Ponudbe na »Oblačilnica«, Slov. Konjice. 10305

Technikum Konstanz am Bodensee

Tehnika v Konstanci, inženjerska šola za strojegradbo in elektrotehniko. Prospekti gratis. Gradnja letal in avtomobilov.

Mestnega zastopnika

v Ljubljani, mlajšo moč, ki je že delala z zaščitenimi predmeti (Markenartikl), dobro uvedeno v špecerijskih trgovinah, **iščemo ob visoki proviziji za prvorazreden predmet uglednega industrijskega podjetja.**

Ponudbe s curriculum vitae in referencami na Publicitas d. d., Zagreb pod »Budučnost«. 10335

E 231/30 10334

Dražbeni oklic.

Od dne 4. avgusta 1930 naprej se vrši v gradu Szapary v Murski Soboti velika javna dražba premičnin starinske vrednosti in umetnin, kakor raznovrstnega pohištva, stekla, porcelana, slik, perzijskih preprog i. dr. ter velike knjižnice, obstoječe iz ca 15.000 zvezkov deloma znanstvene, deloma beletristične vsebine v nemškem, angleškem, francoskem in madžarskem jeziku in rokopisov.

Prodaja se vrši od 4. avgusta do 3. septembra od ½ 9. do 12. in od 13. do 18. ure. Predmeti se lahko ogledajo dne 1., 2. in 3. avgusta od 8. do 12. ure in na dan dražbe vselej pol ure pred dražbo glede predmetov, ki pridejo na prodajo.

Razpored dražbe in seznam predmetov s cenilno vrednostjo je interesentom v pogled pri podpisanem sodišču v sobi št. 17.

Pripominja se, da so upniki izdali tiskan katalog s popisom vseh premičnin po cenilnem zapisniku z navedbo cenilne vrednosti in razporedom prodaje, ki se dobi proti odškodnini 20 Din pri gospodu dr. Šömen Ljudevitu, odvetniku v Murski Soboti.

Okrajno sodišče v Murski Soboti,
odd. IV., dne 15. julija 1930.

Kupujte knjige v Tiskovni zadrugi!

Licitacija apna.

Direkcija drž. železnic v Sarajevu bo izvršila ofertalno licitacijo dne 6. avgusta t. l. za nakup 100.000 kg živega (negašenega) apna.

Bližji podatki pri direkciji. A. A.

KSILOLITNI TLAK

za kuhinje, kopalnice, veže, trgovske lokale, hotele, urade **industrijo** itd.

ni mrzel, se z lahkoto čisti, je trajen in ne drag.

Polaga:

MATERIAL

trg. d. z o. z.

Ljubljana, Dunajska c. 36.

Telef. 27-16. Brz.: Material.

157

G. Th. Rotman:

Potovanja in čudovite prigode Tomija Popkinsa

123.

Ne, tudi našim vsemirskim potnikom siloviti tresk ni prizanesel. Na licu mesta so jih obvezali, nato pa okrasili z lovorjevimi venci in jim izkazali visoke časti.

Poglejte jih — trije koračijo zadovoljni domov... Stric Štefic pa, stric Štefic leži v bolnici.

Konec.

V. Williams:

KRVAVA MAŠA

Epopeja velike francoske revolucije.

»Ti si vendar norček, fant moj«, je veselo kliknila Zouzou, se je oprijela Hektorjeve roke in ga vlekla v hišo.

* * *

Hektorju je zdaj sledilo par izredno čudnih dni. Gospodinjstvo v tej hiši je bilo čudovito zmešano. Kosili so, kadar je ravno kazalo, zdaj v tej, zdaj v oni sobi, in prav često je tudi Marta sedela pri mizi. Nedvomno bi bil tudi Polidor, Martin mož, rad kosil z ostalimi, toda ker je bil kuhar, ga je ta visoka umetnost vedno zadrževala v kuhinji.

Pomanjkanja v vili Mille Fleurs res niso poznali — nasprotno, bili so naravnost razsipni. Nemogoče je bilo dognati, odkod denar in dobre zaloge živil, ki jih je bilo tisto dobo tako težko nabaviti. A tu jih ni zmanjkalo in Polidor je že dopoldne, ko je v svojem belozlatem budoarju južinal kruh s česnom, pridno zalival grlo z burgundcem. On in Marta sta bila vedno že zgodaj zjutraj pokonci, Zouzou pa je navadno lenarila dopoldne v postelji, ali pa je v redkih jutrih, ko se je nekoliko raneje dvignila, dirjala okrog v tankem nočnem oblačilu, ki je le skromno zakrivalo njene čare.

Če pa so imeli goste, je bila lepo in dostojno oblečena. Vsekako gosti niso bili redki, saj je imela nešteto prijateljev in prijateljic. Vsako popoldne je velik oblak prahu na deželni cesti javljal, da se bliža voz s celo jato veselih damic. Vse so bile nalepotičene in je seveda vsaka imela s seboj tudi ljubimca. Večji del so to bile prijateljice premožnih spekulantov in pustolovcev.

Gospodje so, kakor skoro vsi prijatelji Zouzouini, pripadali krogu finančnikov, oni zloglasni čredi srečolovcev, ki jih je revolucija zvabila v Pariz. Često so se med posetniki znašle prav čudne postave, ki so vse popoldne kramljaje presedele na vroči verandi in srkale vinček. Tu je bil med drugimi državljan Epaminonda, Buodin, rejen mulat, ki si je pridobil premoženje z zapadno-indijskim sladkorjem, dalje Kafkarian, armenski trgovec, ali pa Elevterij Gonsenheimer, skrivnostni »Rus«, ki se je izdajal za »poslanika svobodne republike libavske«. In seveda tudi dr. Largier nikakor ni bil redek gost. Kakor vsi ostali gospodje, je tudi on krčevito dvoril Zouzoui.

»Sijajna dama!« je nekoč dejal Hektorju. »Bogme, ta si je znala ustvariti premoženje. Dokler je še bila z Rousardom pri Hipotekarni banki, se je preizkušala v vratolomnih spekulacijah. Ko je ubogi vrag naposled končal pod giljotino, se je priključila Regnaultu in si pridobila v Kodanju v osmih mesecih — poslušajte: v osmih mesecih! — z nakupom žita in drugih živil, na katerih je bil Regnault interesiran kot vodja francoske nakupovalne komisije, tako ogromne vsote, da je svojega moža hitro zapustila in se vrnila v Pariz, kjer se zdaj zabava po mili volji.«

Krcnil je mladega moža z laktom.

»Poglejte samo, kako tamle z Lewijem govori o Agrikulturni banki! Nikoli ne opušča neizrabljene prilike, čarovnica mala. Za vraga, državljan, če bi bil dvajset let mlajši, resnično, vsekako bi poskusil, da jo pridobim zase. Vi menite, da mi to ne bi gladko uspelo? Oh, naj bo kakor hoče, ampak za vas vem, da ste tu petelin na gnojišču...«

In doktor Largier mu je predrzno pomežiknil in ga zopet sunil pod rebra.

To namigovanje je Hektorja razdražilo. Vsekako je že štiri in dvajset ur po svojem prihodu v to vilo moral uvideti, da njegova vloga nikakor ni nedvoumna. Zouzou sicer niti z besedico ni izdala, kaka pobuda in nagib sta jo pripravila do tega, da je Hektorja, ki ji je bil docela tuj, priznala za starega prijatelja. Način pa, kako mu je zrla v oči in kako so ga zasledovali njeni pogledi, kadar je stopal skozi sobo, niso dopuščali — pa naj je bilo Hektorju še tako neprijetno, da bi si sam priznal — nikakega dvoma, da zdravnikovo nizkotno namigavanje ni brez podlage. Sleherni dan od ranega jutra do pozne noči so gostje v velikem številu obiskovali vilo. Hektor je kmalu pojmil, da razbrzdano velikomestno življenje — pregnano po terorju iz Pariza — še nikakor ni izumrlo, temveč, da je samo našlo nova prizorišča. Gostje so igrali triktrak ali tombolo z visokimi vložki, ko pa so se tega naveličali, so obnavljali igre iz detinjstva, preganjali slepe miši in táko. Ko pa so se škrlatne sence nagnile preko dehtečega vrta, so začeli izginjati razni parčki in kmalu se je lahen šepet ali pridržan smeh pa tudi slaboten vzklik zamešal s tajinstvenim šumenjem listja.

In vendar Hektor v tem brezskrbnem življenju ni mogel najti miru. Čeprav je bil Pariz s svojimi grozotami zanj za trenutek potisnjen v ozadje, so se njegove misli vendar vedno mudile pri Loisoni, za katero je bil resno v skrbeh. Gotovo je mala med tem že davno potrošila denar, ki ga ji je bil dal pred osmimi dnevi, preden je prispel v vilo Mille Fleurs. Denar pa je bil edino, kar jo je za enkrat lahko obvarovalo pred giljotino, kajti v trenutku, ko se bo Loison morala podati na ulico, da si sama oskrbi zaslužek, bo gotovo padla v roke kakemu Couthonovemu ali Grand-Ducovemu prežalcu.

V svojem obupu je sklenil Hektor potrkati pri Zouzoui, da čuje svet, ali je možen beg iz Francije. Nedvomno je bila zelo dobrosrčna in on je bil prepričan, da mu bo k begu gotovo pripomogla, kolikor bo to le v njenih močeh.

Bilo je lepega večera, ko je prvič načel to vprašanje. Poslednji voz, nabit veselih gostov, je pravkar izginil za gozdom in Zouzou, ki je dejala, da ji je prevroče, da bi se že podala k počitku, je vedla Hektorja na kraj rožnega vrta. Tam sta se namestila na klopici v malem gaju. Zouzou je nagnila svojo plavolaso glavico daleč nazaj in zrla v gosto listje na vzbočenem vejevju prastarega drevesa.

»Ah,« je vzdihnila, »strašno sem trudna!«

Hektor je molčal. Slabo je bil razpoložen, pol skrbi.

»Jeannot,« je nadaljevala, »ti si vedno tako molčeč. Zakaj ne govoriš?«

»Ker imam skrbi, Zouzou!«

Da uničite

molje, muhe, stenice, komarje, in ostali mrčes ter njihova jajca uporabljajte

Fly Tox

(Flaj — Tox)

Siguren učinek! Prijeten duh! Ne maže obleke in ne perila!

Dobi se povsod.

Zahtevajte izvirni višnjevi zavoj s francoskim napisom

Zastopstvo za Slovenijo

Dr. A. KANSKY, kemična tovarna

Ljubljana

Krekov trg 7

DVOKOLESA — teža od 7 kg naprej

najlažjega in najmodernejšega tipa najboljših svetovnih tovarn. Otroški vozički od najpriprostejšega do najfinejšega modela. Izdeluje se tudi po okusu naročnika. Šivalni stroji, motorji, pneumatika, posamezni deli. Velika izbira, najnižje cene. Prodaja na obroke. Ceniki franko.

TRIBUNA F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA. Karlovška cesta št. 4.

Krojač — prikrojevalec

za damsko konfekcijo — energičen delovodja, za večjo delavnico v Ljubljani, se sprejme takoj za stalno.

Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja in starosti na oglasni oddelek »Jutra« pod »Damski prikrojevalec«. 10292

ANTOXYD

jugoslovenskega izvora

Neuničljiva Nestrupena pri uporabi štirikrat izdatnejša dvakrat cenejša kakor minij. Najboljša Najekonomičnejša ZAŠČITNA BARVA PROTI RJI

Rudarska združba Trojana Dunajska cesta I/IV, Ljubljana

je v prodaji: A. Keber, Marijin trg 2, Ljubljana; Franc Berjak, Kranj; Udovič & Lampe, Novo mesto; Edvard Povalej, Meljska 29, Maribor; Ivan Šega, agentura, Murska Sobota. 7561

PATENTNE FOTELE

divane, otomane, madrace, klubne in salonske garniture, vseh vrst žimo, gradi za žimnice in vsa tapetniška dela izdeluje solidno in najceneje 10118

FRANC JAGER

Ljubljana, Sv. Petra nasip štev. 29.

Stavbeniki in stavbena podjetja!

Rabim večjo partijo šablon iz železne pločevine za opaženje železobetonskih rebrastih plošč. (Eisenblechschalungen.)

Cenj. ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Štev. 10289«. 10289

Ali si že član Vodnikove družbe?

BOLJŠO KUHARICO

sprejme takoj prvovrstna restavracija v Ljubljani. Ponudbe na ogl. od. Jutra pod šifro »Dobra kuharica«. 10340

Krasno, suho, podkleteno

enonadstropno skladišče

oddamo v najem v Šiški blizu gorenjskega kolodvora. — Stavba je zelo primerna tudi za tovarniški obrat. Razne ugodnosti na razpolago. Najemnina zmerna. — Cenjene ponudbe na poštni predal 72. 10336

Ste li že kdaj nosili nove Viktorija platnene čevlje?

s prešitim gumastim podplatom, iz najboljšega materijala, ugodna fazona, popularne cene.

Bele in sive.

Idealni poletni čevlji za hišo in vrt, za ulico in šport.

Dobivajo se v vseh trgovinah s čevlji.

Na vsakem podplatu zaščitna znamka.

Prodaja na veliko: PALMA, Zagreb, pošt. pret. 226. 10178

Najpopolnejši STOEWER šivalni stroj

za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom. Preden si nabavite stroj, oglejte si to izrednost pri tvrdki

Lud. Baraga, Ljubljana

Šelenburgova ulica 6

Brezplačen pouk. — 15-letna garancija. Telefon št. 29-80.

Zahvala

Vsem, ki so v znak spoštovanja in priljubljenosti spremili mojo nepozabno soprogo, gospo

Karolino Cvek

na njeni zadnji poti, izrekam najiskrenejšo zahvalo. Posebno se še zahvaljujem pevskemu društvu »Oljki« za prelepe, v srce segajoče žalostinke.

Celje, dne 21. julija 1930.

Žalujoči soprog FRANC CVEK in otroci.
10343

ZAHVALA

Vsem, ki so mi povodom smrti moje soproge

Marte

izrazili svoje sočutje in drago pokojnico spremili na njeni poslednji poti, posebno pa gg. pevcem za ganljive žalostinke, izrekam tem potom svojo najiskrenejšo zahvalo.

Dolnji Logatec, julija 1930.

Dr. Tomo Tollazzi,
šef odseka ministrstva za notranje zadeve.

✝

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš preljubljeni oče, tast, stari oče, ded in svak, gospod

Ivan Lenassi

previden s tolažili svete vere v nedeljo, dne 20. julija 1930, ob 19 ¼ uri v 86. letu mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega se bo vršil dne 22. t. m. ob 17. uri iz hiše žalosti na župno pokopališče v Planini.

Planina, 21. julija 1930. 10339

Rodbine: LENASSI, KARIS in KALISTER

✝ Brez posebnega obvestila

Potrti globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš ljubljeni soprog, oče, stari oče, svak, brat in stric, gospod

Franc Kincl

posestnik in gostilničar

dne 20. julija t. l. ob 4. uri zjutraj po mukepolnem trpljenju, previden s tolažili sv. vere, v 53. letu starosti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb blagega pokojnika bo v torek, dne 22. julija ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

Sv. Jurij ob j. ž., dne 20. julija 1930.

FANI KINCL, soproga. — ZOFI, IDA, MARTA, FRANJO, otroci. — FRANJO ŽAGAR in FRIC GAJŠEK, zeta. — MARIJAN, ZORAN, FRANJO ŽAGAR in MIRKO GAJŠEK, vnuki. 10342

AVINAL

„AVINAL“ OZDRAVI PIJANČEVANJA!

Izdelek berlinskega lekarnarja Francka, je edino sredstvo, ki pa je zdravju neškodljivo; z njim morete odvaditi pijance, ne da bi sami kaj vedeli za to. Polno zahvalnic ozdravljenih. Cena 220 Din. Razpošilja generalni zastopnik za Jugoslavijo:

N. Popović, Beograd, Kolarčeva 7

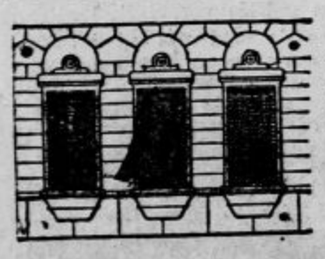

ŽALUZIJE,

lesene tekstilne rolete (drvonitke), rolete iz gradina, samonavijalce in lesene rolete »Esslinger« v vsakih konstrukcijah izdeluje solidno in najceneje tvrdka

PETER KOBAL

Kranj — Slovenija

Brzojavke: Kobal. Tel. interurb. 32.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Aloizij Novak. Vsi v Ljubljani.